

Utalások, képek, szimbólumok: Hogyan tanulmányozzuk a bibliai próféciát

Írta: Shawn Boonstra

Szombatiskola és Személyes Szolgálatok
Hetednap Adventista Egyház

©2025 General Conference of Seventh-day Adventists®.
Minden jog fenntartva.

Senki vagy semmilyen intézmény nem jogosult arra, hogy a Bibliatanulmányok bármely részét vagy egészét átszerkessze, megváltoztassa, módosítsa, adaptálja, lefordítsa, kinyomtassa vagy kiadja a Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának® előzetes, írott engedélye nélkül. A Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának® divízióirodái kaptak felhatalmazást arra, hogy meghatározott irányelvek mellett intézkedjenek a Bibliatanulmányok fordításával kapcsolatban. A fordítás és a kiadványok szerzői joga továbbra is a Generál Konferenciánál marad. A Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának® bejegyzett védjegye a „hetednap adventista” és az „adventista” kifejezés, valamint a lángot ábrázoló logó, amelyek a Generál Konferencia előzetes engedélye nélkül nem használhatók.

Amennyiben a Bibliatanulmányokban nem jelöljük meg valamely Ellen White könyv pontos kiadását, a vonatkozó oldalszámok esetében az angol nyelvű referenciakiadás oldalszámait adjuk meg.

Írta: Shawn Boonstra

Fordította: Zarkáné Teremy Krisztina

Korrektor: Fűrjné Simon Edina

Felélős szerkesztő: Zarkáné Teremy Krisztina

A romániai magyar kiadás koordinátora: Szász Ernő

A romániai magyar kiadás szerkesztője: Zakariás Loránd

A tanítói mellékletet fordította: Zakariás Loránd

Borítóterv: Liliana Dincă

Tördelőszerkesztő: Szócs Erzsébet

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BOONSTRA, SHAWN

Utalások, képek, szimbólumok: Hogyan tanulmányozzuk a bibliai próféciaát : Bibliatanulmányok tanítói melléklettel – 2025 – április, május, június: Szombatiskola és Személyes Szolgálatok Hetednap Adventista Egyház / Írta: Shawn Boonstra. – Pantelimon: Viața și sănătate, 2025

ISBN 978-606-087-666-3

<i>Bevezető</i>	4
<i>Felhívás</i>	6
1. Próféciamagyarázati elvek	13
2. Mózes első könyvének alapvetése	25
3. Hasonlatok a házasság köréből.....	37
4. Nemzetek, 1. rész.....	49
5. Nemzetek, 2. rész	61
6. Mi az áldozat jelentősége?	72
7. A prófécia alapjai.....	83
8. A Zsoltárok, 1. rész	95
9. A Zsoltárok, 2. rész.....	106
10. Akik számára eljött a vég	118
11. Ruth és Eszter.....	130
12. Előjelek.....	142
13. A végidő képei	154

Előjelek a próféciában

Az első öbölháború idején (1991) egy ismert protestáns írónak és szónoknak meggyőződése volt, hogy *A jelenések könyve* megjövendölte a konfliktust. Érvelését arra alapozta, hogy szerinte a háborúban bevett helikopterek Jelenések 9. fejezetének sáskáira emlékeztettek. *„Felnyitotta azért az alvilág mélységét, és füst szállt fel a mélységből, mint egy nagy kemence füstje, és elsötétült a nap és a levegő a mélység füstjétől. A füstből pedig sáskák jöttek ki a földre, és olyan erő adatott nekik, mint amilyen ereje a föld skorpióinak van”* (Jel 9:2-3, ÚRK).

Nem éppen ez a legjobb módja a bibliai próféciamagyarázatnak, mégis elég gyakori az efféle értelmezés. Valójában az évtizedek alatt egy sor könyv, cikk, videó jelent meg a próféciákról, sőt már internetes honlapok is foglalkoznak ilyen témákkal. A végső eseményekkel kapcsolatban számos jövendölést előrevetítettek, pl. dátumokat határoztak meg, általában a közel-keleti háborúk, küzdelmek összefüggésében.

„Legnagyobb meglepetésre” azonban a jövendölések nem váltak valóra.

Hetednapi adventistaként mi másként közelítünk a próféciához: Krisztus-központúan. A fókuszba nem egyetlen közel-keleti földrajzi hely és az ott kibontakozó katonai konfliktus kerül. Mi a próféciákra a Krisztus és Sátán közötti nagy küzdelem szemüvegén át tekintünk, ami egy világszéles lelki küzdelem. Ez akkor ér tetőfokára, amikor végső krízisbe kerül Isten népe – zsidók és pogányok (lásd Jel 12:17; 14:12). Az kerül a küzdelem fókuszába, hogy az emberek a Teremtőt (lásd Jel 14:7), vagy a fenevadat és annak képét imádják-e.

A végidei próféciák megértésének kulcseleme Dániel 2. fejezete, amelyben nemcsak a próféciák történelmi vázlatát találjuk meg, hanem a jelentésük megértéséhez a magyarázat kulcsát is.

Dániel 2. fejezete megnevez négy világbirodalmat – Babilont, Médo-Perzsiát, Görögországot és Rómát, majd ezek után Isten megalapítja örök országát, *„mely soha örökké meg nem romol, és ez a birodalom más népre nem száll át, hanem szétzúzza és elrontja mindazokat a birodalmakat, maga pedig megáll örökké”* (Dán 2:44). Dániel 7 és 8 párhuzamos próféciáinak alapvetően szintén ez a vázlata, vagyis világbirodalmak fel-

emelkednek és eltűnnek egészen addig, míg Isten meg nem alapítja örök országát.

Dániel 7. fejezetében az angyal elmagyarázza: „*Ez a négy nagy állat négy királyt jelent, akik hatalomra jutnak e földön. De a Magasságos szentjei veszik majd át az országot, és örökre az övék lesz a királyság örökön örökké*” (Dán 7:17-18, ÚRK).

Négy világbirodalom (Babilon, Médo-Perzsia, Görögország és Róma) követi egymást a történelemben, míg Jézus visszajövele után Isten meg alapítja örök országát.

Természetesen még mindig itt vagyunk, Róma megosztottságának időszakában, ami a negyedik, egyben utolsó földi birodalom Krisztus visszatérése előtt.

A mostani negyedévben ennek a történelmi perspektívának az alapjáról tanulmányozzuk a bibliai próféciaák magyarázatát, különös tekintettel az utalásokra, történetekre, képekre és metaforákra, amelyek által feltáruhnak előttünk a végső események, valamint a prófétai igazság.

Mózes első könyvének teremtési leírásától indulunk, ami nemcsak a prófécia megértése szempontjából fontos, hanem azért is, ami később következett, vagyis Jézus keresztyje, engesztelő halála miatt. Majd pedig haladunk tovább, érintve Babel tornyát, a szentélyben végzett szolgálót, a Zsoltárokat és még néhány ótestamentumi házasságot is. Mindközben olyan képekkel, szimbólumokkal, metaforákkal találkozunk, amelyek segítenek életre kelteni a végidei próféciaakat, kiváltképp *A jelenések könyvében*, ha imádkozva és alázattal, nyitott szívvel tanulmányozzuk azokat – mert ha lázadó lelkülettel közelítünk, csak az időnket pazaroljuk.

Egy negyedév arra sem elég, hogy éppen csak belekezdjünk a prófétai igazságot feltáró minden történet, kép tanulmányozásába. Ki tudja, talán az egész örökkévalóságra szükségünk lesz ehhez! Isten kegyelméből viszont addig is megvizsgáljuk, amit csak tudunk.

Shawn Boonstra a *Prófétaság Hangja Szolgálat* evangelizátora/igazgatója. Előadásai és könyvei világszerte sokakat inspirálnak. Evangelizációinak élő közvetítéseit az évek során az Antarktisz ki-vételével minden kontinensen látni lehetett.

Országos evangelizációs terv

A 2024. április 21-én Méhkerten tartott Uniós Közgyűlésen döntés született arról, hogy 2024 végéig készítsünk egy hosszú távú, rendszeres tervet a sziner-gikus misszió érdekében minden olyan romániai település számára, amelyben még nincs adventista jelenlét. E mesterterv céljainak egy részét az alábbiakban mutatjuk be. További információkért lépjenek kapcsolatba a lelkészükkel és/vagy az Egyházterület Szombatskola és Személyes Szolgálatok Osztályának igazgatójával, kattintsanak a www.misiune.adventist.pro weboldalra, vagy írjanak a danielbrinzan@adventist.ro e-mail-címre!

1. Az országos evangelizációs terv főbb célkitűzései

1. Térjünk meg!
2. Népszerűsítsük a Biblia üzenetét és adventista azonosságunk jellegzetességeit!
3. Ajándékozzuk meg Románia minden egyes családját!
4. Tartsunk evangelizációt minden olyan romániai településen, ahol még nincs adventista jelenlét!
5. Nyissunk befolyásközpontokat a nagyobb községekben és városokban!
6. Egyházunk önkénteseivel alapítsunk kis csoportokat és gyülekezeteket!
7. Térjünk meg!

Mindent az *1Korinthus 9:23*
EVANGÉLIUMÉRT!

Település-kategóriák Romániában	Települések becsült száma	A lakosok becsült száma település- kategóriák szerint
<1000–3000 lakos	1500	3.000.000
3.000–5.000 lakos	860	3.300.000
5000–12.000 lakos	475	3.300.000
Községek száma ÖSSZESEN (becsült)	2835	9.600.000
Városok száma ÖSSZESEN (becsült)	319	12.000.000
55% városi lakosság, 45% falusi lakosság városaink 53%-ának népessége meghaladja a 10.000-et Bukarest és környéke becsült lakosságszáma: 3.000.000		

II. Az országos evangelizációs terv másodlagos céljai

1. 2025-ben fizetett hirdetések által népszerűsítsünk evangelizáció és bizonyágtevés céljából előkészített videóanyagokat (prédikációkat), melyeket a Facebook- és a többi közösségi platformok felhasználói láthatnak.
2. 2035-ig minden adventista jelenlét nélküli romániai településen keressünk fel minden egyes otthonát, és legkevesebb egy olyan nyomtatott anyagot hagyjunk a családoknál, amelyek a megkülönböztetett adventista, Krisztus-központú, reménységet és gyógyulást bemutató üzenetet hirdetik. A kiadványainkban feltüntetett QR-kódok hozzáférést biztosítanak az adventizmust népszerűsítő digitális forrásokhoz.
 - Könyvjavaslat a következő évekre: Ellen G. White *A nagy küzdelem* c. műve. „Brosúrákat, folyóiratokat és könyveket kell forgalomba hoznunk az ország minden városában és falvában! Mindenki részt vehet ebben a missziómunkában!” (Ellen G. White: *Signs of the Times*, 1875. november 11., az *Egészségügyi tanácsok* c. könyvben idézve, 466. o.). „Isten ihletett ennek a könyvnek a megírására, hogy üzenete késedelem nélkül eljusson a világ minden tájára. A benne rejlő figyelmeztetések szükségesek népünk felkészítéséhez, hogy megállhassunk az Úr előtt eljövetele napján” (Ellen G. White: *24. kézirat*, 1891).

„Való igaz, hogy sokan kapnak, vásárolnak könyvet, de olvasás nélkül felteszik a polcra, sokszor még bele sem lapoznak. Isten gondoskodik az igazságáról, és eljön majd az idő, amikor keresni, olvasni fogják ezeket a könyveket” (Ellen G. White: *Irodalom általi evangelizáció*, 150. o.).

„Nagymértékben kiadóink végzik majd el Jelenések 18. fejezete angyalának munkáját, aki nagy hatalommal száll le az égből, és bevilágítja dicsőségével a földet” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek a gyülekezeteknek*, 7. köt., 139–140. o.).

3. *Egy országos missziós kampány keretében érjük el, hogy legtöbb 10 éven belül minden romániai otthonban legyen egy-egy Biblia! A Szentírással együtt a Krisztus-központú, megkülönböztetett, reményt és gyógyulást hirdető adventista üzenetet is átadjuk az embereknek.*

- Becsléseink szerint mintegy 2 millió ingyenes Bibliára lenne szükség.
- A Bibliákat az Adventista Egyház ajánlja fel, viszont nem misszionárius könyvként, azaz nem lesz házról házra kiosztva bárkinek, aki kapni szeretne belőle.
- A Biblia igénylésének kötelező feltételei: (1) nincs az illető otthonban Biblia; (2) az illető személy kéri. Elsőbbséget élveznek (1) a nem protestáns vallásúak; (2) a bibliatanulmányozó kurzusaink iránt érdeklődők.
- Hogyan osztjuk szét a Bibliákat: (1) adventista gyülekezeti tagok által, mindenki a maga missziós területén, a lelkészkerületi terv alapján; (2) különböző eseményeken felállított standokon; (3) online, digitális formátumban, médiakampányok keretében.
- Mit tartalmaz az adventisták által felajánlott Biblia függeléke: (1) rövid bemutatkozó anyagot az Úr Jézusról a specifikusan adventista hitalapelvek tükrében, bibliatanulmány formájában; (2) adventizmust népszerűsítő reklámokat (mobilapplikációkat, oktatási- és egészségügyi intézmények, könyvesboltok, egyházi központok elérhetőségeit, hasznos webcímeket, stb.); (3) más, adventista forrásokhoz való hozzáféréseket.

4. *2025-ben minden lelkési kerületben legyenek meghatározva az evangelizációs célpontok (települések), az ország régióira kidolgozott, szakaszosított terv alapján.*

5. *2027-ig tartsunk rövid (7–21 napos) evangelizációkat az adventista jelenlét nélküli közösségekben!*
 - Szezonális kampányok (szolgálat és igehirdetés) minden adventista jelenlét nélküli kis településen, amelynek lakossága nem haladja meg a 3.000-et: 2025-ben 100 kampány, 2026-ban 150 kampány, 2027-ben 250 kampány.
6. *Egészen 2029-ig tartsunk 350 közepes méretű (6 hónapot tartó) evangelizációt a közepes nagyságú közösségekben (lásd az országos mestertervet!).*
 - Nyilvános, teljes, minimum 6 hónapig tartó evangelizációk az adventista jelenlét nélküli, 3.000 és 5.000 közti lélekszámú településeken: 2026-ban mintegy 50 kampány 50 településen, 2027-ben mintegy 75 kampány 75 településen, 2028-ban mintegy 100 kampány 100 településen, 2029-ben pedig mintegy 125 kampány 125 településen.
7. *Tartsunk 100 hosszú evangelizációt a nagyobb falvakban és városokban, minimális misszionárius tevékenységekkel megtámogatva (lásd az országos mestertervet!).*
8. *Működjön 200 befolyásközpontunk a legnagyobb falvakban és a nagyobb városok lakónegyedeiben!*
 - A következő 10-15 évben legyenek befolyásközpontjaink a legnagyobb rurális településeken (5.000-tól 10.000 lakosig) és a nagyvárosok lakónegyedeiben!
 - Javaslat egészen 2029-ig: 100 új befolyásközpont létrehozása, ideális esetben egy multifunkcionális oktatási központ megalapítása.
9. *Formáljuk lelkészeink és presbitereink misszionárius mentalitását!*

Misszióvezetők kiválasztása: minden misszióvezető személyesen irányítson legkevesebb egy bibliatanulmányozó csoportot, és hetente végezzen misziómunkát egy másik településen, főként fehér területeken! A javaslat a lelkészeknek, osztályigazgatóknak, presbitereknek és egyházi alkalmazottaknak szól.

NE FELEDJÉTEK:

KÖZÖSSÉG (5–10 perc)

1. Üdvözljük mosollyal és kedves szavakkal a Szombatiskola minden tagját, de a vendégeket is!
2. Bátorítsuk egymást tapasztalatainkkal, meghallgatott imáinkkal, missziós tevékenységeink sikerélményeivel!
3. Megoszthatjuk csoporttársainkkal az imalistánkon szereplő személyek nevét, hogy együtt imádkozhassunk érettük.

MEGBESZÉLÉS (20–25 perc)

1. Beszéljük meg a napi részek központi gondolatait, és azok alkalmazási lehetőségeit.
2. Vegyen részt mindenki a megbeszélésen!
3. A Biblia és a Prófétaság Lelke írásainak naponkénti olvasása segít ébren tartanunk lelki életünket.

MISSZIÓ (5–10 perc)

1. A tanulmány megbeszélése mindig gyakorlati határozatokkal ér véget!
2. Minden csoport készítsen missziótervet, amelyben a csoport minden tagja részt vehet.
3. A Szombatiskola híreiről készült videóanyagok értékes, gyakorlatban alkalmazható ötleteket tartalmaznak. Megtekinthetők és letölthetők a „Școala de Sabat” YouTube-csatorna „Știri Misio-nare Video” lejátszási listáján.

IMALISTA

A következő személyekért imádkozom:

Családtag _____

Rokon _____

Barát _____

Szomszéd _____

Gyülekezeti tag _____

Adventista jelenlét nélküli település lakója _____

Kutassátok az Írásokat!

„Ha többet olvasnánk a Bibliát, ha jobban értenénk igazságait, nagyobb világossággal és bölcsességgel rendelkező nép lennénk. A Szentírás tanulmányozása folytán a lélek erőt nyer.” (*Tanácsok a gyülekezetnek*, 113. o.)

Április

- 1 Jelenések 1
- 2 Jelenések 2
- 3 Jelenések 3
- 4 Jelenések 4
- 5 Jelenések 5
- 6 Jelenések 6
- 7 Jelenések 7
- 8 Jelenések 8
- 9 Jelenések 9
- 10 Jelenések 10
- 11 Jelenések 11
- 12 Jelenések 12
- 13 Jelenések 13
- 14 Jelenések 14
- 15 Jelenések 15
- 16 Jelenések 16
- 17 Jelenések 17
- 18 Jelenések 18
- 19 Jelenések 19
- 20 Jelenések 20
- 21 Jelenések 21
- 22 Jelenések 22
- 23 1Mózes 1
- 24 1Mózes 2
- 25 1Mózes 3
- 26 1Mózes 4
- 27 1Mózes 5
- 28 1Mózes 6
- 29 1Mózes 7
- 30 1Mózes 8

Május

- 1 1Mózes 9
- 2 1Mózes 10
- 3 1Mózes 11
- 4 1Mózes 12
- 5 1Mózes 13
- 6 1Mózes 14
- 7 1Mózes 15
- 8 1Mózes 16
- 9 1Mózes 17
- 10 1Mózes 18
- 11 1Mózes 19
- 12 1Mózes 20
- 13 1Mózes 21
- 14 1Mózes 22
- 15 1Mózes 23
- 16 1Mózes 24
- 17 1Mózes 25
- 18 1Mózes 26
- 19 1Mózes 27
- 20 1Mózes 28
- 21 1Mózes 29
- 22 1Mózes 30
- 23 1Mózes 31
- 24 1Mózes 32
- 25 1Mózes 33
- 26 1Mózes 34
- 27 1Mózes 35
- 28 1Mózes 36
- 29 1Mózes 37
- 30 1Mózes 38
- 31 1Mózes 39

Június

- 1 1Mózes 40
- 2 1Mózes 41
- 3 1Mózes 42
- 4 1Mózes 43
- 5 1Mózes 44
- 6 1Mózes 45
- 7 1Mózes 46
- 8 1Mózes 47
- 9 1Mózes 48
- 10 1Mózes 49
- 11 1Mózes 50
- 12 2Mózes 1
- 13 2Mózes 2
- 14 2Mózes 3
- 15 2Mózes 4
- 16 2Mózes 5
- 17 2Mózes 6
- 18 2Mózes 7
- 19 2Mózes 8
- 20 2Mózes 9
- 21 2Mózes 10
- 22 2Mózes 11
- 23 2Mózes 12
- 24 2Mózes 13
- 25 2Mózes 14
- 26 2Mózes 15
- 27 2Mózes 16
- 28 2Mózes 17
- 29 2Mózes 18
- 30 2Mózes 19

március 29 – április 4.

Próféciamagyarázati elvek

Szombat délután

E heti tanulmányunk: Zsoltárok 139:1-6; Jeremiás 9:23-24; Dániel 12:4;
2Timóteus 3:15-17; Zsidókhoz 4:12; Jelenések 22:10

Alapige: „Hanem azzal dicsekedjék, aki dicsekedik, hogy értelmes és ismer engem, hogy én vagyok az Úr, aki kegyelmet, ítéletet és igazságot gyakorlok e földön; mert ezekben telik kedvem, azt mondja az Úr”
(Jer 9:24).

Ahogy általában a Szentírással kapcsolatban, úgy a próféciaák tekintében sem értenek mindig egyet a keresztények, ami miatt többen arra következtetnek, hogy a bibliai próféciaákkal foglalkozni időpazarlás. Hiszen ha a keresztények vitatkoznak a próféciaák minden semmisége és címe felett, mennyire lehet igazolható a hitük? Sajnos sok hívő kezd arra gondolni, hogy egyszerűen nem lehet megérteni a Biblia néhány könyvét, mint például *A jelenések könyvét*. Ahelyett, hogy olvasni kezdenék, inkább kerülnek, néha jószándékú lelkészek tanácsát követve, akik szerint a próféciaák tanulmányozása több problémát okoz, mint amennyit megold.

Azonban nem volt ez mindig így. A kereszténység első tizennyolc századában a legtöbb hívő pozitívan viszonyult a bibliai próféciaákhöz, és meglepően nagy volt az egyetértés azzal kapcsolatban, hogy melyek a kulcsfontosságú üzenetei. Éppen ez volt Isten szándéka. *„Kérlek azonban titeket, testvéreim, a mi Urunk Jézus Krisztus nevére, hogy mindnyájan egyféleképpen szóljatok, és ne legyenek köztetek szakadások, hanem legyetek ismét egy értelműen és azonos véleményen”* (1Kor 1:10, ÚRK). Ezen a héten olyan elveket vizsgálunk meg, amelyeket követve elmentmondás nélkül, megbízható módon érthetjük meg a próféciát.

Április 5. – A könyvevangélisták és az irodalom általi
misszió szombatja

Lépünk be egy keresztény könyvesboltba, és fussuk végig a bibliai próféciával kapcsolatos címeket! Gyorsan rájövünk: a különböző nézetek és magyarázatok egészen elképesztő választékát kínálják, ezért megkísérthet az a gondolat, hogy senki sem értheti igazán, mit mondanak az olyan prófétai könyvek, mint A jelenések könyve. Egy szerző például azt írja, hogy az antikrisztus csupán metafora, egy másik szerint csak a jövőben lép fel, egy harmadik pedig azt állítja, hogy ezzel a névvel a pogány Római Birodalom korában utaltak valamire vagy valakire. Korábban egy prédikátor így fogalmazott: „A Biblia talán olyan, mint egy régi hegedű, bármilyen dallamot el lehet rajta játszani.”

A Biblia azonban sehol nem mond ilyesmit, inkább hív, hogy olvassuk, hiszen Isten nem beszél hiába, meg lehet érteni az igazságot, amit Igéjében mond.

1 Olvassuk el Jer 9:23-24, Mt 11:29, 24:15 és Jel 1:3 verseit! Ezek szerint mi volt Isten szándéka a kijelentésével?

Számos egyetem indít kurzusokat hasonló címmel: „A Biblia mint irodalmi alkotás”. A hívők számára megdöbbenő lehet végigülni hosszú előadásokat, amelyek során kiderül, hogy a professzor úgy olvassa a Bibliát, ahogy általában a pogány mitológiát szokták. A tanár szerint lehet némi „igazság-magva” a történeteknek, de az ember olyan jelentést tulajdonít nekik, amit csak akar, és nevetségesnek tartja a Biblia isteni ihletettségének gondolatát.

A professzor tehát olvassa a Bibliát, de nem hallja meg benne Isten hangját. Mások pedig a Biblia üzenetével nyilván nem egyező következtésekre jutnak. Aki úgy olvassa a Bibliát, hogy nem hajol meg az Úr előtt, nem közelít nyitott szívvel az igazság megismeréséhez, valószínűleg nem csupán az üzenetet nem érti meg, hanem a könyv lapjain megnyilatkozó Isten szeretetét és jellemét is félreérti. Ez könnyebben megy, mint sokan gondolnák, éppen ezért lehet ártalmas, ha az ember megfelelő eszközök, vagy (ami még fontosabb) helyes hozzáállás és a Szentlélek vezetése nélkül olvassa a Bibliát.

Egy nem éppen hívőként ismert ember a Bibliát olvasta. Amikor megkérdezték tőle, hogy mit csinál, azt felelte: „A hibákat keresem, a hibákat keresem.” Miért rossz ez a hozzáállás Isten Igéjének olvasásakor?

Kevés frusztrálóbb dolog van annál, mint amikor az ember külföldön jár és alig beszéli a nyelvet, de gyorsan meg kellene értetnie magát valakivel, mondjuk az orvosi rendelőben, vagy a gyógyszerárban. Tudja, mit akar mondani, de nincs hozzá kellő szókészlete.

Istennel kapcsolatban más a probléma. „*Mert amint magasabbak az egek a földnél, akképpen magasabbak az én útaim útaitoknál, és gondolataim gondolataitoknál*” (Ézs 55:9) – mondja az Úr. Nem Isten szókészlete hiányos a kommunikációhoz, a probléma az, hogy nekünk nem elegendő a szókészletünk, vagyis az értelmi kapacitásunk Isten teljes megértéséhez.

2 Mit mondanak az alábbi szakaszok Isten felfogóképességéről, szemben a miénkkel?

Zsolt 139:1-6 _____

Zsolt 147:5 _____

Róm 11:33 _____

1Jn 3:20 _____

Az az igazság, hogy soha nem fogjuk teljesen megérteni Isten gondolatait, mivel Ő végtelen és mindentudó. A teremtéssel kapcsolatban sem foghatunk fel mindent, akkor magát a Teremtőt hogyan érthetnénk egészen? Lehetetlen.

Noha nem fogunk mindent megérteni, annyi azért világos lehet a számunkra, amennyi az üdvösségünkhöz szükséges (lásd 2Tim 3:14-15). Amikor az apostolok az evangéliumot magyarázták, gyakran utaltak beteljesedett próféciaakra. Ebből arra következtethetünk, hogy a prófécia egyik fő célja a megváltás tervének bemutatása. A bibliai prófécia végeredményben Jézushoz és az általa az egész emberiségnek felkínált üdvösséghez kell vezetnie bennünket. Hiszen az Úr, aki mindent teremtett (lásd Jn 1:1-3; Kol 1:16), lejött a földre, majd feláldozta magát a kereszten minden emberért, még a leggonoszabbért is! Ennyire szeret Isten mindannyiunkat. Mindezt megtette értünk, akkor nyilván azt akarja, hogy mindenki, még a legnyomorultabbak is megtudják, mit kínál fel nekünk Jézusban. Éppen ezt mutatja be a prófécia.

Valóban sok mindent nem tudunk, miért különösen fontos tehát most arra összpontosítani és azt követni, amit viszont ismerünk, nem pedig görcsösen fennakadni azon, amit nem?

3 Olvassuk el Dán 12:4 versét! Mit mond itt az Úr Dánielnek (vö. Jel 22:10)?

Az Ige hirdetői gyakran idézik Dán 12:4 versét, mint ami megjövendöli a technológia és a tudományos ismeretek fejlődését a Krisztus visszaszövétele előtti időben. Sokan utalást látnak ebben az utazás gyorsaságára is, ami nagyjából az elmúlt évszázad során vált lehetővé. Bizonyára közülünk is többeknek van ilyen megközelítést követő könyve. Elfogadhatóak ezek a magyarázatok, de a szöveg még valami mást is kifejezhet.

Olvassuk el újból a szakaszt! Az angyal azt mondja Dánielnek, hogy *„zárd be e beszédeket, és pecsételd be a könyvet”*. Itt konkrétan *Dániel próféta könyvéről* van szó. Akkor talán lehetséges, hogy a végidőben hirtelen megnövekedett tudás éppen *Dániel próféta könyvével* kapcsolatos? *Dániel próféta könyve* egy kicsit más, mint *A jelenések könyve*, ugyanis János azt hallotta, hogy ne pecsételje be a könyvét (Jel 22:10). A Jelenéseket már kezdettől fogva érteni kellett, *„mert az idő közel van”*. Ezzel szemben Dánielt csak valamikor a távoli jövőben lehetett világosabban megérteni.

Az évszázadok során sok remek keresztény gondolkodó próbálta magyarázni *Dániel próféta könyvét*, és némelyek igen sokra jutottak. A könyv megértése azonban az 1798-ban végződött ezerkétszázhatvan éves prófécia után gyorsult fel, amikor világszerte számos magyarázó kezdett arra a következtetésre jutni, hogy 1843 körül valami látványos dolog fog történni. Közülük William Miller volt a legkiemelkedőbb, az ő prédikációi indították el a 19. század nagy advent mozgalmát, majd az események láncolata nyomán született meg a „maradék” egyház és a hármass angyali üzenet világos felismerése.

Világszéles mozgalmunk létrejötté annak a dánieli jövendölésnek a teljesevé, hogy a vég idején *„nagyobbá lesz a tudás”*. Ezzel szemben – anélkül, hogy ítéletet mondanánk emberek üdvösségéről – gondoljunk arra, milyen „sötétségben” van a kereszténység nagy része! Figyelmen kívül hagynak, sőt elutasítanak egy olyan alapvető dolgot, mint a hetedik nap, a szombat, amit Isten az Édenben alapított, és helyette a vasárnapot tartják, aminek a gyökerei a római pogányságból erednek. Vagy pedig gondoljunk a halállal kapcsolatos ismerethiányra, ugyanis a kereszténység jelentős többsége elfogadja azt a pogány elképzelést, hogy aki meghal, azonnal egy másik létbe roppen át, ami egyesek számára az örökké égő pokol! Milyen hálások lehetünk a bibliai igazság ismeretért!

A bibliai próféciaák megértése tekintetében a hetednapig adventisták sokat köszönhetnek William Millernek. Nem volt ugyan hibátlan a meghatározó szakaszokra (mint pl. Dán 8:14-re) adott magyarázata, a módszere mégis fontos. Kikövezte az utat végidei maradék mozgalmunk előtt.

4 Olvassuk el Mt 5:18, Lk 24:27 és 2Tim 3:15-17 verseit! Ezek szerint milyen hozzáállással kezdjük tanulmányozni a bibliai próféciát?

Bizonyos értelemben a Biblia tanulmányozása nem is annyira különbözik egy nagy puzzle kirakásától. Ha csak két-három darabot tudunk összeilleszteni, szinte lehetetlen az egész képet felismerni. A két-három darabon talán látunk egy lovat, amiből arra következtethetünk, hogy lovak képét fogjuk kirakni. Később meglátunk még néhány csirkét és egy tehenet, majd miután már több száz darabot összeillesztettünk, kiderül, hogy egy tájképen dolgozunk: egy város, egy tanya, a távolban pedig egy hegyláncolat.

A Biblia tanulmányozása közben egyes keresztények egyik fő tévedése, ha mondások, példabeszédek egymáshoz szorosan nem kapcsolódó gyűjteményének tekintik a Szentírást, amit felhasználhatnak egy konkrét helyzetre vonatkozóan.

Sajnos hasonlóan közelítenek a próféciaákhoz is, egy-egy szöveget kiragadnak a környezetéből, és az éppen akkori eseményekkel hozzák összefüggésbe, nem a Biblia egészével együtt vizsgálják. Részben ez vezetett a próféciaival kapcsolatos modern könyvek folyamatos áramlásához, amelyeket azonban a szerzőknek néhány évenként változtatni, frissíteni kell, ugyanis tévesen állították, hogy mi fog megtörténni és mikor.

Minden témával kapcsolatban éppen ezért olyan fontos nem csupán kiválasztani néhány szöveget, hanem alaposan tanulmányozni mindazt, amit a Biblia arról mond, figyelembe véve a szövegösszefüggéseket is. Könnyű a környezetéből kiemelni egy szakaszt és tetszőleges üzenetté alakítani.

Milyen tapasztalatod volt azokkal, akik mindössze néhány kiragadott szöveggel próbálták bizonyítani az álláspontjukat, mondjuk a holtak állapota, a szombatról? Mi a legjobb reakció ilyen esetben?

A prófécia tanulmányozói számára az egyik legfontosabb eldöntendő kérdés: hogyan határozzák meg, hogy szó szerint, vagy jelképesen kell-e érteni a Biblia szavait? Hogyan lehet megmondani, hogy az író szimbolikus nyelvezetet használt-e, és honnan tudható, mit jelképez a szimbólum? Ennek alapvető módja, ha megnézzük, a Bibliában hogyan fordul elő az adott jelkép, szimbólum, és nem a mai használatát kell figyelembe venni. Például egyesek szerint Dániel 7. fejezetében a medve Oroszországra mutat, mivel Oroszországot ma gyakran medvével szimbolizálják. A prófétai szimbólumok magyarázatának ez nem komoly, megbízható módja.

- 5 Keressük ki a következő igehelyeket, és engedjük, hogy a Biblia magyarázza önmagát! Az egyes szövegekben milyen prófétai szimbólumokat találunk? A Biblia milyen magyarázatot ad ezekre?**

Dán 7:7; 7:24; 8:3 _____

Ef 6:17; Zsid 4:12; Jel 1:16 _____

Jer 6:2; Ef 5:31-32; Jel 12:1; 21:2 _____

Többször eltűnik a próféciák szimbólumainak titokzatossága azt az egyszerű szabályt követve, hogy engedni kell a Bibliának magyarázni a saját kifejezéseit. Látjuk például, hogy a szarv politikai erőt vagy nemzetet szimbolizál, a kard jelképezi Isten Igéjét, és igen, az asszony jelképezheti az egyházat. Itt világosan látszik, hogy a Biblia önmagát magyarázza.

Amire azonban még választ kell találnunk, hogy Isten miért szimbólumokban, nem pedig nyíltan szól? Például 1Pt 5:13 versében Péter miért utal Róma városára rejtélyesen Babilonként?

Sok oka lehet annak, hogy a próféciákban Isten szimbolikus nyelvezettel üzen. Például még hevesebbé válhatott volna az újszövetségi egyház amúgy is súlyos üldöztetése, ha *A jelenések könyve* nyíltan annyi gonoszság elkövetőjeként utal Róma városára. Bármilyen volt is az ok, az biztos, hogy Isten akarata szerint való és fontos a szimbólumok jelentésének megértése.

Néhány szimbólum és prófécia továbbra is rejtélyes marad, viszont hogyan erősíti a hitünket, ha azokra a részekre koncentrálunk, amelyeket már értünk?

További tanulmányozásra: Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2020, Advent Kiadó, „Egy amerikai reformátor” c. fejezet, 274–281. o.

„Az az állítás, hogy a Jelenések könyve titok, amit nem lehet megérteni, éppen a könyv címének mond ellent: »*Jézus Krisztus kijelentése, amelyet adott néki az Isten, hogy megmutassa az Ő szolgáinak, amiknek meg kell lenniük hamar...*« (Jel 1:1-3)...

Hogyan merészelik egyes emberek az ihlett Ige bizonyoságtételével szemben azt állítani, hogy a Jelenések könyve olyan titok, amely meghaladja az emberi értelmet? Ez a könyv kinyilatkoztatott titok, nyitott könyv. A Jelenések könyvének tanulmányozásakor az ember figyelme Dániel próféciaira terelődik. Mindkettő mérhetetlenül fontos eligazítás, amelyet Isten adott az embernek a világtörténelem lezárulásakor bekövetkező eseményekről. János előtt az egyház életének mélységes és érdekfeszítő jelenetei tárultak fel. Láta Isten népének helyzetét, veszélyeit, küzdelmeit és végső szabadulását. Feljegyezte a végső üzenetet, amely beérleli a föld aratását: a kévét, hogy a mennyei csűrbe kerüljenek; a konkolyt pedig, hogy a tűz elpusztítsa. Mérhetetlenül fontos dolgok, különösen az utolsó gyülekezetnek szóló képek tárultak fel előtte, hogy azok, akik a tévelygéstől az igazsághoz akarnak térni, eligazítást kapjanak az előttük álló veszélyekről és harcokról. Senkinek sem kell sötétségben maradnia azzal kapcsolatban, hogy mi fog történni a földön” (i. m. 295. o.).

**Naponkénti tanulmányozásra: 2János – Jelenések 4;
Ellen G. White: *Az apostolok története*, 14. fejezet**

1. Mi a szeretet?
2. Mire vágyott Diotrefesz?
.....
3. Mit nem mert megtenni Mihály arkangyal?
.....
4. Mi célból jön el a megpróbáltatás ideje?
.....
5. Miért látta Jónak Isten, hogy Dorkást visszahozzák az ellenség országából?

Mélyítsd el a tanultakat, és válaszolj az online-kérdésekre:
adventist.ro/reconsacrare

Általános áttekintés

Egy professzor minden félév kezdetén a bibliakurzusát egy egyszerű és provokatív kérdéssel kezdte: „Mi a legfontosabb eszköz, ami a Biblia megértéséhez rendelkezésekre áll?” A diákok a számukra legjobbnak tűnő válaszokat fogalmazták meg: „bibliai lexikonok”, „az imádság”, „a Szentlélek”, „a bibliai nyelvek (héber, görög) ismerete”, „különböző számítógépes programok”, stb. A válaszok meghallgatása után a professzor elismerte, hogy az említettek valóban fontos dolgok, de ami a leglényegesebb és elkerülte a figyelmüket, nem más, mint az idő.

Kétségtelen, hogy a Szentírás tanulmányozásának legfontosabb eszköze az idő, amiből – és ezt mind gyakrabban tapasztaljuk – egyre kevessebbel rendelkezünk. Ha rászánjuk magunkat arra, hogy időt szakítsunk a Biblia tanulmányozására, adja magát a kérdés: Hogy olvassuk a Bibliát? Más szavakkal, melyek azok az elvek, amelyek e különleges könyvnek a megértésében a segítségünkre lehetnek?

A tanulmány témái: Az előttünk álló héten a profetikus bibliaszövegek olvasásának tíz elvét vizsgáljuk meg. Az első öt magára a szövegre összpontosít: az első olvasat (a passzus új szöveggént való olvasása); a figyelmes olvasás (a textus fontos szöveggént történő olvasata); az esztétikai olvasat (a szöveg szépségére reflektáló olvasat); a (bibliai) kontextusba ágyazó olvasás; és a viszonyítási (más bibliaszövegekkel összefüggésbe hozó) olvasat. A következő öt olvasási elv a szövegre adott válaszunkra koncentrál, hogy megerősítsen az Isten Igéje iránti engedelmességünkben: a szöveg lelki (ihletett textusként történő) olvasata; a (nehezen érthető szövegek) racionális olvasás(ának) elve; a kollektív olvasás princípiuma (a szöveg a közösséget szólítja meg); az egzisztenciális olvasás elve (a szövegnek kapcsolata van az életünkkel); és végül az etikai (felelősségteljes) olvasás elve.

Magyarázat

A szövegre helyezett hangsúly

A bibliaszöveg bármely bibliai próféciára vonatkozó vizsgálat alapja. Az olvasó legfontosabb szándéka kutatásra kiélezett elmével elolvasni a profetikus bibliaszöveget.

- 1** *Az első olvasat.* Új szöveggént olvasd a bibliai szakaszt, amelyet nem értesz. Dán 9:2 versében Dániel próféta is csak azután kezdte megérteni

a próféciát, miután elismerte, hogy *nem* érti azt: „álmélkodám ezen a látáson, és senki sem értette” (Dán 8:27). Az ember természetes állapotában „sötétségben” él (Jn 1:5). A legnagyobb kísértés a bibliai jövendölések tanulmányozása közben az, hogy úgy gondoljuk, már a szöveg elolvasása előtt értjük az üzenetet. Ráerőltetjük a gondolkodásunkat a szövegre (*eiszegézés*), ahelyett, hogy megengednénk neki, hogy önmagát magyarázza (*exegézés*). Ez történik akkor, amikor a bibliai próféciát a saját gondolkodásunk perspektívájában, vagy napjaink eseményeinek fényében olvassuk.

2 *A figyelmes olvasás.* A Szentírás jövendölései fontos információkat tartalmaznak a világ sorsáról, valamint lényeges igazságokat az üdvösségről (2Tim 3:15–17). A próféták gondosan megválogatták a szavakat és a kifejezési módot, amikor lejegyezték ihletett látomásaikat. Olvasd tehát lassan a szöveget, nagy figyelmet szentelve a szavak jelentésének! Akár többször is elolvashatod, hogy semmit se tévessz szem elől. „Az Ószövetség tanulmányozása során ott is forrásokat fogunk találni, ahol a felületes olvasó csak sivatagot lát” (Ellen White: *Nevelés*, 191. o.). Jobb elismerni, hogy nem értünk egy-egy bibliai szöveget, mint megelégedni a felületes vagy téves értelmezéssel.

3 *Esztétikai olvasat.* A szöveg irodalmi formái (szerkezete, a benne rejlő párhuzamok) segítenek megfejteni a profetikus üzenetet. A Dániel 2. fejezetében olvasható jövendölés megértését elősegíti a 7. részben kirajzolódó, négy fenevadat felsorakoztató párhuzam. Dániel és Jelenések könyve próféciái közt is párhuzamokat fedezhetünk fel. Lásd az alábbi vázlatot, amelyből látható, hogy Jelenések 13–14 részeinek apokaliptikus látomása több szempontból is párhuzamot sejtet Dániel 7. fejezetének víziójával, amely szintén párhuzamba állítható Dániel 8. részének próféciájával:

Dániel 7

A tengerből feljövő fenevadak
(Dán 7:1–3)

Az oroszlán (Dán 7:4)

A medve (Dán 7:5)

A párduc (Dán 7:6)

A tíz szarvú fenevad (Dán 7:7)

A bitorló hatalom (Dán 7:8)

Az engesztelési nap

(Dán 7:9–12 és 8–14)

Az embernek Fia (Dán 7:13–14)

Jelenések 13–14

A tengerből feljövő fenevad
(Jel 13:1a)

A tíz szarvú fenevad (Jel 13:1b)

A párduc (Jel 13:2a)

A medve (Jel 13:2b)

Az oroszlán (Jel 13:2c)

A bitorló hatalom (Jel 13:3–18)

A három angyal üzenete

(Jelenések 14:1–13)

Az embernek Fia (Jel 14:14–16)

Ezek a párhuzamok rámutatnak arra, hogy a mennyei engesztelési nap/az ítélet napja Dániel 7. és 8. fejezetében megfelel és egyidejű a három angyal üzenete hirdetésének eseményével, amelyről Jelenések 14. fejezetében olvashatunk.

4 *A kontextusba helyezés.* Dániel próféta a babilóniai és az egyiptomi hadsereg közti, Kárkemisben bekövetkezett ütközet történelmi kontextusát (vö. Dán 1:1 versét Jer 46:2 versével) keretként használja fel az északi király és a déli király közti eszkatológiai összecsapás megjövendöléséhez (Dán 11). Irodalmi összefüggésben a tény, hogy Dániel 7. fejezete arám nyelven íródott – ami abban a korban a közvetítőnyelv szerepét töltötte be –, míg a 8. rész héber nyelven, Izrael népének nyelvén, arra enged következtetni, hogy Dániel 7. fejezetének jövendölése a földi birodalmakra összpontosít, és egyetemes relevanciával bír, ezzel szemben viszont a 8. rész Isten népére fókuszál, és lelki jelentőségű üzenetet fogalmaz meg.

5 *A viszonyítási olvasat.* Tudjuk, hogy a profetikus szöveg önmagát magyarázza, ezért szükséges, hogy a szöveg jelentését magában a szövegben keressük. Ez a megközelítés ugyanolyan mértékben alapszik az Ellen White által megfogalmazott, de már Luther Márton által körülírt elven is, miszerint „az Írás önmagát magyarázza, lévén az egyik szöveg a másik szöveg értelmének a kulcsa” (*Evangelizálás*, 581. o.). A kos és a kecskék társítása Dániel 8. fejezetében azt sugallja, hogy ennek az igei résznek a jövendölése – a 3Mózes 16. fejezetével való számos nyelvészeti kapcsolat mellett – az engesztelési napra utal.

A személyes válaszra helyezett hangsúly

A próféciatanulmányozás minősége a szöveget vizsgáló személy hozzáállásától is függ.

1 *A szöveg lelki olvasata.* A Szentírást Isten ihlette, következésképpen az a logikus, hogy egy-egy szöveg megértéséhez a lelki tényező bevonása is szükséges, hiszen „az Isten Lelkének dolgai... lelkiképpen ítéltetnek meg” (1Kor 2:14). Gyakorlatilag tehát az ima és a hit nagyon fontos tényező az exegézis eredményessége szempontjából. Az imádság Isten vezetésének csodájával gazdagítja a személyes tanulmányozás folyamatát. Ha hiszünk, hogy Isten a bibliai próféciák ihletője és beteljesítője, elménk olyan képességekkel gazdagszik, amelyeknek köszönhetően akkor is látni fogjuk a jövendölések beteljesedését, amikor a hitetlenek semmit sem látnak.

2 *A racionális olvasás.* Az ihletett szöveg megértésének feladata szorgalmat és szellemi erőfeszítést követel a részünkről. „Adám az elmémet

mindazok vizsgálására és bölcsen való tudakozására, melyek lesznek az ég alatt... melyet adott az Isten az emberek fiainak, hogy gyötrődjenek vele” (Préd 1:13), mondja a Prédikátor. Dániel könyvében a „megért” ige és szemantikailag rokon szerkezetei kulcsfontosságú szerepet töltenek be (15-ször fordul elő). „Azzal dicsekedjék, aki dicsekedik, hogy értelmes és ismer engem” (Jer 9:24). Egyszóval, ismerni Istent, a bölcsesség legmagasabb célja.

3 *A kollektív olvasat.* A bibliai jövendölések szövege Isten népe közösségének bizonyágtétele folytán jutott el hozzánk, és a címzettje szintén Isten népének közössége. Isten Szavának tanulmányozása nem zárja ki a kreatív egyéni erőfeszítést, emellett viszont a hittestvérek közösségét is bevonja a kutatásba. Amikor Isten beszél, általában a népéhez mint hitközösséghez szól: „Halld, Izrael!” (5Móz 6:4). Dániel megjövendöli, hogy az idők végén „sokan” lesznek „az értelmesek”, akik értik a prófétai szót (Dán 12:10).

4 *Az egzisztenciális olvasás elve.* Ha nem értjük a Szentírást, nem változtathatja meg az életünket. A következő történet ezt az igazságot szemlélteti. Egy európai férfi gúnyolódni kezdett az egyik afrikai szolgálival, mivel az Isten Igéjét olvasta. „Miért olvasod a Bibliát? – kérdezte az európai úriember. – Hisz az nem több mesék gyűjteményénél.” Az afrikai szolga rögtön válaszolt: „Ha nem olvasnám, rég megettelek volna.” Ez a történet fontos elvet fogalmaz meg Isten Igéje, e „kétélű fegyver” (Zsid 4:12) erős befolyásáról. Isten profetikus Szava nemcsak bűnös ellenségeink és elnyomóink ellen harcol, „ellenünk” is bizonyóságot tehet (Jer 28:8).

5 *Az etikai olvasás elve.* A bibliai próféciaikat sajnos gyakran az emberi igazságtalanság alátámasztására használták. 1Mózes 9:25 versének téves értelmezésére alapozva egyesek a fehér faj felsőbbrendűségét hirdették a fekete bőrűekkel szemben, igazolva ezzel az apartheid- és a rabszolgatartó rendszer rasszista ideológiáját. Az antiszemitizmus keresztes hadjáratokhoz és pogromokhoz vezetett, és fontos szerepet játszott abban, hogy a XX. században hatmillió zsidó veszítette életét a holokausztban, s mindez azért, mert a fajgyűlölő ideológia mögött bibliai próféciaák téves értelmezése állt (Dán 9:24). A történelem folyamán 1Mózes 3:16 versére alapozva családon belül is sokszor erőszakot alkalmaztak a nők ellen. Miközben e negyedévben Isten jövendöléseit tanulmányozzuk, engedjük meg az ihletett Szentírásnak, hogy teljesen átvegye elménk és szívünk felett az ellenőrzést, és „megjobbításunkat” és „igazságban való nevelésünket” szolgálja (2Tim 3:16).

Alkalmazás

Alkalmazd a tanulmányt a mindennapi életben az alábbi kérdések és 2Tim 3:15–17 szakaszának segítségével!

Összpontosíts a szövegre!

- 1 Melyek 2Tim 3:15–17 szakaszának kulcsszavai?
- 2 Beszélgetsetek és elmélkedjete a következő szavak fontosságán: „Szentírás”, „bölcseesség” („bölcsés”), „ihletett”, „tökéletes”.
- 3 A Szentírás tanulmányozása miért serkenti a kreatív gondolkodást?
- 4 Mi a szerkezete ennek a szövegnek?
- 5 Mi a szöveg kontextusa?
- 6 Keress másik két bibliai passzust, amely hasonló témát érint (pl.: Zsolt 119:97–104; Jn 5:39)! Azonosítsd a szövegek közti hasonlóságokat és különbségeket! Vesd össze egymással a témákat!

Összpontosíts saját, személyes válaszodra!

- 1 2Tim 3:15–17 szakaszában mely szavak utalnak a Szentírás tiszteletteljes olvasásának fontosságára és szükségességére? Például, elmélkedj a következő szavakon, majd beszélgetsetek ezekről a csoportban: „Szentírás” (lelki megközelítést feltételez), „ihletett” (ajándék Istentől; a Szentlélek munkája).
- 2 A szöveg mely szavai utalnak a racionális és tájékozott olvasás szükségességére? Elmélkedj a következő szavakon, szintagmákon, majd beszéljétek meg ezeket a csoportban: „tudod” (kognitív funkció, tanulással elsajátított információ); „bölcseesség” („bölcsésé tehetnek”, a gondolkodás gyakorlata); „(hasznos a) tanításra” (az egyén azon képessége, hogy elfogadja a vezetést és az új tanításokat).
- 3 Mely szavak utalnak a kollektív olvasás szükségességére? Elmélkedj a következő szavakon, szókapcsolatokon, majd beszéljétek meg ezeket a csoportban: „gyermekségedtől fogva” (a szülők szerepe); „(hasznos a) megjobbításra” (a szülők és a tanítók szerepe); „jó cselekedet” (a szükségben levők érdekében véghez vitt tett).
- 4 Mely szavak utalnak a gyakorlati alkalmazás szükségességére? Elmélkedj a következő szókapcsolaton, majd beszéljétek meg ezeket a csoportban: „az igazságban való nevelésre” (javítja a személyes ítélőképességet). Mely szavak utalnak az erkölcsi éleslátás szükségességére? Gondolj az „igazságban való nevelés” szókapcsolatra. Elmélkedjete ezen a csoportban, majd beszéljétek is meg!

Mózes első könyvének alapvetése

Szombat délután

E heti tanulmányunk: 1Mózes 22:1-13; Ézsaiás 40:7-8; János 3:16; 1Korinthus 15:15-19; Jelenések 5:5-10; 12:1-9

Alapige: „Másnap látá János Jézust ő hozzá menni, és monda: Ímé az Istennek ama báránya, aki elveszi a világ bűneit!” (Jn 1:29)

A modern próféciamagyarázat egyik fő problémája például *A jelenések könyvét* illetően, ha nem vesznek tudomást az irat ősi gyökereiről. János annak tudatában írt, hogy olvasói ismerik az Ótestamentumot. Közismert fogalmakat használt. Hasznos, ha a Biblia egészében keresünk olyan szövegeket, amelyek emlékeztetnek *A jelenések könyvében* éppen tanulmányozott részre, viszont vannak olyan alapvető igazsagszakaszok, amelyek minden más szövegnél jobban megalapozzák a könyv megértését. Ez különösen igaz *Mózes első könyvére*, ami felvázolja, milyen úton jutott el világunk a bűn káoszába. A Biblia első fejezeteiben *A jelenések könyvének* szinte minden meghatározó fogalma megjelenik valamilyen formában.

Ezen a héten néhány olyan kiemelkedően fontos elvet fogunk tanulmányozni, amely *A jelenések könyve* üzenetének magvát képezi. Mivel sok ilyen fogalom van, kiválasztunk néhányat illusztrációként. A könyv ókori alapvetését megértve észreveszünk a szövegben számos finom árnyalatot, amely fontos tanulságokhoz vezet az emberiséggel, Istennel, valamint az univerzumban – így a mi életünkben is – dúló küzdelemmel kapcsolatban.

A legtöbb egyetemi program olyan általános, áttekinthető előadássorozattal kezdődik, amelyben érintik a kurzus átfogó és meghatározó elveit. Ez vet alapot a további tanulmányoknak, amikor majd a tárgy mélyére ásnak. Amikor az egész Bibliát elolvassuk, mi is gyorsan rájövünk, hogy *Mózes első könyvében* Isten általános bevezető kurzust ad, olyan gondolatokkal ismertet meg, amelyeket a Biblia többi részében részletesebben vizsgálunk.

Amikor a Szentírás először említ egy fogalmat vagy szimbólumot – főként *Mózes első könyvének* első fejezeteiben –, annak az elvnek az általános jelentését alapozza meg, segítve a későbbi előfordulások megértését.

Egyes bibliakutatók „az első említés törvényeként” utalnak erre, amit inkább elvnek (vagy mintának) kellene nevezni, mint törvénynek, hiszen egyáltalán nem vastörvény, és akad számos kivétel is. A Biblia általános tanulmányozásában és a próféciaák vizsgálatánál is az a mintázat bontakozik ki, hogy Isten lépésről lépésre látja el gyermekeit információval az alapvető fogalomtól kezdve, amit azután egyre jobban kibővíti évek, sőt évszázadok alatt.

1 Olvassuk el Ézs 40:7-8, Mal 3:6 és Zsid 13:8 verseit! Milyen elvet találunk ezekben az szövegekben, ami segít biztos horgonyra lelni a próféciaák tanulmányozása közben?

A modern világban az „igazság” helyett többnyire inkább „igazságszerűség”-ről beszélnek, mivel az „igazságot” képlekenynek gondolják, ami idővel változhat. Bizonyos esetekben már az „igazság” fogalmát is gyanúsítják.

Csak hogy Isten nem gondolja meg magát, miután megalapoz egy igazságot. Amikor azt tanítani kezdi népének, számíthatunk arra, hogy az adott bibliai elv vagy téma jelentése nem változik, hanem inkább még több fény vetül az értelmére. A prófécia tanulmányozásakor ezért igen jó érteni *Mózes első könyvét*, mert itt találjuk sok kulcsfontosságú elv első magyarázatát, majd pedig ezt az alapvető ismeretet magunkkal vihetjük a Biblia többi részének vizsgálatához.

Miért nem szabad engedni, hogy bárki vagy bármi gyengítse a Bibliába és annak csatlakozhatatlan igazságaiba vetett hitünket, bármilyen világosnak, sőt logikusnak tűnne is? Milyen burkolt úton-módon történhet a hit gyengítése?

Bűnös természetet örököltünk, aminek része, hogy az univerzumból alkotott képünket beszennyezi az önzésre és a büszkeségre való hajlam. Korlátozott látószögéből szemléljük a világot, nem Isten mindentudása felől – nyilván. Talán a „szeretet” fogalmát ferdítette el leginkább a bűnös emberiség. A populáris kultúra olyan nézetet támogat ezzel kapcsolatban, ami az önzésre, nem pedig másokra összpontosít, és éppen az önző megközelítés miatt nehéz megérteni, hogyan tekint Isten erre a kérdésre.

A bibliai prófécia megértésének fontos kulcsa, hogy tisztában legyünk a szeretet jellegével. A nagy küzdelem egyik fő témája Isten jellemének alapvető félreértése. Ellen G. White ezt az összegzést írja egy könyve végén: „Az egész világegyetem megtisztult. A végtelen nagy teremtettséget tökéletes harmónia és boldogság tölti be. Tőle, aki mindent teremtett, árad az élet, a fény és az öröm a határtalan téren át. Élők és élettelenek – a legparányibb atomtól a legnagyobb csillagig – tökéletes szépségükkel és felhőtlen boldogságukkal hirdetik, hogy Isten a szeretet” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2020, Advent Kiadó, 578. o.).

2 Olvassuk el 1Móz 22:1-13 szakaszát! 1Móz 22:2 verse említi először a szeretetet a Bibliában. Mit tanulhatunk Isten szeretetéről ebből a történetből?

Azon túl, hogy megtaláljuk egy-egy fogalom első előfordulását a Bibliában, alkalmanként hasznos lehet megkeresni, még hol említik azt a Biblia más könyvei, főként az evangéliumok. Az egyes evangéliumokban a következő helyeken találkozunk először a szeretettel: Mt 3:17, Mk 1:11, Lk 3:22 és Jn 3:16.

János evangéliumában például különösen sokatmondó a szeretet első említése (Jn 3:16), amiben utalás fedezhető fel az oltáron fekvő Izsák történetére. Ábrahám hitt Istenben, bízott benne. Eldöntötte: hisz abban, hogy Ő képes feltámasztani a fiát, még ha fel is áldozza (Zsid 11:19). Ez rámutat Isten szeretetére az emberiség iránt, ami olyan nagy, hogy odaadta értünk „egyszülött fiát” (lásd még 1Móz 22:2, 12, 16), majd pedig feltámasztotta a halálból. Így kinyilatkoztatást kaptunk Isten önfeláldozó szeretetéről.

Hogyan kezdetünk mi is önfeláldozó szeretetet tanúsítani az emberek iránt, ahogy Isten is viszonyul hozzánk? A legtöbb esetben miért nem jön ez természetesen?

A Biblia ugyanabban a történetben említi először a héber *seh* (bárány) szót, mint a szeretetet, 1Mózes 22. fejezetében. A bárány az egyik leggyakrabban megjelenő szimbólum *A jelenések könyvében*, húsznál is többször vonatkozik Jézusra. A Bárány szerepe központi *A jelenések könyve* egyik legmegindítóbb jelenetében, a 4-5. fejezetekben, amikor János betekint Isten tróntermébe.

3 Olvassuk el 1Móz 22:7-8, 2Móz 12:3-13 és Jel 5:5-10 verseit! Nem sokon múlt, hogy Ábrahám feláldozza Izsákot. Hogyan világítja meg a bárány szimbólumát ez a történet? Hogyan kapcsolódik ez a jelenet ahhoz, amit János látott Jelenések 5. fejezetében?

A *seh* (bárány) szót a Biblia Izsák kérdésében említi először: „*Hol van a... bárány?*” (1Móz 22:7)? Érdekes, hogy más helyeken igen részletes választ találunk erre. Az Ószövetség további harmincnégy könyve végigvezeti az olvasót egy úton, amelyen folyamatosan, egyre több részlettel érkezik a felelet Izsák kérdésére, a páska rituáléitól Dávid korai tettein át még tovább. Az egész történetet számtalan messiási prófécia kíséri, amelyek előre vetítik a választ. Majd az Újszövetség azzal adja meg a feleletet, amikor Jézus megjelenik hús-vér emberként, végzi a szolgálatát az emberek között, végül pedig feláldozza életét a kereszten.

Nézzük meg azt is, hogy *János evangéliuma* hol említi először a bárányt: Jn 1:29-34 szakaszában. Mintha Keresztelő János felelne Izsák kérdésére, és a körülmények nem is lehetnének találóbbak. Bűnösök megtérnek, alámerítéssel megkeresztelkednek a vízben, ami azt szimbolizálja, hogy a bűnös meghal, utána pedig új életre kel. Ekkor hirtelen megjelenik Jézus, az Isten Báránya. Máté beszámolója szerint az ég megnyílik, és Isten kijelenti: „*Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm*” (Mt 3:17, ÚRK). Figyeljük meg azt is, hogy Ábrahám és Izsák problémájára szintén egy mennyei hang (az Úr Angyaláé) adja meg a választ (1Móz 22:11-14).

Amikor minden szálát összefogunk, világosan kitűnik, hogy Jézus, az Isten Báránya a Helyettesünk. Ez rávilágít, hogy kit szimbolizál a megöletett Bárány János látomásában.

Megváltásunk szempontjából miért alapvetően fontos tudni, hogy Jézus a Helyettesünk? Milyen reményünk lehetne nélküle az ítéletben?

A Teremtőtől elszakadt világban való élet talán legkegyetlenebb aspektusa, hogy a halál ott ólálkodik minden élet mögött, bármelyik pillanatban kész lecsapni. Ez „a *bűn zsoldja*”, a büntetés, amit azért fizetünk meg, mert elszakadtunk a világegyetem életének egyetlen Forrásától, a Teremtőtől. Ezért a bibliai próféciában jelentős szerepe van a halál valóságának, és ami még fontosabb: a megoldásnak, amit csakis Jézusban, az Ő halálában és feltámadásában találhatunk meg. A prófécia e jelentős témáját jól megvilágítja az, ahogy a Biblia először említi a halált, amikor az először következett be. Így jobban megérthetjük a bűn problémájának súlyosságát, de fontos eszközöket is kapunk ahhoz, hogy felismerjük Isten megoldását.

- 4** Olvassuk el **1Móz 2:15-17, 4:8-15, 1Kor 15:15-19 és Jel 1:18** verseit! **Miért hálnak meg az emberek? Hogyan tekint Isten a halálra? Hogyan oldja meg a problémánkat? Mit tudhatunk meg erről ezekből a szakaszokból, amelyek között van a halál első említése és az első haláleset?**

Gyakran mondjuk, hogy „a halál az élet része.” Ez azonban hazugság. A halál az élet ellentéte, megsemmisülése; idegen, betolakodó, Isten soha nem akarta, hogy részünk legyen benne. Talán hozzászoktunk a valóságához, de a szívünk továbbra is ágál ellene, amikor szembesülünk vele, mintha az emberiség egésze látná, hogy alapvetően rossz. Önmagában is fájdalmas, de bizonyos esetekben még tragikusabbnak érezzük, például amikor egy gyerek hal meg. Általában arra számítunk, hogy a szülők előbb hálnak meg a gyerekeiknél, ezt elfogadtuk a dolgok normális rendjének.

A Szentírásban lejegyzett első haláleset viszont nem az volt, amire számíthattak. Ádám és Éva már a saját halála előtt tapasztalta az elmúlás borzalmát, amikor igaz fiukat gonosz testvére meggyilkolta. Hatványozottan igazságtalan haláleset! Gondoljunk Jézusra, az igazra, akit a gonoszok meggyilkoltak – mint Ábelt! Kinek a halála lehet igazságtalanabb Krisztusénál? Még milyen párhuzamokat találunk Ábel és Krisztus halála között? Miért vannak Jézusnál „a halál és a pokol kulcsai” (Jel 1:18, ÚRK)? Isten mit kínál fel nekünk Jézusban? Milyen fényt vet erre is Ábel halála?

A halál problémájának megoldása nélkül végeredményben miért volna hiábavaló, értelmetlen az életünk? Miért lehetünk hálások Jézusnak azért, amit értünk tett?

A *jelenések könyvének* egyik kulcsfontosságú témája az imádat kérdése. A könyv *sárákánynak* (Jel 13:2-4) nevezi a főgonoszt, a hamis imádat rendszerének elindítóját. Nem véletlen, hogy a bukott kérubot a kígyóhoz hasonlónak írja le. A szimbólum világosan visszamutat az Éden kertjébe: a kígyó a Paradicsomban vette rá Ádámot és Évát, hogy a Teremtő elleni lázadásban a követői legyenek.

- 5** **Vessük össze 1Móz 3:1-5 és Jel 12:1-9 verseit! Melyek a két leírás közös témái? Mi vezetett a mennyben korábban kitört háborúhoz, amiről A jelenések könyve ír? Hogyan segítenek ezt megérteni a kígyó bemutatásának részletei Mózes első könyvében?**

A Szentírás két esetről ír, amikor Sátán az egész világot félrevezeti: *Mózes első könyvében*, amikor még csak két ember élt, majd pedig *A jelenések könyve* 12-13. fejezetében, ahol azt olvassuk, hogy „*az egész földkerekséget megtéveszti*” (Jel 12:9, ÚRK). Ő adja az erejét a tengerből feljövő fenevadnak, akit „*az egész föld*” csodálva követ (Jel 13:2-3). A bibliai prófécia egyik témája, hogy a nagy küzdelem jellege nem változik. Isten jelleme és Igéje változatlan, és az ördög ambíciói sem változnak.

Szerencsére, mivel a nagy küzdelem természete változatlan, és mivel világos hivatkozási pontokat találunk a szentírási próféciaokban, a keresztények képesek lehetnek meglátni, hogy melyik irány hová vezet, észrevehetik a lelki buktatókat. Isten mindig az lesz, aki volt, ám ez az ördögre is igaz. Sátán ezernyi álruhát ölthet, de a bűnbe süllyedt emberiség több évezredes történelme, valamint *A jelenések könyvében* felvázolt prófétai kép egyaránt azt mutatja, hogy nem tér el az Éden kertjében használt tervétől. Isten bölcsességet és jó ítélőképességet ígér nekünk (Jak 1:5), és a szentírási bizonyságokkal felfegyverezve nem szükségszerű az ördög csapdájába esnünk. Sajnos mégis sokan beleestek, és sokan, a többség bele is fog esni.

Gondoljunk arra, hogy idővel mennyit változik a kultúra, változnak a társadalmi normák! A korábban elfogadható dolgok elfogadhatatlanná válnak – és fordítva. A nagy küzdelem kiváltó okai és főszereplői nem változnak, tehát a keresztények mi mindent vegyenek figyelembe, amikor a kultúra változását vizsgálják? Például a mai világban hol hangzanak el az ördög eredeti hazugságai: „*Bizony nem haltok meg*”, vagy „*olyanok lesztek, mint az Isten*” (1Móz 3:4-5)?

További tanulmányozásra: Ellen G. White: *Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, „A jelenések könyve” c. fejezet, 380–382. o.

Sok világvallás csak elméletekkel foglalkozik, ezzel szemben a keresztény hit gondolatai szilárdan kötődnek történelmi eseményekhez. A Biblia azt mutatja be, hogyan működött együtt Isten az emberiséggel a történelem során. Amikor az isteni közbelépés évezredeit tanulmányozzuk, sokat megtudhatunk az Úr jellemének változatlanságáról. A keresztények néha arra hivatkoznak, hogy fárasztó mindig ugyanazt hallgatni. Amikor jellegzetes prófétai üzenetünk szól, talán arra gondolunk, hogy ezt már hallottuk, nem tanulhatunk semmi újat. Az üzenetünk nem változik, következetes, ami azonban nem jelenti azt, hogy ne készítené gondolkodásra. Éppen ellenkezőleg! Hamar rájövünk, tanulmányozva a végtelen Istentől jövő információkat, hogy sosem érünk a téma végére!

Ellen G. White kijelenti: *A jelenések könyve* megírásának az volt az egyik oka, hogy minden időkre a történelmi üzenetéhez kösse a keresztény egyházat. „Az [akkori] ifjabb munkások közül sokan... beleuntak a gyakran ismételt igazságokba. Igyekezetükben, hogy valami újat, meglepőt hozzanak, megkíséreltek új tantételeket bevezetni, amelyek ugyan a kedélyekre jobban hatottak, de nem egyeztek az evangélium alapelveivel” (i. m. 381. o.). Ez a könyv nem csupán a jövőről, hanem a múlttól is szól, Istennek az a terve vele, hogy szilárdan meggyökerezzünk történelmi hitünkben, nehogy tévútra vigyen az „eredetiség” utáni vágy.

Naponkénti tanulmányozásra: Jelenések 5–11;

Ellen G. White: *Az apostolok története*, 15. fejezet

1. Milyen sorrendben jelennek meg Jelenések 6. fejezetében a színes lovak? _____
2. Ki repült az ég közepén és mondta nagy szóval: *Jaj, jaj, jaj a föld lakosainak*? _____
3. Ki kiáltott nagy szóval, mint amikor az oroszlán ordít? _____
4. Mi látszódott Isten mennyben megnyilatkozó templomában? _____
5. Milyen hírt visznek fel az angyalok a mennybe? _____

Mélyítsd el a tanultakat, és válaszolj az online-kérdésekre:
adventist.ro/reconsacra

Általános áttekintés

A Genézis, a Biblia első könyve alapvető igazságokat tartalmaz, amelyek a teljes Szentírás üdvözítő és profetikus üzenetének magját képezik. A teremtés egyetemes történetétől (1Móz 1–2), amelyben Isten életet teremtett a kaósból és a semmiből, egészen József élettörténetéig, ahol Isten a gonosz cselekedeteket megváltó eredménnyé változtatta, a Genézis könyve Isten üdvözítő tervéről tesz bizonyosságot. A könyv közepén olvashatjuk Izsák feláldozásának epizódját (1Móz 22:1–18), amely ennek az isteni tervnek az alaptémáit vázolja fel.

E heti tanulmányunk folyamán az *Akedah* („Izsák feláldozása/megkötözése”) drámai beszámolója által felfedezzük Isten megváltási tervének különböző témáit. **Az első téma** a „szeretet” – ebből származik Isten összes többi cselekedete. Ebben a történetben szerepel először a Bibliában a héber *`ahab* („szeretet”) szó (1Móz 22:2).

Az *Akedah* **második témája** Isten szeretetének a Fia feláldozása általi kifejezése, amelyet a báránnyal azonosuló Izsák jelképez (1Móz 22:7–10). **A harmadik tematikai egység** Isten szeretetének tulajdonképpeni történelmi – s legfőképpen a nagy küzdelemben való – megnyilatkozása. A nagy küzdelemben a „mag” a kígyóval harcol, és győzedelmeskedik a gonosz és a halál felett. Ezt a végkifejletet illusztrálja a „kos” váratlan megjelenése (1Móz 22:13), ami előrejelzi a nagy engesztelési nap eszkatológiai eseményét.

Magyarázat

Isten szeretete

Lehetetlen teljesen megérteni Isten szeretetét, de Ő képessé tehet minket arra, hogy megértsük „minden szentekkel egybe, hogy mi a szélessége és hosszúsága és mélysége és magassága az Isten jóvoltának” (Ef 3:18–19). Jelentőségteljes, hogy az *`ahab* („szeret”) ige először egy atya szeretetére utalva jelenik meg a Szentírásban (1Móz 22:2). Ebben a kontextusban – Ábrahám egyszülött fia, Izsák iránti szeretete kontextusában – lett próbára téve Ábrahám Isten iránti szeretetének minősége (1Móz 22:1; vö. 22:12).

De nem csupán Ábrahám Isten iránti szeretete lett próbára téve és leleplezve. Ábrahám személyes tapasztalata során Isten kinyilatkoztatta szeretetét iránta, és a pátriárka átérezhette Isten szeretetének mélységét.

Ellen White a következő magyarázatot fűzi ehhez: „Isten egyrészt Ábrahám lelkébe akarta vésni, hogy az evangélium valóság, másrészt próbára akarta tenni a hitét a paranccsal, hogy ölje meg a fiát. Azért kellett elviesnie a lelki gyötrelmet e félelmetes próba sötét napjaiban, hogy saját tapasztalata által felfogjon valamit abból a hatalmas áldozatból, amelyet a végtelen Isten hoz az ember megváltásáért. [...] Mivel bizonyíthatná Isten jobban végtelen könyörületét és szeretetét?” (*Pátriárkák és próféták*, 154. o.).

Isten nem filozofikus, teológiai vagy lélektani magyarázatot adott a szeretetére vonatkozóan. Megengedte Ábrahámnak, hogy elszenvedje azt (az ő véges léptékében), amit Őnéki kellett elszenvednie (az Ő végtelen szintjén). Ezt a párhuzamot az egyetlen, szeretett fiát feláldozni kész Ábrahám és az egyetlen Fiát szerető és áldozatra adó Isten között János evangélista is megerősíti („Mert az Atya szereti a Fiút” [Jn 5:20]), aki ugyanazt a nyelvezetet használja a szeretet meghatározásakor (lásd a kontextusba helyezett szöveg olvasásának elvét): „Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn 3:16; vö. 1Jn 4:9).

Isten Báránya

Az „Isten Báránya” titulussal János Jézust azonosítja: „Másnap látá János Jézust őhozzá menni, és monda: Íme, az Istennek báránya, aki elveszi a világ bűneit!” (Jn 1:29; vö. Jn 1:36). Érdekes és ugyanakkor jelentőséggel bíró tény, hogy a Szentírásban a „bárány” először Izsák feláldozásának kontextusában van megemlítve, az „egészen égő áldozatra” történő utalásképpen (1Móz 22:7). Ennek ellenére nem ez az első alkalom, amikor a bárányt áldozatként használják. Ábel is valószínűleg egy bárányt mutatott be egészen égő áldozatként Istennek (1Móz 4:4; vö. 4Móz 18:17). Csak hogy a *sé* szó („bárány”) explicit módon itt jelenik meg először, és ez az egyetlen héber ószövetségi passzus, amelyben a *sé* („a bárány”) határozott névelővel szerepel, az összes többi helyen határozatlan szerkezetben tűnik fel. Ez az egyedüli eset a szó különleges és egyedi alkalmazását tanúsítja. Izsák és Ábrahám története egy olyan egyedi bárányra utal, mely az összes többin túlmutat.

János az evangéliumában (Jn 1:29, 36), de főként a Jelenések könyvében (23 alkalommal is) határozott névelővel használja a „bárány” szót, ami arra enged következtetni, hogy az Izsák kérdésében szereplő „bárányra” utal: „Hol van az égő áldozatra való *bárány*?” (1Móz 22:7). A bibliaszövegek közötti kapcsolatból kiindulva feltételezhetjük, hogy

Izsák „báránya” János értelmezésében Isten Fiára utal. Ezt az interpretációt igazolja Ábrahám Izsák kérdésére adott válasza is: „Az Isten majd gondoskodik az égő áldozatra való bárányról, fiam” (1Móz 22:8).

Ábrahám kijelentése első szavainak nyelvtani szerkezete (1Móz 22:8) rendkívül sokatmondó. Elsősorban, jóllehet a héberben az állítmány a főnév előtt szerepel, itt az „Isten” név áll a mondat elején, az igei szerkezet előtt, ami azt hivatott hangsúlyozni, hogy a megoldás egyedül Istennél található meg. Ő az, aki gondot visel. Másodsorban, ez a mondatkezdő megfogalmazás 1Mózes 22:8-ban ugyanolyan visszaható nyelvtani szerkezet, mint ami a *lek leka* („menj te magad”) szintagmában is jelen van, amellyel Isten a felszólítását kezdte 1Mózes 22:2-ben (vö. 1Móz 12:1). Ebben az esetben a 8. vers megfogalmazása ekképpen hangzana: „Isten báránként mutatja meg magát”, aminek jelentése: Isten báránként ajánlja fel magát. Következésképpen a bárány, amelyre itt utalás történik, nemcsak a fizikai állat, amelyre Izsák gondolt, hanem maga Isten.

Isten győzelme

Izsák arra számított, hogy Isten biztosítja majd az áldozatra való báránnyt. Ennek ellenére nem bárány, hanem egy kos jelent meg a közepükben: „És felemelé Ábrahám az ő szemeit, és látá, hogy a háta megett egy kos akadt meg szarvánál fogva a szövevényben” (1Móz 22:13). A kos megjelenése az engesztelési napi kosra utal (3Móz 16:3, 6). Valóban létezik egy egyedi intertextuális kapcsolat az Izsák feláldozását bemutató szakasz és az engesztelési napról szóló szöveg között. Nincs az előbbi passzuson kívül más bibliai szakasz, amelynek szövege jobban hasonlítana az engesztelési napról szóló szakasz szövegéhez. Ugyanazok a szavak, szókapcsolatok: *`olah* („egészen égő áldozat”, 1Móz 22:13; vö. 3Móz 16:3, 5); *ra`ah* („látszani”, „megmutatkozni”) ugyanabban a visszaható *niphal* formában (1Móz 22:14, BTF; vö. 3Móz 16:2); valamint *yiqqakh* („elvette”, 1Móz 22:13; vö. 3Móz 16:5). Ez a fontos szövegközi kapcsolat arra utal, hogy aki az engesztelési napra vonatkozó törvényt 3Mózes 16-ban lejegyezte, az az Izsák feláldozásáról szóló szövegre gondolt.

Másrészt viszont érdemes megfigyelni, hogy az Izsák feláldozásáról szóló szöveg Dániel 8. fejezetében is megjelenik, amely pontosan az engesztelés eszkatológiai napjára vonatkozik. Az első mondat, amely bevezeti Dániel látomását – „És felemelém szemeimet és látám, és íme egy kos áll a folyam előtt” (Dán 8:3) – egyértelmű célzás az Izsák feláldozá-

sáról szóló bibliaszövegre, figyelembe véve azt, hogy a Dániel által használt kifejezés idézet 1Mózes 22:13 verséből. Az Izsák feláldozásáról szóló szövegre történő utalást a 3Mózes 16 és Dániel 8 közötti lényeges intertextuális kapcsolódás is igazolja (mindkét fejezetben szerepel a *ra`ah* ige [a „lát” ige múlt idejű formája], amely kulcsfontosságú szó az említett részekben). Dániel 8. fejezetének fényében világossá válik számunkra, hogy az *Akedah* narrációjában a kos az eszkatológiai engesztelési napra utal.

Ezt a kozmikus perspektívát valóban megerősíti az *Akedah* szövegét záró isteni áldás (1Móz 22:17). Az Isten által megígért kegyelem nemcsak Ábrahám leszármazottait érinti, hanem az eljövendő nemzedékeket is. Az Úr megígérte, hogy Ábrahám magva „örökség szerint fogja bírni az ő ellenségeinek kapuját” (1Móz 22:). Ez az ígélet utal Krisztusnak a kígyó, illetve az életnek a halál feletti győzelmére, amelyet 1Mózes 3:15 verse jövendöl meg. Következésképpen az Izsák feláldozásáról szóló bibliai beszámoló Isten népének végső engeszteléséhez vezet el, amelyre az eszkatológiai engesztelési nap idején kerül sor (vö. Dán 8:14). Ezt a leckét örökíthette meg a Zsidókhoz írt levél, amely az *Akedah* végén elhangzó áldást (Zsid 6:14) az engesztelési nap rendkívüli idejére alkalmazza, amikor is a főpap „beljebb hatol a kárpitnál” (Zsid 6:19; vö. 3Móz 16:2, 15).

Alkalmazás

Olvasd el az alábbi megjegyzéseket az Ábrahám és Izsák közti csenddel és elhangzó kérdésekkel kapcsolatban, amelyekről 1Móz 22:6–8 szakasza számol be! Milyen lelki tanulságokat vonhatunk le a hallgatás és a kérdezés drámai pillanataiból?

1Mózes 22:6: „... és mennek vala ketten együtt”. Ez a kifejezés másodszor is megjelenik a 8. versben, ami tragikusan hangzik, és hangsúlyozza az apa hallgatagságát, miközben együtt halad a fiával.

1Mózes 22:7–8: A beszélgetést Izsák kezdeményezi. 1Mózes 22:7–8-ban a hallgatás csöndjét végül az Izsák hangja töri meg. Ez Izsák egyedüli párbeszéde az apjával ebben a történetben:

„*És szóla Izsák...: Atyám!*” (1Móz 22:7). Amikor először megszólal, Izsák az *`abi* („Atyám”) kifejezéssel szólítja meg az apját, ami rávilágít az Ábrahámval való viszonyára, aki éppen a feláldozására készül.

„*Ímhol vagyok, fiam!*” (1Móz 22:7). A „fiam” szó (*beni*) a megfelelő válasz az „atyám”-ra (*`abi*). Annak ellenére, hogy fia feláldozására készül,

az apa szereti gyermekét, és ennek az egyetlen fia iránti szeretetnek az intenzitása teszi még fájdalmasabbá ezt az áldozatot (vö. Jn 5:20).

„És monda Izsák: Ímhol van a tűz és a fa; de hol van az égő áldozatra való bárány?” (1Móz 22:7). Ez a kérdés a kimondhatatlan valóságra utal, amelyet Izsák is felismert: „Én vagyok a bárány?”

április 12–18.

Hasonlatok a házasság köréből

Szombat délután

E heti tanulmányunk: 1Mózes 2:23-25; 24:1-4; Ezékiel 16:4-14;

Efézus 5:29-32; Jelenések 18:1-4; 19:1-9

Alapige: „És monda nékem: Írd meg: Boldogok azok, akik a Bárány menyegzőjének vacsorájára hivatalosak. És monda nékem: Ezek az Istennek igaz beszédei” (Jel 19:9).

A Bibliában számos szerelmi történet van, amely szemléletesen érzékelteti a megváltás bizonyos elemeit, valamint Isten szeretetét népe iránt. A házasság a legbensőségesebb kapcsolat, jó iskola, amelyben – ha hajlandóak vagyunk Isten szándéka szerint megélni – mély tanulságokra bukkanhatunk szeretetével, a hozzá fűződő viszonyunkkal kapcsolatban, illetve arról, hogy milyen messze elment megváltásunkért.

Azonban a szeretettel és a házassággal kapcsolatos modern nézetek ferdítései miatt nem tudjuk helyesen értékelni azt, amire Isten meg akar tanítani a házassági szövetség által. A házasság, ugyan sokat rontott rajta az ember bűnössége (mint ahogy szinte minden), még most is képes jól bemutatni az igazságot, a prófétai igazságot is. A házasságnak nem csupán boldoggá kell tennie bennünket; iskolaként is kell szolgálnia, komoly tanulságokkal önmagunkról és Istenhez fűződő kapcsolatunkról.

Ezen a héten azt járjuk körül, milyen különböző úton-módon szól Isten Igéje a házasságról – jó és rossz házasságokról. Majd ezekből a példákból levonhatjuk a tanulságokat, hogy jobban megértsük, miként viszonyul Isten a népéhez, még amikor hibázik is. Megismerhetünk bizonyos igazságokat a szeretetéről, hogy jobban megértsük a végidő eseményeit.

Április 12–19. – **A vallásszabadság hete**

Április 19. – **A vallásszabadság napja** (adomány-gyűjtés)

Kevés olyan metafora van, ami a házasságnál jobban érzékelteti azt a bensőséges kapcsolatot, amire Isten vágyik az emberiséggel. Ez a hasonlat gyakran előfordul a bibliai elbeszélésekben, és *A jelenések könyve* félreérthetetlenül rámutat, hogy az Ige tanulmányozójának feltétlenül meg kell értenie, mire céloz Isten ezzel.

1 Olvassuk el 1Móz 2:23-25 és Ef 5:29-32 verseit! Hogyan tükrözi a házasság Krisztus és az emberiség kapcsolatát?

Jézus egyszer a farizeusokkal beszélgetve idézte Mózes *első könyvének* leírását Ádám és Éva házasságáról, amire válaszul ők sietve megkérdezték: „*Miért rendelte tehát Mózes, hogy válólevelet kell adni, és úgy bocsátani el az asszonyt?*” (Mt 19:7)?

Mózeset a nemzet alapító prófétájának tekintették. Gondoljunk bele, a házasság intézményének Szerzőjével akarták szembeállítani a saját prófétáját! Jellemzően ilyen taktikával közeledtek Jézushoz: gyakran azt próbálták bizonyítani, hogy a tanítása ellentmond a Szentírásnak. Az egész életen át tartó, hűséges házasság az ideális, ennek intézményét Isten az ember teremtetésekor alapította. Sajnos azonban a bűnbe sülyedt emberiség megrontotta ezt az Istentől eredő ajándékot. Tekintettel a házasság fontosságára a Szentírásban, talán nem is véletlen, hogy állandóan heves támadások érik. A szombattal együtt ezt a két ajándékot kaptuk az Édenben, és Isten mindkettővel azt akarta bemutatni, hogy bensőséges kapcsolatra vágyik teremtményeivel. A házasságban két ember lesz egy pár, akik nem tökéletesek, tehát mindig lehet feszültség. Az egyház és Krisztus frigyében a tökéletes Megváltó a tökéletességtől messze elmaradó menyasszonnyal alkot párt. Azonban a jó házasság példájából tanulhatunk Isten szeretetéről.

Itt következik a házasság három elve: Az első, hogy bocsáss meg a házastársadnak, bármennyire nem érdemes rá, ahogyan Krisztus is megbocsát nekünk, még ha érdemtelenek is vagyunk erre! A második, hogy fogadd el a házastársadat a hibáival, mindenestől, ahogy Krisztus is elfogad bennünket a hibáinkkal, mindenestől! A harmadik: Krisztus maga elé helyezett bennünket, helyezzük tehát mi is magunk elé a házastársunkat! Hogyan segíthet ez a három evangéliumi elv azt megérteni, hogyan viszonyul hozzánk Isten, ugyanakkor hogyan javíthat is minden házasságon?

Ezékiel 16. fejezete megdöbbentő képpel fejezi ki Isten szeretetét népe iránt. A mezőn sorsára hagyott újszülöttként ábrázolja Izrael népét, akit Isten hazavisz, megmosdat, és miután felnő, feleségül vesz. Beszédes kép ez egy valószínűtlen házasságról.

2 Olvassuk el Ez 16:4-14 szakaszát! A menyasszonyt dicsérő részletekből mire következtethetünk Isten szándékaival kapcsolatban?

Isten azt mondta Izraelnek, hogy „*nagyon megszépültél*” (Ez 16:13, ÚRK) – mégpedig az Ő gondoskodása révén. Amikor annak idején ráta-
lált, senki nem látta szépnek, kitették meghalni. Isten azonban nagy figyelemmel vette körül, és így egyre szebb lett, míg az egész világ róla beszélt. Ez különösen igaz volt a héber királyság korai szakaszában, Dávid és Salamon uralkodása alatt. Sába királynője azért utazott oda, hogy saját szemével lássa Izrael ragyogását.

Izrael kizárólag Istennek köszönhetette szépségét. Gyönyörű lett, híres a népek között, azért, mert Isten menyasszonya volt. Isten elmondja, hogy szépsége „*tökéletes volt az ékességeim által, amelyeket rád aggat-tam*” (Ez 16:14, ÚRK).

Ez a téma újból és újból felbukkan a Bibliában: Isten menyasszonya gyönyörű, de ez nem az ő érdeme, azért lett ilyen, mert Isten elárasztotta kegyelmével, Ő tette széppé. Hasonlóképpen a hívők sem a saját tetteik miatt tűnnek gyönyörűnek a menny szemében, hanem Isten kegyelméből, a nekünk ajándékozott üdvösség által. Azért leszünk szépek, mert Isten igazsága betakar, „*hogy Isten igazsága legyünk*” (2Kor 5:21).

Addig minden rendjén van Ezékielnél, amíg a következő vershez nem érünk: „*De te elbízta magad szépségedben. Hírhedt paráznává lettél, elárasztottál paráznasággal minden melletted elmenőt, és az övé let-tél*” (Ez 16:15, ÚRK).

Isten azért teremtett bennünket, hogy a jóságát és a dicsőségét tükrözzük. Amikor egy teremtmény úgy gondolja, hogy gyönyörűségét magának köszönheti, szépsége leértékelődik, és jön a baj.

Milyen veszélyekkel jár, ha a „saját szépségünkben” bízunk? Vagyis hogyan gondolhatjuk azt, hogy van bennünk valami, amivel érdemeket szer-zünk Isten előtt, vagy amivel kiérdemelhetjük a szeretetét? Hogyan véde-kezhetünk a lelki gógtól?

Talán az volt a legfurcsább feladat, amit Isten valaha egy szolgájának adott, amit Hóseástól kért: hogy szánt szándékkal parázna nőt vegyen feleségül! Hóseás által meg akarta értetni velünk az Ő nézőpontjából, hogy milyen fájdalmat okoz neki az emberi bűn és lázadás. Isten szeretettel választotta feleségéül Izraelt, aki többször is megcsalta, Ő azonban meglepő módon mégis visszafogadta, helyreállította a kapcsolatát vele.

3 Vessük össze Hós 1:2, 3:1, Jel 17:1-2 és 18:1-4 verseit! Milyen paráznaságról van itt szó? Milyen tanulságot szűrhet le a keresztyény egyház Hóseás történetéből? Hogyan esett bele az egyház is az Ószövetségben elkövetett bűnökbe?

A Bibliából kitűnik, hogy az ószövetségi Izrael által elkövetett bűnök nagy részébe Krisztus újszövetségi egyháza is beleesik. Isten szövetséges népe a fogság előtt kirívóan elfordult az Úrtól, amikor saját köreikbe bevitték a környező népek bálványimádó szokásait. „Konstantint aggasztotta az Arius tanai hatására egyre szélesedő egyházi szakadás, ezért öszszehívta a niceai zsinatot, sőt maga is közbeavatkozott” (Christopher A. Hall: „How Arianism Almost Won”, *Christianity Today*. 2008). Isten népe mindkét esetben eltért az Úrral való kapcsolatától, hogy az érzékelt problémákra „megoldásokat” találjon.

Isten szóválasztása nyilvánvalóvá teszi: nemcsak arra akar rávezetni bennünket, hogy rosszat tettünk, hanem arra is, amilyen érzést ez kivált benne. Akit megcsalt a házastársa, talán kezdi megérteni, hogy mennyire elszomorítja a mennyet Krisztus iránti hűtlenségünk. Hóseás történetének talán az a legelképesztőbb része, hogy a próféta milyen messze elment hűtlen felesége visszaszerzéséért.

Amikor az emberiséget hívó utolsó kiáltásra gondolunk, hogy fussanak ki Babilonból, érdemes megjegyezni: Isten a *saját népét* hívja, nem idegeneket! Jól ismeri, szereti őket. Még amikor a világ a legnehezebb órája felé tart, Isten akkor is felkínálja a megváltást, amit saját vére árán szerzett meg. Krisztus keresztye mutatja leginkább, mennyire meg akarja menteni tévútra tért népét.

Mondjunk példákat arra, hogyan kacérkodhat lelki paráznasággal ma bármelyik egyház, beleértve a miénket is!

Amikor az idős Ábrahám komoly feladatot bízott legidősebb, legmegbízhatóbb szolgájára, bizonyára Isten ígéretére gondolt, amit az utódai-val kapcsolatban tett neki (lásd 1Móz 15:5).

- 4** Olvassuk el **1Móz 24:1-4** szakaszát! **Miért volt olyan fontos, hogy Ábrahám fia ne „a kánaániak lányai közül” (1Móz 24:3, ÚRK) válasszon feleséget?**
-

Még ha kirekesztőnek tűnhet is ez az utasítás, Ábrahám számára itt lelki és nem etnikai, teológiai, nem pedig nemzetiségi kérdésről volt szó. Ismerte a kánaáni vallási szokások erkölcsi mélységét, a hamis istenek imádatát. Tudta, milyen könnyen beleránthatnák az efféle gyakorlatokba a fiát, ha közülük választ feleséget.

Az ókori Izrael történetének nagy része – sőt az évszázadok során a keresztény egyházé is – arról szól, hogy Isten népét magával sodorta a világ és annak hamis tanításai, vallási nézetei, pedig neki kellett volna bizonyosságot tenni a világ előtt. Erre talán a legfőbb példa az a szomorú eset, amikor a bibliai hetedik nap, a szombat helyett bevezették a vasárnapnak, a nap napjának pogány ünnepét, aminek kiemelkedő szerepe lesz majd az utolsó napokban.

- 5** Olvassuk el **1Móz 24:57-67** szakaszát! **Milyen tanulságokat gyűjthetünk ennek a történetnek a részleteiből Krisztus és egyháza vonatkozásában? Bűnös természetünket illetően mit tanulhatunk például abból, hogy Rebeka Izsák távoli, messze élő rokona volt?**
-

Mi is rokonságban állunk a Teremtővel, hiszen eredetileg a saját képére alkotta meg az embert. A bűn ugyan elválasztott tőle, mégis bennünket tart megfelelő menyasszonyának, még ha döntéseink következtében a házasságunk viharosabbá is válhat, mint amilyennek lennie kellene.

Igen, Isten szeret bennünket, mint menyasszonyát, jobban szeret, mint mi Őt. Milyen döntéseket hozhatunk, és nap mint nap meg is kell hoznunk, amelyek nyomán erősödik iránta a szeretetünk? Másrészt viszont milyen döntések gyengítik a szeretetünket?

- 6** Olvassuk el **Jel 19:1-9** szakaszát! Egyszerre ünneplik a parázna végét meg Krisztus és felesége menyegzőjét. Hogyan mutathatja be Isten igazságos és szeretettel teljes jellemét ez a két, egyszerre történő esemény?

A hűtlenségért fájdalmasan nagy árat kell fizetni, ami kihat a gyerekek és mások életére is. Végül úgy érezheti még a legtürelemesebb megbántott fél is, hogy eljött a pillanat, ahonnan nincs visszatérés, amin túl a házasságot már nem lehet megmenteni. Amikor a világ eljut oda, hogy a szívek végleg megkeményednek, nincs többé megbánás, utána már semmi értelme folytatni a történelmet, felesleges tovább engedni a bűn okozta szenvedés féktelen áradását. Az elveszettek sorsa fájdalmas, de a bűn világában szenvedők örülhetnek, hogy annak a világnak vége, és Isten mindent helyreállít, olyanná tesz, amilyennek eredetileg tervezte. Attól kezdve már senki nem fordul el Istentől, mert megtanultuk, még hozzá a nehezebb úton, hogy neki volt igaza: ha elszakadunk tőle, annak pusztulás a következménye.

- 7** Olvassuk el **Jel 21:1-4** verseit! Mi a jelentősége itt a menyegző képének? Miért reménnyel és ígéretekkel teljes ez a kép? Ezekben a versekben mi garantálja a reményt?

„A házasság életre szóló egysége Krisztus és az egyház egységének szimbóluma. Krisztus úgy fordul az egyházhoz, amilyen lelkiületet a férjnek és a feleségnek kell egymás iránt tanúsítania” (Ellen G. White: *Testimonies for the Church*. 7. köt. 46. o.).

Kimondhatatlan fájdalmat jelentett Krisztusnak, hogy az emberiség tőle elfordulva más isteneknek szentelte érzéseit. Ennek dacára is odaadta magát értünk, Ő fizetett meg hűtlenségünkért, házasságtörésünkért, hogy ha készek vagyunk megtérni, elfordulni a hamis istenektől, az örök élet ígéretét adhassa nekünk.

- 8** Olvassuk el **1Pt 1:18-19** verseit! Ennek fényében mi biztosít a **Jel 21:1-4** szakaszában felvázolt végkimenetelről?

További tanulmányozásra: Mt 22:1-14; 25:1-13; Jn 2:1-11; 2Kor 11:1-5

Amint felismerjük a Biblia többi részében a próféciákkal kapcsolatban rendelkezésünkre álló adatok sokaságát, megkísért, hogy túlzásba essünk. Az évszázadok során egyes keresztények olyannyira hangsúlyozták a bibliai történetek szimbólumait és képeit, hogy gyakorlatilag már mítoszként kezelték a történelmi elbeszéléseket. A Szentírásban szinte minden dolog jelentésének több szintje létezik, de ne feledjük: Isten valós emberekkel kapcsolatos valós események által is adhat tanítást arról, hogy mit tesz majd a jövőben egyházában. A kánai menyegző például bepillantást enged abba, hogyan használja a prófécia a házasság hasonlatát, miközben a menyegző konkrét, valós esemény volt. „Krisztus szavával elegendően gondoskodott az ünnepségről. Ugyanilyen bőségesen gondoskodik kegyelme az ember bűneinek eltörléséről, a lélek megújításáról és erejének fenntartásáról” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 116. o.).

Naponkénti tanulmányozásra: Jelenések 12–18;
Ellen G. White: Az apostolok története, 16. fejezet

1. Mi adatott az asszonynak, hogy a kígyó elől elrepüljön a pusztába?

2. Ki mondta a föld lakóinak, hogy csinálják meg a fenevad képét?

3. Hogyan nevezi János Isten mennyei templomát?

4. Ki a nyolcadik király?

5. Mit nem jelentett a kézrátétel ceremóniája Pál és Barnabás esetében?

Általános áttekintés

A teremtéstörténet irodalmi szerkezetében a házasság intézménye (amely a hetedik szakaszban, 1Móz 2:21–24-ben tűnik fel) párhuzamot alkot a szombat intézményével, amely a teremtés hetének hetedik napja (1Móz 2:1–3). Ez a numerológiai párhuzam nagy fontossággal bíró tanulságot rejt magában: Isten és a család kapcsolatát a házasság szentségének fényében kell értelmeznünk.

A házasság metaforája ismételten fel-felötlik Izrael népe történelmének korai szakaszában, az Egyiptomból való kivonulás idején. A féltékenység motívuma – mely gyakran társul a házasságtörés motívumához – megtalálható például a Tízparancsolat szövetségi okiratában (2Móz 20:5; vö. 4Móz 25:1; 5Móz 4:23–24). Az Isten és népe közti kapcsolat így módon a házassági szövetség paradigmájában értelmezendő. Isten szereti a népét (5Móz 7:8), és Izrael részéről is elvárt, hogy szeresse Istent (5Móz 6:5). A héber *yada`* szó (jelentése: „ismerni”), amely a férj és a feleség közti intim, nemi érintkezésre utal (1Móz 4:1; 19:8), az Isten és népe közti kapcsolat vonatkozásában is használatos (Zsolt 16:11; Jer 2:2–3; Ez 16:3–32).

Ezért annyira fontos tanulmányozni a házastársi kapcsolat bibliai dimenzióit a házasság mint metafora jelentésének megértéséhez.

Magyarázat

Mindenekelőtt vizsgáljuk meg a házasság intézményének bibliai modelljét két ótestamentumi házaspár – Ádám és Éva, valamint Izsák és Rebeka – példáján keresztül. Ezt követően elemezzük a házasság szimbólumát és próféciai alkalmazhatóságát, azaz szembeállítjuk egymással a „parázna” és a „menyasszony” metaforáját, az Isten és a bukott emberiség közti kapcsolat kudarcát és sikerét.

Ádám és Éva

A Szentírás szerint a házasság intézményét az Éden-kertben, az emberiség történelmének első napján alapította Isten (1Móz 1:26–27; 2:18, 20–23). A Genézis eme ősi, ihletett szövegei tartalmazzák a házasság alapelveit, következésképpen hasznosak a tanulmányozásunk során.

„*Teremté tehát az Isten az embert az ő képére*” (1Móz 1:27) – Érdekes, hogy az előző versben a rendes többes számot használja a szerző Is-

ten emberteremtő cselekedetének leírására: a *na`aseh* ige többes száma („teremtsünk”, 1Móz 1:26) az Istenség keretében fennálló kapcsolatra utal. Az, hogy Isten az első emberpárt „az ő képére” teremtette (1Móz 1:27), voltaképpen azt a gondolatot fogalmazza meg, hogy házaspárként Ádám és Éva az Istenségen belüli kapcsolati modellt hordozta magában. Ezt a párhuzamot azonban nem kell szó szerint érteni, mintha az Istenségen belül hierarchiai tagolódás vagy szexuális kapcsolat lenne. A lényeg egész egyszerűen az, hogy amint szeretet és egység van az Istenség három személye között, ugyanúgy szeretetnek és egységnek kell lennie a férfi és a nő között is (ld. 1Móz 2:24; Jn 15:9, 12, 17; Ef 4:1–6).

„*Szerzek néki segítőtársat, hozzá illőt*” (1Móz 2:18). Az *`ezer* szót („segítség” „segítő”) általában Isten megmentő cselekedetének megnevezésére használják (2Móz 18:4; Zsolt 33:20). A *kenegdo* összetett szó („hozá illó”) elemeinek jelentése „mint” (*ke*), illetve „egyik a másik előtt” (*negdo*). A házaspárt alkotó felek tehát hasonlóan egymásra, „az egyik olyan, *mint* a másik”, „ketten egymás előtt állnak”.

A férfi és nő közötti kölcsönösség dinamikája a teremtéskor és a bukást követően olyan képet rajzol elénk, amely az Isten és népe közötti szövetséget jeleníti meg (vö. Énekek 6:3; 1Móz 3:16; Ef 5:21–28).

Izsák és Rebeka

Az Izsák és Rebeka közti házasság történetét 1Mózes 24. fejezetében – a Genézis leghosszabb részében – olvashatjuk. Ez a narráció egy Isten jelenlétéről szóló leckét tartalmaz. Az Úr (*YHWH*), aki egyszer sem szóval meg ebben a fejezetben, 17-szer van megemlítve. Egy másik kulcsszó ebben a részben a *halak* ige („elmegy”, „kimegy”), amely szintén 17-szer jelenik meg, 7-szer Rebeka vonatkozásában. A „kimegy” ige a kulcsszó Ábrahám utazásának kezdetén, amikor is a pátriárka válaszol Isten hívására (1Móz 12:1, 4). Rebeka tehát mintegy második Ábrahámként jelenik meg. E fejezet általános üzenete az, hogy a házasság Isten jelenlétének, Isten üdvösségének helye. Izsák és Rebeka házassága ennél fogva egy sor nevelő jellegű elemet mutat be, mely segít megértenünk az Isten és a népe közötti szövetséget.

Isten kezdeményezi a szövetséget. Ahogy Ábrahámnak (Eliézernek és Izsáknak) is el kellett mennie arra a helyre, ahol jövődöbéli menyasszonyával találkozott, Isten az, aki megteszi az első lépést népe, menyasszonya irányába. Ennek ellenére Isten nem kényszeríti szövetségkötésre a népet. Hasonlóképpen Eliézer is figyelembe veszi a menyasszony azon szabad jogát, hogy dönthet úgy is, hogy nem követi őt: „Hátha az a leányzó nem akar velem eljönni e földre” (1Móz 24:5).

A menyasszony válasza. Rebeka nem habozik, és a kérdésre, hogy „Akarsz-e elmenni e férfiúval?”, gondolkodás nélkül ezt válaszolja: *‘Elek* (azaz „Elmegyek.”), ami a *halak* ige utolsó előfordulása Rebeka vonatkozásában. Figyelembe véve a kor kulturális kontextusát, amelyben a nőnek nem volt szava a házasságát illetően, meglepő, hogy kikérik a véleményét e tekintetben. Ebben az esetben minden a lány beleegyezésétől vagy elutasító válaszától függ, mivel az övé az utolsó szó ebben a kérdésben. Mi több, Rebeka válasza megegyezik Ábrahám pátriárka válaszával. Utalás történik az Ábrahám Mezopotámiából való távozását kifejező igére: *wayyelek*, azaz „*kiméne Ábrám...*” (1Móz 12:4). Rebeka léptei Ábrahám lépteit követik.

Az ima része. Eliézer imádkozott utazása sikeréért (1Móz 24:12), és azért, hogy Rebeka vizet adjon neki (1Móz 24:14). Rebeka valóban megittatta őt, pontosan úgy, ahogy Eliézer az imájában kérte (18. vers). Izsák is imádkozott a Rebekával való találkozása sikeréért (1Móz 24:63), és Rebeka tekintete találkozott az Izsákéval (1Móz 24:64).

A szeretet része. A bibliai szöveg beszámol arról, hogy Izsák csak azután szerette meg Rebekát, miután elvette őt feleségül (1Móz 24:67). A szeretet hűséget feltételez, annak kötelességét, hogy „éld életedet a te feleségeddel, akit szeretsz!” (Préd 9:11). A szeretetről alkotott héber fel fogás ihlette a héber teológiát. A házastársi szeretet tapasztalata modellként szolgált az Isten és népe közti szövetség megértéséhez (Hós 2:2; 3:1). Az Ószövetségben a szeretet fogalma a szövetség fogalmának részét képezi (5Móz 7:9). Ennélfogva amikor Isten hívja az embereket, hogy szeressék Őt, nem pillanatnyi érzelmi tapasztalatra apellál. Aki szereti Istent, egész életére elkötelezi magát mellette (5Móz 6:5–9; 2Móz 20:6).

A parázna és a menyasszony

A házaselet tapasztalata ihletően hatott a prófétákra. Amikor hűtlen volt az Úrhoz, és a bálványok imádatának útján járt, Isten népe parázna asszonyhoz hasonlóan élt, s a házasság szövetsége fel volt függesztve. Másfelől viszont, ha a nép hűséges volt Istenhez, a házasság szövetsége ünnepi fényben ragyogott, és Izraelről (vagy az egyházzól) mint szép menyasszonyról írtak a próféták.

Isten „paráznája”. Hóseás könyvében a házasság szimbóluma lelki vonatkozású, ugyanakkor történelmi valóságra is utal. Isten felszólítja Hóseás prófétát, hogy vegyen magának parázna feleséget..., „mert paráználkodván paráználkodik e föld, nem követvén az Urat” (Hós 1:2). Ezek a szavak szó szerint, de lelkileg is értendők. Ez az asszony, „akit szeret

az ő társa, és mégis házasságtörő” – akárcsak Izrael gyermekei, akiket szeretett Isten, „bár ők idegen istenekhez” fordultak (Hós 3:1) –, valóságos parázna, mint a korabeli Kánaán buja asszonyai. Következésképpen, amikor meglátták a prófétát könnyű erkölcsű nőt elvenni feleségül, Izrael népének tagjai a házasságtörő asszonnyal azonosultak, akivel Isten házasságot kötött.

Isten menyasszonya. Ezékiel könyvében az asszony vagy menyasszony mint Isten népének jelképe progresszív módon van megjelenítve. Amikor rátalált Isten, pogány származású, koszos, rút, újszülött gyermek volt (Ez 16:3–5), de Isten a gondját viselte. Megtisztította, táplálta, és a lány „felette igen megszépült” (Ez 16:13), Isten „ékességét” tükrözte, mely „ékességet” az Úr „tette rá” mintegy áldásképpen (Ez 16:14). Ezékiel ugyanezt a héber minősítő szókapcsolatot (*me'od me'od* – „nagyon”, „felette nagy”) használta az asszony törvényszegésének jellemzésekor is, amely bűn „felette nagy” volt (Ez 9:9). Amit Isten „igen jó”-nak teremtett, „felette nagy” gonoszossággá változott.

A parázna és a menyasszony. A zsidó prófétákat idéző Jelenések könyve a házasság metaforáját a két asszonytípus közötti különbség szemléltetésére használja. „A férje számára felékesített menyasszony” Isten népét jelképezi, akivel Isten az „Új Jeruzsálemben” együtt fog lakozni (Jel 21:2). Másrészt pedig „a nagy parázna” a házasságtörő egyházat szimbolizálja, „aki megrontotta a földet az ő paráznaságával” (Jel 19:2).

Alkalmazás

A házasság mint metafora a keresztyén élet három területén alkalmazható: az Istennel való személyes kapcsolat, a házastárssal való kapcsolat és a gyülekezeti közösségi élet területén.

- 1 Kapcsolat Istennel.** Mi módon alkalmazható a házasság metaforája az Istennel való személyes kapcsolat terén, illetve hogyan segít ez a szókép ennek a kapcsolatnak a megértésében? Hogyan segít ez az összevont hasonlat jobban beépítened a vallást az életedbe? Mit tanít arról, hogy Istennek nem csak akkor kell jelen lennie az életedben, amikor imádkozol, hanem mindenütt és mindenkor, életed minden egyes mozzanatában? Hogyan tanácsol az Istennel való járásra éjjel, amikor alszol, nappal, amikor dolgozol, gondolkodsz, beszélsz, énekelsz, eszel, játszol és nevetsz, valamint a kevésbé vidám pillanatokban is, amikor szenvedsz és sírsz? Sorolj fel az életedből olyan tapasztalatokat, amikor érezted, hogy

Isten közel van hozzád, ugyanakkor olyan élményekről is tégy említést, amikor érzésed szerint távol volt tőled, vagy szomorú volt miattad.

2 Kapcsolat a házastárssal. A bibliai házasság-modell fényében, amennyiben házas vagy, gondold a hitveseddel való kapcsolatodra. Részesítsd örömteli figyelemben azt, „akit szeretsz a te hiábavaló életednek minden napjaiban” (Préd 9:11), és „engedelmesek legyetek egymásnak Isten félelmében” (Ef 5:21; vö. 1Móz 3:16). Fedezd fel Isten képmását a házastársadban, tiszteld őt, és örvendj a köztetek lévő különbségeknek (1Móz 1:26)! Hogyan egyeztethető össze az egység elve a különbségek elvével (1Móz 2:24)?

3 A gyülekezeti közösségben. Beszélgetsetek a gyülekezet és az Isten jelleme közti kapcsolatról. Hogyan alkalmazható Isten szeretete és feddhetetlensége a gyülekezeti életben? Említs olyan eseteket, amikor kudarcot vallottál, illetve amikor sikeres voltál. Említs példát arra is, amikor a gyülekezeted vallott kudarcot, illetve ért el sikereket.

Nemzetek, 1. rész

Szombat délután

E heti tanulmányunk: 1Mózes 10:1-12; 12:1-9; 1Sámuel 8:4-18;
Máté 20:25-28; Jelenések 18:1-4

Alapige: „És ada néki hatalmat, dicsőséget és országot, és minden nép, nemzet és nyelv néki szolgálja; az ő hatalma örökkévaló hatalom, amely el nem múlik, és az ő országa meg nem rontatik” (Dán 7:14).

A *jelenések könyve* bemutatja, mi Isten megoldása a bűnbe süllyedt világ helyzetére. Az utolsó fejezetek szerint az ember újból hozzáfér az élet fáájához, eltűnik az átok, és attól kezdve megint Isten színe előtt lehetünk. A *jelenések könyve* bizonyos szempontból *Mózes első könyvének* fordítottja, ami továbbra is kulcsfontosságú marad, ha meg akarjunk érteni, hogyan alakultak ki kezdetben a világ problémái.

Dánielnél és a Jelenésekben egyaránt a világi uralom az egyik fő tényező – az emberi kísérletek láncolata a bolygó feletti uralomért, ami jogosan Istent illeti. Majd miután a bűn és a lázadás borzalmas epizódja örökre lezárul, Isten fog végleg uralkodni, igazságban.

Ehhez a korhoz rendkívül hosszú folyamat vezet el, az emberiség évezredek át kísérletezett az önrendelkezéssel, ami sosem működött jól. A legnemesebb ideálokhoz még a megfogalmazóik sem értek fel soha, gyakran szörnyen messze kerültek azoktól. Tehát az emberiség évezredek szomorú történelme nem más, mint kisiklott rendszerek által ránk szabadított tragédiák beszámolója. Ez pedig csak még rosszabb lesz, amíg Isten meg nem alapítja örök országát (Dán 7:27).

Isten az emberiség ideális otthonául teremtette meg az Édent. Amint behatolt a bűn, nem volt más választása, ki kellett küldenie az embert a kertből, az élet fájától, legalábbis egyelőre. Az embereknek a kerten kívül keményen kell dolgozniuk a létfenntartásért. Az élet keményebb lett – fájdalmak között, arcunk verejtékével kell megélnünk (1Móz 3:16-19). Ősszüleink bíztak abban, hogy az igaz Király biztosítja nekik az utat vissza a kertbe. Áldozatokat vittek az Éden kapujához, hűségesen várták a megváltást, amit Isten már kezdettől fogva felajánlott a bűnössé lett világnak.

„Az Édenkert a földön maradt hosszú idővel azután is, hogy gyönyörű ösvényeiről Isten elűzte őket... Ádám és fiai ide jöttek istentiszteletre. Itt fogadták meg újól, hogy engedelmeskedni fognak a törvénynek, amelynek megszegése miatt kellett az Édent elhagyniuk. Amikor a bűn özöne elárasztotta a világot, és az embert gonoszsága miatt özönvíz pusztította el, az a kéz, amely az Édent ültette, elvitte azt a földről. A végső helyreállításakor azonban, amikor Isten »új eget és új földet« (Jel 21:1) teremt, dicsőbb díszbe fogja az Édent öltöztetni, mint amilyen kezdetben volt” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 36. o.).

Mások inkább az újkeletű problémák emberi „megoldásain” dolgoztak. Láthatjuk városállamok születését, ahol igyekeztek egyszerűbbé tenni az életet, és talán megpróbálták visszaszerezni, ami az Édenben elveszett.

- 1** Olvassuk el **1Móz 10:1-12** szakaszát! A Biblia itt mutat be egy sor politikai szereplőt, akivel a könyv különböző részeiben találkozunk, köztük Ninivét és Babilont. Mit szűrhetünk le ezekből a szövegekből abból, amit e városok későbbi szerepéről tudunk?

Nimródról olvasva némelyek arra következtetnek, hogy nagyszerű hős volt, a pogány mitológiai alakokhoz hasonló diadalmas vezér. Ám a Bibliában az áll rá vonatkozóan, hogy „*hatalmassá kezdett lenni a földön*” és „*hatalmas vadász az Úr előtt*” (1Móz 10:8-9, ÚRK), csak hogy ez nem dicséret. Nimród a saját megítélése szerint volt nagy, és az Istennel való szembefordulására utal az, hogy „*az Úr előtt*”. Ezek a versek arról tanúskodnak, hogy terjedt az Isten elleni lázadás, ami végső soron mindaddig fennmarad, amíg egy nap Isten örökre el nem törli.

Az Isten elleni lázadás bűne miért burkoltabb, mint hinnénk? Hogyan védekezhetünk ez ellen a nagyon is emberi jellemző ellen?

1Mózes 10. fejezete ír a nemzetek születéséről. Többnyire a *gójim* szót úgy fordítják, hogy „nemzetek”, de utalhat még általában a pogányokra is. A 10. fejezetből megtudjuk, hogy az emberi faj országokra, nyelvekre, családokra és „népekre” osztható fel (1Móz 10:5; lásd még Jel 14:6).

Szinte közvetlenül ennek a fogalomnak a bevezetése után Isten az egyik népből elhívja Ábrahámot, hogy más legyen, mint ők, mint amit ők képviselnek.

2 Olvassuk el 1Móz 12:1-9 szakaszát! Miért hívta el Isten Ábrámot (a későbbiekben Ábrahám) a szülőföldjéről?

Istennek az volt a szándéka, hogy olyan népet alapít Ábrahámmal, ami különbözik a többi emberi birodalomtól. Egyedül Isten lett volna a királyuk. Ennek a népnek kellett volna bemutatnia, mi történne, ha az emberiség visszatérne a Teremtőhöz. Azért alapította Izraelt, hogy áldás legyen „*a föld minden nemzetségei*” (1Móz 12:3) számára. Isten olyan világossággal és kiváltságokkal árasztotta el őket, amit talán az özönvíz előtti idő óta nem látott a világ.

3 Olvassuk el 5Móz 4:5-9 verseit! Mit hagyott meg az Úr Ábrahám utódainak, a népnek, amelyben teljesült az Ábrahámnak tett isteni ígért?

Itt nem egyetlen emberről volt szó, aki egy közösségben tett bizonyosságot, hanem egy egész *népről*, amely egymással összedolgozva és Istennel együttműködve bemutathatta Isten jellemének dicsőségét. Figyeljük meg azt is, hogy ebben a beszédben nem csak a „*rendelkezésekre és végzésekre*” került a hangsúly, mint amelyek különlegessé tették őket! Amennyiben betartják azokat, akkor mondják róluk más népek, hogy „*Bizony bölcs és értelmes nép ez a nagy nemzet*” (5Móz 4:6)! Bármilyen csodálatos igazságokat kap is a nép, ha nem él azok szerint, nem engedelmeskedik azoknak, az áldás helyett átkot, az élet helyett halált hoznak.

Hogyan vonatkozik ugyanez az elv ma ránk, adventistákra, vagyis hogy az ismeret nem elég, alkalmazni is kell?

Az eredeti terv szerint Izraelt a többi néptől eltérően nem emberi uralkodónak kellett volna vezetnie. Idővel azonban a hitük meggyengült, és olyasmi után kezdtek vágyakozni, mint ami a „népeknél”, a pogányoknál volt.

4 Olvassuk el 1Sám 8:4-18 szakaszát! A vének vajon miért találták vonzónak a királyságot? Hogyan eshetünk mi is hasonló kísértés csapdájába?

Fontos megjegyezni, hogy királyt kérve elutasították Isten uralmát a nép felett. A nemzet alapításától fogva közvetlenül a Teremtő vezetése alatt kellett állniuk, és a vele való kapcsolatukat kellett többek között a szentély és az abban folyó szolgálatok által is bemutatni. Amikor királyt kértek, ugyanolyan szenvedést szabadítottak magukra, mint amit a pogány országok tapasztaltak: katonákat soroztak be a király háborúi miatt, lefoglalták a tulajdonukat, adókat vetettek ki rájuk és egyebek. Rá kellett ébredniük, hogy az emberi hatalmasságok a saját hasznukat nézve uralkodnak, nem pedig a jó érdekében, ahogyan Isten teszi. Az új rendszer ráadásul állandósulni fog: Izrael megkapja, amit kért, viszont már nem lesz visszaút, amikor felismerik annak hátrányait. *„És panaszkodni fogtok annak idejében királyotok miatt, kit magatok választottatok, de az Úr nem fog meghallgatni akkor titeket”* (1Sám 8:18).

Isten ismeri népe gyengeségét, és már korán megjövendölte, hogy Izrael királyt fog kérni. Ezt meg is tették, így a szent történelem nagy része a választásuk következményeinek története lett.

Olvassuk el 5Móz 17:14-20 szakaszát! Figyeljük meg, nem Isten mondja, hogy „adok nekik királyt”, hanem a nép akart királyt magának. Isten biztosítékokat helyezett el, hogy védje őket az emberi uralom néhány rossz hatásától – bár a nép és királyai a történelem tanúsága szerint ezeket gyakran figyelembe sem vették.

Egyszerűen csak meg kell néznünk Izrael királyválasztás utáni történelmét, hogy lássuk, mennyivel rosszabb lett a helyzet. Egyes királyok jobbak, mások rosszabbak voltak, de még a „jó” is követte el rossz dolgokat (gondoljunk csak Dávidra és Betsabéra). Sok esetben a nép olyan király uralma alatt élt, aki *„gonoszul cselekedett az ÚR szemében”* (1Kir 15:26, ÚRK; lásd még 1Kir 11:6; 16:30; 2Kir 3:2 stb.).

Egy dolog közös minden emberi kormányzatban, úgy régen, mint ahogy ma: bűnös emberek uralkodnak bűnös emberek felett. Mégis, mi romolhat el?

Istennek az újszövetségi egyházzal való kapcsolatába is bepillantást nyerünk azáltal, ahogy Izrael népével bánt. Izrael népe valójában sok szempontból előrevetítette az egyház hibáit. A keresztények egyáltalán nem mondhatják, hogy különbek lettünk volna az ókori Izraelnél, most sem vagyunk jobbak, komolyan fenyegetnek bennünket is ugyanazok a kísértések.

5 Olvassuk el Mt 20:25-28 szakaszát! Mitől óvta Jézus a tanítványait, miközben alapot vetett a keresztény egyház munkájának?

Izrael királyt kért, ami a nemzet hanyatlásához vezetett. Egyre rosszabb királyok követték egymást, míg Isten megengedte, hogy a babiloniak fogságba vigyék népét, amivel helyes útra terelheti őket.

Hasonló történt a keresztény egyház történelmében is. Itt nem arról volt szó, hogy egy pogány nép struktúráját akarták volna felvenni, de amikor Nagy Konstantin lépett hatalomra és kereszténynek vallotta magát, a hívők fellelegeztek: végre vége az üldözésnek! Ez önmagában áldás volt, de akkor felvetődött az egyházban, hogy talán képesek lesznek a maguk javára fordítani a császári hatalmat.

A 4. században több, nagy horderejű vita alakult ki a keresztények között, és amikor az egyház képtelen volt önállóan megegyezésre jutni, engedték, hogy a császár közbelépjen. Róma püspökének, aki egykor első volt az egyenlő püspökök között, fokozatosan nőtt a hatalma. Az egyház hagyta, hogy az állam beleavatkozzon a vallási kérdésekbe, és amint az állam megvetette a lábát az ajtóban, a dolgok csak rosszabbá váltak.

Az ókori Izraelhez hasonlóan a keresztény történelem legsötétebb fejezetei is annak a közvetlen következményei lettek, hogy az egyház kompromisszumot kötött a világgal. Izrael bálványimádásba fordult, királyait a hatalomvágy rossz útra vitte, még gyermekáldozatokat is bemutatottak a bálványoknak. Az egyház pedig fokozatosan átvette a pogány birodalom sok eszközét és módszerét, egészen addig a pontig, míg sok hűséges hívőnek mártírhalált kellett halni, mert az egyházi-állami intézmény számára veszélyesnek tekintették őket.

A mi kultúránkban, társadalmunkban hogyan veszélyeztethetik hasonló kísértések a hitünk tisztaságát?

Izrael népe alapításával Istennek nem az volt az elsődleges szándéka, hogy a világ többi részét kizárja, hanem hogy megmentse. A legtöbbünk lelkiismeretét bizonyára felébreszti, amikor szembesülünk mások helyes, igaz fellépésével, így Izrael létének az is célja volt, hogy éles megvilágításba helyezze a környező népek bűnét és önzését. Az Istennel összhangban élő hívők az Úr igaz jellemére világítanak rá, ami természetes módon bűntudatot ébreszt. Az az ideális, hogy Isten jellemét kell bemutatnia azoknak, „*akik megtartják Isten parancsolatait*” (Jel 14:12).

Amennyiben az izraeliták helyesen cselekedtek volna, azt tették volna, amit Isten mondott nekik, a népek békével fordultak volna hozzájuk, egyre jobban meg akarták volna ismerni őket és az Istenüket. Tragikus módon azonban inkább háborút vívtak ellenük, amint azt a babiloni fogás is mutatja.

Természetesen Isten jellemét a legteljesebben Jézus mutatta be – az egyetlen ember, aki tökéletesen példázta azt. Tökéletes élete az emberek szívét megtérésre vezette, meghívást jelentett (lásd Jn 3:16-21).

Izrael népével az volt Isten legfőbb célja, mint az egyház megalapításával: Krisztushoz akarta vonzani a bűnösöket. Az egyház által hirdetett hármass angyal üzenet sem csupán néhány kiválasztottnak szól, hanem „*minden nemzetségnek és ágazatnak, és nyelvnek és népnek*” (Jel 14:6). Jel 18:1 verse megjövendöli, hogy Krisztus visszatérése előtt az egész földet beragyogja Isten dicsősége.

6 Milyen szerepet szánt Isten a népének a világon? Mit tanítanak erről a következő szakaszok? Hogyan alkalmazhatjuk önmagunkra ezeket az elveket?

4Móz 14:17-21 _____

Ézs 42:6; 49:6; 60:3 _____

Jel 18:1-4 _____

Olvassuk el újból Jel 18:1-4 szakaszát, az *én népemnek*, vagyis Isten népének szóló felhívást, hogy fussanak ki Babilonból! Hogyan történik meg ez? Vagyis hogyan használhat fel Isten bennünket, egyházunkat, ami nincs Babilonban, hogy kihívja a még ott lévő népét?

További tanulmányozásra: Ézs 44:24–45:13

„Lassan-lassan, először csak lopva és csendben, majd pedig amikor megerősödött, és hatalmába kerítette az emberek lelkét, nyíltabban végezte megtévesztő és istenkáromló munkáját »a törvényszegés titkos bűne«. A pogányság szokásai szinte észrevétlenül utat találtak a keresztény egyházba. A megalkuvás és a behódolás szellemét egy ideig fékezte a vad üldözés, amelyet az egyház a pogányságtól elszenvedett. Amikor viszont az üldözés megszűnt, és a kereszténység bekerült a királyok udvarába és palotájába, felcserélte Krisztus és az apostolok alázatosságát és egyszerűségét a pogány papok és uralkodók pompájával és hivalkodásával, Isten kívánalmait pedig emberi elméletekkel és hagyományokkal. Nagy volt az öröm, amikor Konstantin a negyedik század elején névlegesen megtért, és a világ a látszatszenség öltönyében besétált az egyházba. Ekkor felgyorsult a bomlasztás. A látszólag vereséget szenvedő pogányság lett a győztes. Az ő szelleme irányította az egyházat. Tanításai, szertartásai és babonái összekeveredtek Krisztus névleges követőinek istentiszteletével” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2020, Advent Kiadó, 43. o.). Vajon nem fenyeget mindannyiunkat az a veszély, minél tovább élünk itt, hogy „Krisztus és az apostolok alázatosságát és egyszerűségét” világi pompával, hatalommal, elismeréssel és kísértésekkel cseréljük fel? Ha azt hisszük, hogy nem, csak magunkat csapjuk be!

Naponkénti tanulmányozásra: Jelenések 19 – 1Mózes 3;

Ellen G. White: *Az apostolok története*, 17. fejezet

1. Milyen kontextusban magyarázza meg János, hogy mit jelent „Jézus bizonyosságtétele”? _____
2. Kiknek akkora a száma, mint a tenger fövénye? _____
3. Mit tett a szent próféták Istene? _____
4. Mit és kit vitt a Teremtő az emberhez? _____
5. Hogyan jövendőlte meg az Üdvözítő az evangélium terjedését a pogányok között?

Mélyítsd el a tanultakat, és válaszolj az online-kérdésekre:
adventist.ro/reconsacrare

Általános áttekintés

Amikor Isten megteremtette a földet, úgy tervezte, hogy az azt benépesítő emberek boldogságban, szeretetben éljenek. Az emberek azonban ahelyett, hogy teljesítették volna a nekik szánt tervet, engedtek a kísértésnek, és a saját útjukat választották. A következő két tanulmány során látni fogjuk, hogy az embereknek önerőből nem sikerült megtalálniuk a helyes utat, de Isten vezette őket azon törekvésükben, hogy megtalálják a fényt a sötétségben. A sötétséget az önrendelkezés utáni vágyuk idézte elő.

Az önrendelkezés utáni vágy először az Édenben nyilvánult meg, amikor Ádám és Éva, a kígyótól kísértve, figyelmen kívül hagyták Istent, és áldozatul estek a kísértésnek, hogy ők is olyanok legyenek, mint Isten (1Móz 3:5). Következésképpen, a bukott Ádám és Éva megszerezte a bűn ismeretét, így viszont elvesztette az erkölcsi erőt, hogy a jót válassza a gonosszal szemben (1Móz 3:22). Az emberiség korai történetének egy későbbi szakaszában Babel lakói elhatározták, hogy olyan magas tornyot építenek, amely felér Isten mennyei országának kapujáig („Bab-El”), hogy ily módon elbitorolják tőle a helyét (1Móz 11:1–4). Babel tornyának építői azonban összezavarodtak, és Isten szétszélesztette őket a földön.

Még Izrael népe is megpróbálkozott az önrendelkezéssel, és ahelyett, hogy alávetette volna magát Isten vezetésének, királyt választott magának a törzsei közül. Isten mindezekre az emberi lépésekre válaszként meghozta a maga intézkedéseit. Először is elhívta Ábrámot, hogy áldás legyen a népek számára. Ezt követően Izraelnek és később az egyháznak megbízást adott, hogy tegyen bizonyosságot a népeknek az Ő országáról. A kezdeti kísértésre vonatkozóan – miszerint alapozhatunk az emberi hatalomra a földi királyságok építésekor – a Biblia felajánlja Isten országának reménységét, az egyedüli világosságot a népek számára.

Magyarázat

Az Éva és a kígyó közötti konfrontáció leírása feltárja az emberi bukás legfőbb okát: Isten helyettesítésének vágyát. Előbb a kígyó jelenik meg a narrációban. Amikor beszél, úgy szólal meg, mint Isten, mint maga a Teremtő. A kígyó „monda...” (1Móz 3:1), ahogy Isten is „mondá” tíz ízben a teremtés során. Ugyanaz az igei forma jelenik meg mindkét tör-

ténetben: *wayyo `mer* („monda”). A mondatszerkezet elgondolkodtató, ugyanis rejtett alannyal van dolgunk. Tulajdonképpen ez az egyedüli hely ebben a szakaszban, ahol az alany nincs megemlítve. És hogy még jobban fokozzuk a zavart, az igét az *Elohim* név előzi meg, azt a benyomást keltve az olvasóban, hogy Isten beszél. A héber szöveg szórendje a következő: „Isten [Ő] monda az asszonynak”. Úgy tűnik, hogy a kígyó átvette Isten helyét.

Ugyanezzel a jelenséggel találkozunk akkor is, amikor az asszony úgy dönt, hogy figyelmen kívül hagyja Istent. A viselkedését leíró mondat – „És látá az asszony, hogy jó az a fa eledelre” (1Móz 3:6) – emlékeztet arra a jelenetre, amikor Isten értékelte a művét, a teremtést: „És látá Isten, hogy jó” (1Móz 1:10, 12, 18). Isten szavainak az Éva szavaiban keletkezett visszhangja azt sugallja, hogy Éva a saját véleményével helyettesítette a Teremtő Istent, és úgy is viselkedik, mint Isten: „... szakasza azért annak gyümölcséből, és *evék*, és *ada* vele levő férjének is, és az is *evék*” (1Móz 3:6). E három kiemelt ige mindeddig a Teremtővel állt összefüggésben: Isten „*ada*” nekik enni (1Móz 1:29), Isten „*vevé* az embert” (1Móz 2:15), és Isten az, aki „*kivőn*” egyet Ádám oldalbordájából (1Móz 2:21). Éva azonosítja magát a Teremtővel, és átveszi Ádám felett az „uralmat”.

A későbbiekben mind Ádám, mind Éva megpróbálja újból átvenni Isten helyét, amikor mindketten ráébrednek mezítelen voltukra. A bibliaszövegben azt olvassuk, hogy „körülkötőket csinálának maguknak” (1Móz 3:7). A „*csinál*” ige („teremtett vala” [1Móz 1:31]; „alkotott vala” [1Móz 2:2]) eddig csak Istennel kapcsolatban volt használatos a bibliai leírásban. Sokatmondó szempont, hogy Ádám és Éva megpróbálják maguk megoldani a problémát azzal, hogy Isten helyébe teszik magukat, amit Éva már ezelőtt is megtett. Aggasztó, hogy az emberpár a kígyó teremtését alkalmazza: Isten szerepét elbitorolva cselekszik. Az istenkáromlás tényét sugallja az *`arom* szó is, amely egyaránt utal „mezítelenségükre” és a kígyó ravaszságára (1Móz 3:1).

Bábel tornyának építői

A Bábel tornya építőinek munkáját bemutató szakasz nyelvezete viszszaul a teremtés történetének leírására, aminek az a szándékos célja, hogy megfordítsa a teremtés folyamatát, és helyettesítse a teremtés Istentét. Ez a szándék a nemzetek felsorolásában is megjelenik, amelyben a Nimród által alapított Bábelt a *re `sit* szó vezeti be („kezdet”, 1Móz 10:10), amely a teremtés történetének leírását idézi meg („kezdetben”,

1Móz 1:1). Nimród – a név jelentése: „fel fogunk lázadni” – úgy van bemutatva mint Babel alapítója, ahogy Isten is a menny és a föld teremője.

Babel tornyának történetében ugyanazt a bitorlási szándékot látjuk. Az *`al peney* kifejezés („*valaminek a színén*”), amelyet az író a föld teremtés előtti állapotának szemléltetésére használ (1Móz 1:2), ebben a történetben is szerepet játszik (1Móz 11:4). Miközben a teremtés beszámolójában egy természeti elemről („a vizek”-ről) a sokféleség és változatoság felé történik az átmenet, Babel megfordítja ezt a dinamikát: a sokféleségből elindul az egyetlen elem felé. Isten szavát – *wayyomer `Elohim* („monda Isten”) – az építőmunkások szava vette át – *wayy`omeru* („mondának egymásnak”) [1Móz 11:3–4]]. Az isteni teremtés művének megvalósulását – *wayehi* („és lőn”, [1Móz 1:3]) – átvette az emberi megvalósítás („és lőn nekik a téglá kő gyanánt, a szurok pedig ragasztó gyanánt”) [1Móz 11:3]]. Az isteni tanácskozást (*na `seh*, „teremtsünk”) [1Móz 1:26]) az emberi tanácskozás helyettesítette (*na `seh*, „Jertek, építsünk”, [1Móz 11:4]). A Babel-torony építőit ugyanaz a becsvágy fűtötte, mint Évát: olyanok akartak lenni, mint Isten.

Ábrám elhívása

Isten a következő szavakkal hívja el Ábrámot: „Nagy nemzetté teslek és megáldalak téged, és felmagasztalom a te nevedet, és áldás leszél” (1Móz 12:2). Isten elhívása válasz a Babel-torony építőinek tervére, és szembehelyezkedik azzal, ennél fogva nem véletlen, hogy akkor szólítja fel távozásra a pátriárkát, amikor az a kaldeusok földjén, Ur városában tartózkodott. Lenyűgöző, hogy a sumer Ur Babilónia azon területén helyezkedett el, amely kapcsolatba hozható a Babelben történetekkel.

A tény, hogy Ábrám felhívást kapott az Úrtól, hogy elhagyja a helyet, amely telítve volt Babel emlékével, mély értelmet hordoz magában, és nem kellene, hogy megleljen, akár történeti-földrajzi, akár teológiai szempontok alapján közelítjük meg a kérdést. Hosszú teológiatörténeti számai vannak a bibliai hagyományban a „Babilon” elhagyására ösztönző isteni felszólításoknak, a próféták figyelmeztetéseitől kezdve az apokaliptikus felhívásokig (Babilon Babel görög neve; ld. Ézs 48:20; Jel 18:4). Az isteni felhívás célja nemcsak a száműzetés szenvedései alól való szabadulás, valamint a nemzetnek az ígért földjén történő helyreállítása, hanem egyben a szövetséghez való visszatérés is.

Babel tornyának építői nevet akartak szerezni maguknak, egyedüli és egyetlen nemzetté akartak válni (1Móz 11:4), de egyedül Isten az, akinek neve örökké megmarad, egyedül Ő emel fel egy bizonyos nemzetet

más népekhez képest. A „teremt” ige kulcsszó a világalkotás történetében, ahol hétszer is megjelenik, Isten viszonylatában (1Móz 1:7, 16, 25, 26; 2:2[x2], 3). Ugyanez az ige háromszor tűnik fel a Babel-torony építői tevékenységének leírásában (1Móz 11:4, 6[x2]), egy alkalommal kifejezetten a „nevükkel” kapcsolatban (1Móz 11:4). Babel tehát átvette a Teremtő helyét. Ábrám elhívása helyreállítja Isten előjogait. Csakis a teremtő Isten építhet és szerezhet nevet magának. Egyedül Isten neve van „nagy”-ként megemlítve a Szentírásban (Józs 7:9).

Ábrám áldása

A *barak* héber ige („áldani”) kulcsszó Ábrám elhívásában, amelyben ötször jelenik meg. Ennek az igének a használata rendkívüli jelentőséggel bír, hiszen nem kevesebb, mint 88-szor tűnik fel Mózes első könyvében (a Biblia többi részében 356-szor). Az áldás fogalma a héber nyelvi tudatban gyakran társul a termékenység fogalmához (1Móz 1:21–23). Ilyen értelemben Ábrám elhívása felforgatja Babel ideológiáját. Babel tornyának építőitől eltérően – akik elutasították a teremtés isteni tervét a szaporodásra vonatkozóan – Ábrám áldása helyreállítja a teremtés erőit és a jövő távlatát.

Miközben Babel tornyának építői csakis önmagukban bíztak, a népek áldása kizárólag Ábrám Istentől kapott áldásától függ. Ennek az áldásnak az indítóoka egy jövőbeli eseményben keresendő: „Megáldatnak tebenned a föld minden nemzetségei” (1Móz 12:3). A „tebenned” kifejezés jelentése: „a te magodban”, vagy „a te magod által”. Más szavakkal, nem „Ábrám által” nyerhető el az áldás, hanem Ábrám „magva által”, amely ugyanaz a messianisztikus „mag”, mint 1Mózes 3:15 versében. Szövegünk és 1Mózes 3:15 verse további közös elemet vonultat fel szavak, grammatikai formák, valamint szó- és témataársítások szintjén. Ugyanezt a nyelvezetet használja Pál apostol is, amikor a „Jézus Krisztusban” való szövetség egyetemes hatásáról ír (Gal 6:15).

Alkalmazás

Isten helyettesítése. Tudván, hogy a bűn lényege Isten helyettesítése, tedd fel magadnak a következő kérdést: Hogyan helyettesíthető Isten életem minden területén, ha nem vagyok eléggé figyelmes? Beszélgetsek a csoportban a következő szempontok mentén:

Beszéded során. Amikor hazudsz, tulajdonképpen elferdítet a tényeket, a te változatodat állítod az igazság helyébe (annak helyébe, amit

Isten lát). Amikor dicsekszel, általában eltúlzod a saját értékedet a felebarátod értékéhez képest, sőt, talán Isten érdemeit is háttérbe taszítod, ahogy Nabukodonozor is tette Babilon építtetésekor (Dán 4:30).

A munkád során. Ha túl sokat dolgozol, figyelmen kívül hagyod az egészséges élet törvényeit, elhanyagolod a családot, amelynek oly nagy szüksége van rád. Ha rest vagy, felületes munkát végzel. Amikor csalsz és plagizálsz, elsajátítod más munkájának eredményeit.

A vallásgyakorlás terén. Amikor nem Istent imádod, hanem valaki (vagy valami) más, függetlenül attól, hogy saját személyedről, a pénzről, a munkáról, az autóról vagy a házról van szó, a bálványimádás vétkét követed el.

Válaszd Isten hívására. Bűn helyettesíteni Istent. Mit tehetsz annak érdekében, hogy megengedd Istennek, távolítsa el énedet szíved trónjáról, és foglalja el Ő ezt a helyet? Találj példákat ilyen esetekre a Bibliában!

Mi Isten válasza az ember bűnére? Beszélgessetek erről a csoportban! Elmélkedj a helyettesítés kérdésén, pontosabban azon, hogy Isten meghalt helyetted, hogy megadja neked az élet lehetőségét. Milyen különleges események történtek Izrael népének életében, amikor is Isten az emberek érdekében dolgozott (pl. a teremtés, a kivonulás, a Babilonból való szabadulás, stb.)?

április 26 – május 2.

Nemzetek, 2. rész

Szombat délután

E heti tanulmányunk: 1Mózes 2:9-17; Ézsaiás 17:12-13; Dániel 2:31-35;
7:1-3; Róma 3:10-19; Jelenések 10:1-11; 12:15-16

Alapige: „Csendesedjetek és ismerjétek el, hogy én vagyok az Isten! Felmagasztaltatom a nemzetek közt, felmagasztaltatom a földön” (Zsolt 46:11).

Az évszázadok során egyesek úgy vélték, hogy a bűneset Isten akarata volt, vagyis Ő akarta, hogy az emberek bűnbe süllyedjenek, meghaljanak, és így Jézus személyében eljusson a kereszthez. Hiszen máskülönben hogyan tudta volna olyan nagy erővel és szemléletesen bemutatni az emberiség iránti szeretetének mélységét, mint azzal, hogy meghalt értünk a kereszten? Röviden: némelyek szerint Istennek szüksége volt az ember bűnbeesésére.

Ez iszonyatos, szörnyű elgondolás. Istennek soha nem volt az a szándéka sem Sátánnal, sem az emberiséggel, hogy bűnbe essen. Sátán, majd pedig az ember lázadása végzetes következményekkel járó tragédia, és ha ősszüleink nem buknak el, teljes maradt volna az Istennel való kapcsolatunk, örömünk.

A héten tovább vizsgáljuk a problémákat, amelyeket a bűneset okozott, valamint az, hogy a nép Isten vezetése helyett emberi vezetőket akart. *Dániel próféta könyvében* komoly kinyilatkoztatást kapunk minderről. Ez is bemutatja, hogy igaza volt Istennek, amikor figyelmeztette népét arra, ami akkor történik, ha tőle elfordulva földi uralkodókat választanak. Pontosan azt is kapták, földi királyokat: bűnösök uralkodnak bűnösök felett, ez pedig egyáltalán nem lehet jó kombináció.

Május 3. – A kisifjúság szombatja

Az Éden kertje volt az első emberpár tanterme, ahol a teremtetett világgal való találkozásaik során ők és az utódaik vég nélkül, mind többet és többet megtudhattak volna a Teremtőről. „Ádám és Éva nemcsak Isten atyai gondoskodását élvező gyermekek voltak – mutat rá Ellen G. White –, hanem tanulók is a végtelen bölcs Isten iskolájában... A látható világegyetem titkai – »a tökéletes tudásnak csudái« (Jób 37:15) – az eligazítás és öröm kimeríthetetlen forrását kínálták nekik” (*Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 24. o.).

1 Olvassuk el 1Móz 2:9-17 verseit! Mi volt az első parancs, vagy tiltás, amit Isten az embernek adott? Miért olyan fontos ez?

1Móz 2:16-17 verse a *cvh* (megparancsol) szógyök első előfordulási helye. Isten megparancsolta az embereknek, hogy ne egyenek a jó és a gonosz tudásának fájáról. Hogyan lehet tiltott bizonyos ismeret? Vajon nem mindig hasznos, ha többet tapasztalunk és több mindent megismerünk? A Szentírás szerint nem. Istennek az volt a szándéka, hogy népét mélyreható módon tanítja, miközben megóvjá őket a hosszú szenvedéstől, amit bizonyos ismeretek okoznak, mint ami később bekövetkezett, amikor az emberek az Úr vezetése helyett földi uralkodót választottak.

Évezredekkel később, amikor Izrael királyt kért, az Úr felvázolta a következményeket (erről a múlt héten esett szó). Közölte: az idők végéig érvényben marad a döntésük, hogy kilépnek közvetlen vezetése alól. Izrael királyai egyre gonoszabbak lettek, Isten szövetséges népe pedig elvilágiasodott, eltávolodtak a céltől, ami felé haladniuk kellett volna, ezért az Úr még többet adott nekik abból, amit akartak: az emberi uralomból.

Sokat tanulhatunk, ha ennek hátterén közelítünk *Dániel próféta könyvéhez*. A látomásokban bemutatott birodalmak egymás utáni sora nem csupán a „népek” (a pogányok), hanem Izrael kudarcai ellen is vádiratnak számítanak, mivel nem akarták követni Isten parancsolatait. A kezdetben az Édenben kapott szabadság helyett az elnyomatás évszázadai váltak tanteremmé. A készséges szívűek felmérhették az éles ellentétet a világi birodalmak és Isten országa között.

Milyen fajta tudás az, amit jobb lenne most sem ismerni? Ez hogyan mutat rá az édeni tiltás okára?

Isten a babiloni fogság idején, Dániel próféta által érzékeltette a legmegkapóbb módon, hogy milyen a kapcsolat népe és a világ birodalmi között. Izrael már nem volt autonóm. Learatták döntéseik következményeit (és talán tanultak azokból?).

2 Olvassuk el Dán 2:31-35 verseit, ahol látványos panorámaképet kapunk a világtörténelemről, egészen a végidőig! Milyen fontos igazságokat tanulhatunk ebből a különleges próféciából?

A 19. század végén sokan megújult bizalommal gondoltak az emberi fejlődésre. A párizsi világkiállítás (1900) például az optimista jövőkép figyelemre méltó szemléje volt. A technológiai és tudományos fejlődéssel bizonyára vége lesz az emberiség sok szörnyű problémájának! A 20. századba lépve számos gondolkodó hatalmas derűlátással úgy vélekedett, hogy az emberiség csodálatos új korszakát vezetik be a felvilágosodás eszméi, az ember egyre jobbá válása és az ész hatalma.

Az I. világháború azonban csakhamar szertefoszlatta ezeket az álmokat, és mire véget ért a 20. század, mintegy kétszázmillió ember veszett oda a háborúkban. Technológiai fejlődés történt, de erkölcsi bizonyosan nem. Dr. Martin Luther King gondolata nyomán: a rakétáink irányítottak, de az embereink félrevezetettek. Ez pedig valóban félelmetes kombináció.

A próféciák tanulmányozói közül sokan felfigyeltek arra Dániel 2. fejezetében, hogy az egymás után következő fémek értéke csökken: az aranyat követi az ezüst, az ezüstöt a réz, a rézet a vas, végül pedig a vas agyaggal keveredik.

Charles Darwin, Marx Károly és más 19. századi gondolkodók bizonygatták, hogy az ember felfelé tart, biológiailag és társadalmilag egyre fejlettebb lesz. Bizonyos szempontból az emberi élet valóban jobbá vált (legalábbis fizikailag), de ki az, aki a béke, a biztonság és a jólét tekintetében nagy optimizmussal tekint a világ jövőjére, annak alapján, ahogyan most vezetik?

Jézus figyelmeztetett: „Hallanotok kell majd háborúkról és háborúk híreiről... Mert nemzet támad nemzet ellen, és ország ország ellen; és lesznek éhségek és döghalálok, és földindulások mindenfelé” (Mt 24:6-7). Hogyan lehet vigaszt találni abban, hogy Isten előre figyelmeztetett ezekre?

Dániel 2. fejezetének álmát először egy babiloni király látta, a 7. fejezet látomását viszont egy héber próféta, Isten szövetséges népének tagja kapta.

Dánielnek Isten ugyanazt a témát mutatta meg, mint Nabukodonozornak, csak más perspektívából. Dániel nem szobrot látott, hanem a vizet felkavaró szél nyomán a tengerből kiemelkedő nemzetek sorát. Ezek a népek folyamatos küzdelemben álltak, ebből következően egyre változtak az erőviszonyok. Zsolt 65:7-9, Ézs 17:12-13 és Jer 46:7-8 versei például az áradások és hullámok hasonlatával érzékeltetik a népek küzdelmeit.

A pogány birodalmak tengerében ezzel szemben legalább egy időre a béke és biztonság szigete volt az ígért földje – szent nép, amit Isten az uralma szilárd alapjára épített, más volt, mint a környező zabolátlan népek.

3 Olvassuk el Dán 7:1-3 verseit! Roppant mozgalmas jelenet. Milyen tanulságot szűrhetünk le ezekből a képekből, mint amilyen például a tengerből először feljövő állat?

Dániel a partról figyelte a pogányok kaotikus harcát, amikor hirtelen egy vadállat *megindult kifelé a szárazra* – az ő területére! A pogányok problémája ekkor az ő népe problémájává is vált. Eldöntötték, hogy úgy élnek, *mint* a pogányok, ezért a pogányokkal (és a pogányok alatt) fognak élni. A babiloni uralomtól kezdve Isten szövetséges népe soha többé nem élvezett teljes vagy tartós autonómiát.

Isten népe elvesztette önrendelkezési jogát, és ez így marad az idők végéig, amikor Krisztus végül visszaveszi jogos uralmát Királyunkként. Az Újszövetségben Isten népének szenvedése folytatódott a Római Birodalom, majd pedig a pogány Róma utódjának, a kis szarvnak a keze alatt.

A történelem tanúsága szerint voltak jobb népek, békésebb korszakok, de a nemzetek, népek, birodalmak történelmében többnyire az egyik tragédia a másikba torkollott, az egyik elnyomó után a másik hatalom kerekedett felül, ráadásul gyakran olyan uralkodók alatt, akik állítólag népük javát tartották szem előtt. Mennyire ellentétes mindez azzal a vezetéssel, amit Isten szánt népének. Bárcsak azt választották volna!

Róm 3:10-19 fényében mi a magyarázata a sok rossznak, ami a világon történik? Miért van olyan nagy szükségünk az evangéliumra? Hogyan mutat rá erre különösen a 19. vers?

A föld és a tenger képeiből sokat megtudhatunk, kiváltképp a próféciával kapcsolatban. Figyeljük meg a *föld* és a *tenger* egymással ellentétes szimbólumait a bibliai próféciában!

„Amikor szimbolikus értelemben egymás mellé kerül a föld és a tenger, a *föld* gyakran a rendezett világot, vagy akár Izrael országát jelenti, míg a *tenger* fenyegetően a pogány népekre utal, ahogy a tenger fenyegeti a földet” (*Symposium on Revelation*. 1. köt. szerk. Frank Holbrook, Silver Spring, MD, 1992, Hetednap Adventista Egyház Bibliakutató Intézete, 260. o.).

Eszerint a *föld* az Isten uralmán alapuló stabilitás területe, míg a *tenger* az emberi büszkeség alapján álló népek instabil forrongását jelképezi.

4 Az előbbi gondolat fényében olvassuk el Jel 12:15-16 és 13:1, 11 verseit! Figyeljük meg a víz és a föld egymás melletti előfordulását! Ezek hogyan jelennek meg a próféciában? Mire taníthatnak a próféciaértelmezéssel kapcsolatban?

Figyeljük meg, hogy a sárkány *vízzel* üldözi az asszonyt (az egyházat). Amint láttuk, a próféciában a víz gyakran a világi kormányzatokat, valamint a sokszor azokhoz társuló felfordulást és káoszt szimbolizálja. Láthatjuk, a történelem nagy részében hogyan tudta Sátán felhasználni a vezetőik által feltüzelt tömegeket Isten népének üldözésére. A hetednap adventisták értelmezése szerint Jel 12:16 utalás arra, hogy az üldözött hívők az Újvilágba menekültek. Amennyiben helyesen értjük a *szárazföld* és a *víz* jelentését, mi következik ebből az amerikai államalapítással kapcsolatban?

Tekinthetünk Amerikára „szárazföldként” úgy, mint az ígéret földjére, vagyis mint Isten népe számára kijelölt helyre? Lehetséges, hogy a szárazföldből feljövő fenevad ezért tűnik először a bárányhoz hasonlónak? Amerika ugyan nem lett „Új Izrael”, aminek látni szeretnék volna némelyek az alapítói közül, de az üldözöttek milliói számára hosszú ideig a vallásszabadság földje volt.

Sajnos azonban ez a bárányra emlékeztető fenevad egy nap úgy szól majd, „*mint a sárkány*” (Jel 13:11). Az Egyesült Államok hosszú ideje a vallásszabadság jelzőtüze az üldözöttek számára, de egy nap majd a legfőbb vallási üldözővé lesz! Ez újabb példa arra, mi történik, ha Isten helyett emberi vezetőt választanak.

A maradék egyház az Újvilágban született, ott, ahol a vallásszabadságra vágyók menedéket kerestek a 17-18. században. A hosszú ideig fennálló vallási és politikai akadályok miatt máshol aligha lehetett volna olyan gyors és erőteljes ennek a mozgalomnak az indulása, mint az Újvilágban, a későbbi Amerikai Egyesült Államokban.

5 A mozgalom születéséről olvassuk el Jel 10:1-11 szakaszát! Keressük benne az eddig említett elemeket, pl. nemzetek/népek, szárazföld és tenger! Kellő elővigyázattal élve, nehogy túl sokat olvassunk ki a szakaszból, mi az, amit találunk a beszámolóban?

Az angyal hangosan szól, hasonlóan Jelenések 14. és 18. fejezeteinek angyalaihoz. A történelem sürgető ideje volt a maradék egyház munkájának megalapozása, „*sok népek és nemzetek, és nyelvek és királyok*” (Jel 10:11) érdekében. Az angyal kezében „*egy... könyvecske*” (Jel 10:2), valószínűleg *Dániel próféta könyve* (lásd Dán 12:4), ami hosszú generációk óta ekkor nyílt ki először. Az angyal egyik lába a tengeren, a másik a szárazföldön áll. Ez talán arra utal, hogy az üzenet eljut az egész glóbuszra, az Ó- és az Újvilágba egyaránt, illetve, hogy *minden* népnek szól: azoknak, akik a szárazföldön élnek, de azoknak is, akik a „pogányok” tengerében vannak. Végre valahára az egész világot beragyogja Isten dicsősége, és Jelenések 14. fejezetének utolsó üzeneteit elviszik *mindenkihez*. Egyházunk – Izraelhez hasonlóan – arra kapott megbízást, hogy hirdesse az evangéliumot „*az egész világon, bizonyságul minden népnek; és akkor jó el a vég*” (Mt 24:14).

Isten grandiózus befejezés felé tereli az emberiség történelmét, amikor vége szakad az emberi birodalmaknak, Krisztus pedig elfoglalja örök trónját. Olvassuk el **Dán 2:34-35, 44-45** verseit! A Biblia minden félreértést kizáróan világossá teszi, hogy vége lesz minden emberi országnak, nyomuk sem marad, mint ahogy a sok szörnyűségnek sem, amit maguk után hagytak, a helyüket pedig Isten örök országa veszi át, ahol többé nem lesz bűn, szenvedés, betegség, gonoszság, sem halál!

Figyeljük meg, Dániel 2. és 7. fejezetei mennyire pontosan megjövendölték a világi birodalmak felemelkedését és hanyatlását! Bámulatos ez a pontosság, ha tekintetbe vesszük Dániel próféta könyve megírásának idejét. Hogyan erősíti ez is az Istenbe vetett bizalmunkat örök országának ígérete kapcsán?

További tanulmányozásra: Ellen G. White: Pátriárkák és próféták. Budapest, 1993, Advent Kiadó, „Bábel tornya” c. fejezet, 87–92. o.

„*»Láték új eget és új földet; mert az első ég és az első föld elmúlt vala«* (Jel 21:1). A tűz, amely a gonoszokat megemésztí, megtisztítja a földet. Elsöpri az átok minden nyomát. Nincs örökké égő pokol, amely a megváltottakat a bűn félelmetes következményeire emlékezteti.

A bűnnek csak egy emléke marad: Megváltónk örökre viselni fogja kereszthalálának nyomait. A bűn kegyetlen munkájának semmi emléke nem marad, csak a sebhelyek Krisztus fején, oldalán, kezén és lábán. A megdicsőült Krisztust szemlélve a próféta így szól: *»Ragyogása, mint a napé, sugarak támadnak mellőle, és ott van az Ő hatalmának rejteke«* (Hab 3:4). A megsebzett oldalából folyó vér békítette meg az embert Istennel. Ott van az Üdvözítő dicsősége, ott van az *»Ő hatalmának rejteke«*. A Megváltó áldozata *»elégleges... a megtartásra«*; ezért arra is van hatalma, hogy megsemmisítse azokat, akik Isten irgalmát semmibe vették. Jézus a megalázás nyomait a legmagasabb érdemjelként viseli. A Golgota sebei a Megváltót dicsőítik, és hatalmát hirdetik az örök korszakon át” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2020, Advent Kiadó, 574. o.).

Naponkénti tanulmányozásra: 1Mózes 4–10;

Ellen G. White: Az apostolok története, 18. fejezet

1. Miben állt a Kainra nehezedő átok?

2. Hány évet élt Noé atyja?

3. Miért hívta be Isten Noét a bárkába?

4. Mennyi időre szól a szivárvány jele, és mely élőlényeket érinti?

5. Mivel kell szembenézniük Isten igaz követőinek minden korszakban és minden országban?

Mélyítsd el a tanultakat, és válaszolj az online-kérdésekre:
adventist.ro/reconsacrare

Általános áttekintés

Egy napon egy apa elvitte unatkozó gyermekét a moziba, hogy megnézzenek egy állatokról szóló dokumentumfilmet. Az apa célja az volt, hogy a teremtés szépségéről tanítsa gyermekét, hogy jobban megértse Isten szép jellemét, s így módon dicsőítse az Urat csodálatos terveieért, melyeket az emberiség érdekében fektetett le. Sajnálatos módon a film tele volt erőszakos jelenetekkel, az állatok leírhatatlanul vadul viselkedtek. Az erős sas széttépte a törékeny madarakat, a gonoszok legyőzték a szelídeket, a halál diadalt aratott az élet felett. A gyermek megijedt, és elkezdett sírni, sikítva kérte az apját, hogy vigye haza. Nyilvánvaló, hogy ez a pedagógiai módszer csődöt mondott.

Amikor az emberiség történetén elmélkedünk, ugyanazzal a valósággal szembesülünk. A történelem tele van háborúkkal, visszaélésekkel, csalásokkal. Az erős nemzetek eltiporják a gyöngéket, és túl sokszor győz a világi hatalom a bölcsesség és az igazság felett. Bölcs Salamon a Prédikátor könyvében ugyanígy látta a dolgokat: „Az ítélet helyén hamisság, és az igazságnak helyén latorság van” (Préd 3:16).

Az állatok vadságán felháborodó gyermek és az emberi élet visszásságai miatt méltatlankodó filozófus is ugyanazokat a kérdéseket teszi fel: Miért történhetnek meg ilyen kegyetlenségek? Ez lenne Isten terve a világ számára? Hol van Isten ebben a gonosz felfordulásban? A Bibliának két válasza van ezekre a kérdésekre. Az első az emberiség távoli múltjában, a bűnbeesés történetében keresendő, amikor is az ember áthágta Isten első parancsolatát. A második válasz a próféciaiban rejlik. Mindkét felelet tartalmazza az emberi tragédia megoldását.

Magyarázat

Az első parancsolat

A Biblia akkor utal először egy parancsolatra, amikor másodízben számol be a teremtésről (1Móz 2:16–17), a táplálékkal – Isten embernek felajánlott első ajándékával – kapcsolatban (1Móz 1:29). A *cawah* ige („parancsolni”) etimológiailag kapcsolódik a *micwah* szóhoz („parancsolat”). A parancsolat több, mint egy felszólító parancs, amit az embereknek teljesíteniük kell, több, mint egy cselekedet, amit Isten kér az Ő népétől. A tény, hogy Isten parancsszávára ment végbe a teremtés (Péld 8:29), azt sejteti, hogy amit mi „parancsolatnak” nevezünk, az tulajdonképpen ajándék Isten részéről az embernek (2Móz 24:12; Neh 9:13).

Ez az ajándék az ember boldogságát és életét szolgálja, következésképpen „általuk él” (3Móz 18:5), ezért fohászkodik ekképpen a zsoltáríró: „A te törvényeddel ajándékozz meg engem!” (Zsolt 119:29). Nagy jelentősége van annak, hogy az első parancsolat is az ajándékként felajánlott fákról való táplálkozás *kegyelmével* kezdődik: „A kert minden fájáról bátran egyél” (1Móz 2:16).

Az első reakció Isten parancsára tehát az, hogy el kell fogadnunk Isten kegyelmét, örülnünk kell az ajándékának. A második reakció a tiltott fa gyümölcseinek fogyasztásától való tartózkodás. Mindkét perspektíva vége biztos: az egyik az élet, a másik pedig a halál. Mindkét ige a befejezett főnévi igenévi formában jelenik meg, ami a bizonyosság gondolatát támasztja alá. Az élet ajándékának perspektívája ugyanolyan bizonyos, mint az engedetlenséget kísérő halál távlatára szóló figyelmeztetés. A Szentírás már kezdetben világosan bemutatja a két utat: vagy elfogadjuk Istent, és örvendünk az életnek, vagy elutasítjuk Őt és meghalunk. Mindkét távlat vége biztos: „Lám, elődbe adtam ma néked az életet és a jót, a halált és a gonoszt” (5Móz 30:15).

Jövendölések a nemzetekről

Dániel könyve két nyelven íródott. Amikor a pogány birodalmakról beszél, a próféta arám nyelven – a kor közvetítőnyelvén – ír, amikor viszont saját népe lelki sorsa a téma, átvált héberre, Isten népének nyelvére. Dániel jövendölései a 2. és a 7. fejezetben az arám szakaszban találhatók, és a nemzetek sorsáról szólnak. Ezek azok a próféciák, amelyeknek az alábbiakban figyelmet szentelünk.

Dániel 2. fejezetében Nabukodonozor király profetikus álmot lát egy különleges szoborról, amely egymást követő világbirodalmakat jelképez. A Babilont felépíttető Nabukodonozor számára az üzenet lényege, hogy birodalma nem marad fenn örökké, más birodalmak követik egészen az idők végezetéig, amikor mindenik megsemmisül, és átadja a helyét Isten országának, az egyedüli birodalomnak, amely „soha örökké meg nem romol” és „megáll örökké” (Dán 2:44). Nabukodonozor nem ismeri el ezt az Istenség által rendelt végzetet. A jövendölésre válaszként azonnal építtet egy hatalmas, masszív aranyból készült szobrot, amellyel kifejezi szándékát Isten tervének ellensúlyozására és helyettesítésére. Ahelyett, hogy elismerné és alávetné magát a mennyei tervnek, miszerint Isten országa az összes addigi földi birodalom helyére lép, Nabukodonozor azt szeretné, hogy minden nemzetet a maga kormányzása alá vonjon (Dán 3:7).

A 7. fejezetben Dániel állatokat felsorakoztató álma Dárius perzsa király személyével hozható összefüggésbe, aki a jelképes állóképre felépített jövendölés következő teljesezése. Nabukodonozortól eltérően Dárius tiszteli Istent, és elismeri Őt a népek Vezetőjeként (Dán 6:25–27). Habár a két prófécia (Dániel 2. és 7. fejezete) ugyanannak a négy birodalomnak – Babilonnak, Médo-Perzsiának, Görögországnak és Rómának – az egymást követésére utal, a történelem végére helyezett hangsúly a két jövendölésben eltér egymástól. Az állókép látomásában a véget a föld birodalmainak megsemmisülése jelzi, amit Isten örök országának megalapítása követ (Dán 2:44), a négy állatot felsorakoztató látomásban viszont a történelem végét az ember Fiának, Jézus Krisztusnak az eljövetele jelöli.

Az isteni megoldás

A bűnbeesésről szóló beszámoló Mózes első könyvében, valamint a nemzetekről szóló apokaliptikus jövendölések leírják az emberek bukását és kudarcát azon törekvésükben, hogy helyettesítsék Istent, emellett azonban Isten egyedüli megoldását is bemutatják az emberiség problémájára, ami nem más, mint Isten országa.

A Genézis könyvének szövege szerint Ádám és Éva bűnbeesése az első parancsolat áthágása miatt következett be, ami az életet a jó és a gonosz tudásához kötötte. Jelentős szempont, hogy az élet fája és a jó és gonosz tudásának fája egyaránt a kert közepén állt, közel egymáshoz, mintha szoros kapcsolat lett volna közöttük. Amint szedtek a jó és a gonosz tudása fájának gyümölcséből, nem férhettek hozzá többé az élet fájához (1Móz 3:22–24).

Két tanulság vonható le ebből a kapcsolatból. Először is az embernek nem természetes tulajdonsága az élet, az emberek nem halhatatlanok. Ádám és Éva még az Éden-kertben is egy külső életforrástól függtek. Másodsorban pedig az élet nem csupán biológiai – lelki és erkölcsi vonatkozásai is vannak.

Dániel próféciai szerint a nemzetek kudarca a béke és boldogság megteremtésében annak köszönhető, hogy egyesített erővel megpróbáltak fellépni a teremtető Isten ellen, aki aztán alászállt és szétszélesztette őket (1Móz 11:4–9). A Babel-torony történetére utalva, Dániel könyve 2. fejezetének prófécija hasonló törekvésre utal: az idők végén a szekuláris és a vallásos világ az egység megteremtésére törekszik: a vas (a világi hatalom) megpróbál elegyedni az agyaggal (az egyházi [római-katolikus] hatalommal). Tudjuk, hogy „azoknak a királyoknak az idejében támaszt az egek Istene birodalmat, mely soha örökké meg nem romol” (Dán 2:44).

Dániel 11:43 versében az északi király (a vallási hatalom) egyesülni fog a déli királlyal (a világi hatalommal), és együtt szembehelyezkednek az Úr hegyével azzal a szándékkal, hogy „sokat elveszessenek és megöljenek” (Dán 11:44). Majd a prófécia feltárja előttünk, hogy – akárcsak a 2. fejezetben – a vég idején „senki sem segít rajta” (Dán 11:45). A Jelenésekben az armageddoni csatáról szóló látomás ugyanarra az egységre törekvésre utal: a föld uralkodói egyesülnek Isten országa ellen (Jel 16:16). A nemzetek felemelkedésének és hanyatlásának profetikus leírása Isten örökké tartó országának megjelenésével ér véget – ez a nemzetek problémájának egyetlen megoldása. Egyedül Isten országa – az édeni állapotokhoz való visszatérés – hozza el az örök életet. Csakis akkor tartják majd tiszteletben az első parancsolatot, és a pogányok sebei begyógyulnak.

Alkalmazás

Lecke a kormányzásról. Amikor megtudta, hogy uralkodása a látomásbeli állókép aranyfejére korlátozódik, Nabukodonozor egy teljességében aranyból öntött, hatalmas szobrot állíttatott fel a Dura mezején. Milyen tanulságot vonhatunk le Nabukodonozor példájából az alázat szükségességéről a kormányzás terén? Nabukodonozor története hogyan világít rá arra, hogy nemcsak mi vagyunk képesek és hajlandók jót cselekedni? Továbbá mit tanít a Nabukodonozorról és Dánielről szóló történet az Istenbe vetett bizalomról még akkor is, amikor már nem vagyunk vezetői tisztségben?

Lecke a politikáról. Az idők végezetén a vezetők egyesülni fognak abból a célból, hogy helyettesítsék Isten országát, ahogy annak idején a Bábel tornyának építői is tették. Milyen magatartást kellene tanúsítanod, amikor arra csábítanak, hogy összejátssz másokkal véleményed támogatása érdekében? Olvasd el Dániel 3:8 és 6:4–13 szakaszait! Mit tanulhatunk a káldeusok tévedéséből, akik összeesküdtek Dániel ellen? Mi módon állhatunk ellen a kísértésnek, hogy a politikai cselszövények és személyes ambíciók és érdekek felülírják az igazságot és a jogosságot?

Lecke a távlatokról. A Dániel prófécijában megjelenő királyokkal az a probléma, hogy a jelenre összpontosítottak. Az örökkévalóság, Isten eljövendő királysága nem volt része a valóságképüknek. Ellen G. White figyelmeztet: „Semmilyen üzleti vagy életviteli terv nem lehet alapos vagy teljes, ha mindössze e földi élet röpké éveit tartja szem előtt.” Az embereknek „az örökkévalóságot is számításba kell venniük” (*Nevelés*, 145. o.). Hogyan kerülhetjük el azokat a hibákat, amelyeket a prófeciák földi királyai követtek el?

Mi az áldozat jelentősége?

Szombat délután

E heti tanulmányunk: 2Mózes 12:1-11; Ézsaiás 1:2-15; 6:1-5; Aggeus 2:7-9; 1Korinthus 5:7; Zsidókhoz 10:3-10; Jelenések 4:7-11

Alapige: „És éneklének új éneket, mondván: Méltó vagy, hogy elvedd a könyvet és megnyisd annak pecségeit: mert megölettél és megváltottál minket Istennek a te véred által, minden ágazatból és nyelvből és népből és nemzetből” (Jel 5:9).

Keresztelő János kijelentette, amikor Jézus odalépett hozzá: „*Íme, az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűnét*” (Jn 1:29, ÚRK)! Félreérthetetlen utalás ez az állatáldozatokra, amelyek rámutattak Krisztusnak az egész emberiségért vállalt helyettes halálára.

A Bibliában kikerülhetetlen az állatáldozatok témája, vörös vonalként fut végig lapjain, központi szerepet játszik *A jelenések könyvének* grandiózus jelenetében, amikor az angyal bekíséri Jánost Isten tróntermébe (Jelenések 4-5. fejezet). Jézus megölt bárányként (Jel 5:6) tűnik fel ebben a meghatározó képben, ami fontos kulcs az egész prófétai szakasz megértéséhez.

Ezen a héten az áldozattal kapcsolatos témák közül vizsgálunk meg néhányat, amelyekből többet megtudhatunk Jézusról, a megöletett Bárányról, a tróntermi jelenet nyilvánvaló főszereplőjéről. Egyedül Ő méltó, és ez rendkívül sokat elárul arról, amit az Úr az áldozati rendszer által végbevitt. Végtelenül szerető Istenként látjuk Jézust, aki meghozta a legnagyobb áldozatot. Tettére az örökkévalóságon át csodálattal tekintünk majd mi, mint ahogy a világmindenség más értelmes lényei is.

Két gondolat összehasonlításából is több mindent megtudhatunk. Az áldozat természetét illetően sokatmondó annak bibliai perspektívája is, amikor Isten valójában *elutasította* népe áldozatát.

1 Vessük össze Ézs 1:2-15, 56:6-7 és Zsolt 51:18 verseit! Milyen fontos tanulsággal találkozunk itt az áldozatokkal kapcsolatban?

Izrael történelmének ez a tragikus epizódja nem az első eset volt, amikor Isten elutasított egy áldozatot, hasonló történt a megváltás történelmének kezdetén, amikor Ábel áldozatát elfogadta, Kainét pedig nem. Ez a korai eset újabb alkalmat ad arra, hogy szembeállítsuk egymással az elfogadható és az elfogadhatatlan áldozatokat (lásd 1Móz 4:3-7; Zsid 11:4).

Ézsaiás korában Izrael gyakorolta a külsőségeket, gondolatban kipipálták a vallási feladatok elvégzését, miközben igyekeztek a legkevesebb erőfeszítést tenni azért, hogy Isten tetszésére éljenek, és a saját kedvüket keresték. Áldozataikkal önmagukra gondoltak, azok nem az Isten előtti meghajlás, átadás lelkületéből fakadtak. Ugyanez mozgatja a világ országait: az Istentől való függetlenség lelkülete. Kain a saját elgondolása szerint kívánt élni, kizárólag az önmaga által megszabott feltételek alapján akarta a szertartásokat bemutatni Istennek. Ebből arra lehet következtetni, hogy Istent csupán akadálnak, nehezítő tényezőnek tekintette a saját útján. Annyira azonban félt tőle, hogy a rítusokat gyakorolta.

Ábel viszont az Isten által megkívánt áldozatot ajánlotta fel, azt, amiben megmutatkozott Isten ígérete a Messiás eljöveteléről (1Móz 3:15). Krisztus golgotai megváltó tetteire mutatott előre a bárány.

„Ábel felfogta a megváltás nagyszerű alapelveit. Tudta, hogy bűnös. Láttá, hogy Isten és közte ott van a bűn és büntetése: a halál. Bemutatta a megölt áldozatot, a feláldozott életet. Így ismerte el a törvény követelményeit, amelyet áthágott. A kiontott véren keresztül az eljövendő áldozatra, a Golgotán haldokló Krisztusra tekintett. Bízva az ott történő engesztelésben, tudta, hogy Isten őt igaznak tartja és elfogadta az áldozatát” (Ellen G. White: *Pátriárák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 46. o.).

Mennyire fontos, hogy ne csak üres rítusokat gyakoroljunk! Mit jelent teljes egészében Jézus halálára hagyatkozni, mint ami az üdvösség egyetlen reménye? Hogyan tapasztalhatjuk ezt mindannyian?

Vannak, akik az áldozat fogalmát teljes egészében kegyetlennek, durvának és bizonyos értelemben igazságtalannak tartják, ám éppen ez a lényege! Krisztus halála kegyetlen, durva és igazságtalan volt – az ártatlan halt meg a vétkesekért. Erre volt szükség a bűn problémájának megoldásához. Erre a halálra, a Krisztus halálára mutatott előre az összes durva, kegyetlen és igazságtalan áldozat.

2 Olvassuk el Zsid 10:3-10 szakaszát! Mit tudhatunk meg ebből Isten népének ószövetségi áldozatairól? Miért volt ezekre egyáltalán szükség, ha nem menthették meg a bűnösöket?

A bárány és a többi áldozati állat csupán jelkép volt, amely előremutatott Isten Bárányának engesztelő áldozatára. Az áldozatok bemutatása a hit cselekedete volt, a bűnösök így fejezhették ki látható módon hitüket az eljövendő Messiásban. Az ilyen szimbólumot gyakran *előképnek* nevezzük, amelynek beteljesedése a *kép*, az előrevetített dolognak vagy eseménynek a megjelenése. Egyesek szerint az áldozatok Jézus kereszthalálára mutató „mini-prófécia” voltak.

Az áldozatbemutatással kapcsolatos szertartások némileg hasonlíthatók ahhoz, amikor menetjegyet váltunk. Megvesszük a vonat-, busz- vagy repülőjegyet, de nem mindig indulunk azonnal útnak, viszont a később esedékes utazás szimbólumaként, ígéretként megkapjuk a jegyet vagy a szállókártyát. Ücsöröghetünk azon a papírlapon, amennyit csak akarunk, akkor sem juttat el bennünket sehova, de ha felszállunk a járműre és elindulunk, megkapjuk, amiért fizettünk, onnantól már nincs szükségünk a papírra.

Így volt ez az állatáldozatokkal is. Fontos szerepet kellett betölteniük, de miután az igazi áldozat megtörtént, a többi értelmét veszítette. Ezért hasadt ketté a templomban a szentélyt és a szentek szentjét elválasztó kárpit Jézus halálakor. *„És a templom kárpitja felülről az aljáig kettéhasadt”* (Mk 15:38, ÚRK). Jézus kereszthalálára mutatott előre az egész áldozati rendszer, a templom és minden. Miután Jézus beteljesítette ígéretét a kereszten és diadalmasan feltámadt a halálból, az előképek már szükségtelenné váltak.

Gondoljunk bele a bűn rettenetes voltába, mivel csak Jézus, a testté lett Ige (lásd Jn 1:1-3, 14) szerezhette engesztelést érte! Hogyan viszonyuljunk tehát a bűnhöz?

A jelenések könyve majdnem harmincszor utal úgy Jézusra, hogy „a Bárány”. Isten népe számára a megváltási terv korai napjaitól fogva a bárány az eljövendő Messiás szimbóluma volt. Ábel „juhainak első elléséből” (1Móz 4:4, ÚRK) áldozott, és mielőtt Izrael elindult Egyiptomból az ígéret földje felé, egyéves báránnal kellett megváltaniuk emberek és állatok minden elsőszülöttjét (2Móz 12:5).

3 Olvassuk el **2Móz 12:1-11, Ézs 53:7-8, 1Kor 5:7 és Jel 5:6** verseit! Mit tanítanak arról, hogy Jézus a páskabárány, az áldozat? Mit jelent ez ránk nézve?

Évekkel Krisztus halála, feltámadása és mennybemenetele után írta Péter: „Tudván, hogy nem veszendő holmin, ezüstön vagy aranyon váltattatok meg a ti atyáitoktól örökölt hiábavaló életetekből; Hanem drága véren, mint hibátlan és szeplőtlen bárányén, a Krisztusén” (1Pt 1:18-19).

Egyedül Jézus élt emberként úgy, hogy azzal eleget tett Isten szentsége követelményének, minden más ember bűnös, és bűnös életünk szó szerint Alkotónk természetének meghazudtolása. Jézus lett „az utolsó Ádám” (1Kor 15:45). Ő tökéletes életet élt, ahol mi elbuktunk. Emberi természetében betöltötte mindazt, amit az emberiségnek kellett volna. Tökéletesen tükrözte Isten dicsőségét. „...aki engem látott, látta az Atyát” (Jn 14:9), mondta Fülöpnek.

Jézust a páska idején feszítették meg, ami szintén azt jelzi, hogy Ő a Bárány, akire az előképek mutattak. Jn 18:19-20 verseiben elmondta, hogy Ő mindig „nyilván” szólt és tanított. Ezzel párhuzamos, hogy Izrael népe azt az utasítást kapta: válasszák ki a páskabárányt, és az áldozatbemutatás napjáig „tartsák maguknál”, vagyis legyen szem előtt. Amikor a főpap kérdőre vonta Jézust a tanításai miatt, Ő utalt rá, hogy nem titokban, hanem nyíltan járt a templomban, mindenki láthatta. Az élete, a cselekedetei és a tanításai egyaránt azt mutatták be, hogy ki Ő – a hibátlan Bárány, Isten igazságának és dicsőségének legteljesebb kinyilatkoztatása.

Hogyan tükrözheti jobban az életünk Jézus tökéletes jellemét?

A megváltás egész története feszültséggel teljes. Isten vágyik rá, hogy visszaállítsa a közösséget, amiben egykor vele lehetett az ember, szeretné, hogy közel legyünk hozzá. Ám a bűnösök meghalának közvetlenül a színe elé kerülve. Dávid így írt: *„Mert nem olyan Isten vagy te, aki hamisságban gyönyörködne; nem lakhatik tenálad gonosz”* (Zsolt 5:5). Majd hozzátette: *„Én pedig a te kegyelmed sokaságából házadba mehetek; leborulok szent templomodban a te félelmedben”* (Zsolt 5:8).

4 Olvassuk el **Agg 2:7-9** verseit! A második templom építéskor Aggeus próféta bámulatos ígéretet mondott: az új templom dicsősége meghaladja a korábbiét. Mit jelent ez a prófécia?

Amikor Salamon felszentelte az első templomot, az Úr dicsősége – ami Izrael népét kísérte a Kánaán felé vezető úton – betöltötte a templomot, ezért a papok nem is tudtak tovább bent maradni, hogy befejezzék a szolgálatukat (1Kir 8:10-11). A második templom felszentelésekor az Isten trónját jelképező szövetség ládája nem volt meg, mert Jeremiás elrejtette. Ekkor Isten valós jelenléte *nem* töltötte be a templomot, amit elkeserítőnek tartottak. Hogyan válhatna mégis valóra Aggeus ígérete?

Jézus, a testet öltött, hússá-vérré lett Isten megjelent személyesen a második templomban. Maga Isten lépett ki a kárpit mögül, hogy közülünk valóvá legyen, csatlakozzon hozzánk a bűntől megtört világban. Isten Fia már Emberfia lett, ezért láthattuk az arcát, hallhattuk a hangját, tanúi lehettünk például annak, amikor megérintett egy tisztátalan leprást és meggyógyította (Mt 8:3). Nem úgy kerültünk közelebb hozzá, hogy az Ő irányába vitt volna minket, hanem Isten mozdult el *mifelénk*. Személyesen lejött hozzánk. Nem is csoda, hogy a Biblia ezt mondja Jézusról: *„Íme, a szűz fogan méhében, és fiat szül, akinek a neve Immánuel, amely azt jelenti: Velünk az Isten”* (Mt 1:23, ÚRK). Gondoljunk csak bele, hogy ez mit jelent!

A kozmosz Teremtője nemcsak azt vállalta, hogy közöttünk éljen, hanem hogy meg is haljon értünk!

Isten szeretetének mindent felülmúló kinyilatkoztatása a keresztt. Még milyen más úton-módon láthatjuk és tapasztalhatjuk szeretetének valóságát?

A próféták csak néhány alkalommal juthattak annyira közel látomásban Istenhez, hogy megpillanthatták a trónját. Ezékiel a mennyezet felett látta (Ez 1:26), Ézsaiás a mennyei templomban (Ézs 6:1), a legrészletesebb leírást pedig János adta, akit *A jelenések könyve* 4-5. fejezete szerint az angyal bekísért oda látomásban. A szentélyszolgálat ószövetségi előképei azt jelezték, hogy az ember csak egyetlen úton léphet Isten jelenlétébe: Krisztus vére által (lásd pl. 3Móz 16:2, 14).

5 Olvassuk el Ézs 6:1-5 és Jel 4:7-11 szakaszát! A két látomás mely részei hasonlítanak? Figyeljük meg az események sorrendjét! Melyik téma az első? Mi jön utána? Mit emelnek ki a látomások Istennel kapcsolatban?

Először mindegyik tróntermi látomásban a mennyei lények Isten szentségét hirdetik. Ézsaiás látomásában lenyűgöző a jelenet: a templomot betölti a füst, „*az ajtó küszöbei megrendültek*” (Ézs 6:4, ÚRK), amikor a szeráfok szentnek mondják Istent. János látomásában a kerubok ugyanazt mondják: „*Szent, szent, szent*” (Jel 4:8; lásd még Ez 10:14-15, ahol a próféta a „*lelkes állatokat*” [KAR] vagy „*élőlényeket*” [RÚF, ÚRK] „keruboknak” nevezi). Mindegyik próféta előtt Isten dicsőségének káprázatos jelene tűnt fel.

Majd látjuk a próféták reakcióját. Ézsaiás felkiált, hogy tisztátalan ajkú (Ézs 6:5); János sír, azzal szembesülve, hogy nincs senki, aki méltó lenne (Jel 5:4). Amikor közvetlenül feltárul előttünk Isten szentsége, az, hogy Ő méltó, akkor kezdjük végre felfogni az emberiség helyzetét: teljes egészében méltatlanok vagyunk, szükségünk van Krisztusra, a Megváltóra!

Sátán rengeteg váddal illette Istent, azt állította, hogy zsarnok, önző, vasszigorral uralkodik, de a hazugságai egy röpké pillanat alatt lelepleződnek a mennyei trónteremben. Jézus igazi valójában mutatkozik meg ott: Ő „*a megöletett Bárány*” (Jel 5:12). Így láthatjuk, hogy milyen az Atya valójában (Jn 14:9). Az Atya jellemének legtokéletesebb kinyilatkoztatása Jézus értünk vállalt kereszthalála volt.

A keresztt tehát két dolgot mutat meg: az első, hogy mennyire szeret bennünket Isten, hiszen önmagát is kész volt feláldozni értünk; a második pedig, hogy mennyire bűnösök vagyunk, ugyanis csak a kereszttel lehetséges a megváltásunk.

A Szentírás világossá teszi, hogy Krisztus az egyetlen, aki méltó megváltásunk biztosítására. Egyedül Ő élt bűntelen emberi életet, Ő adta az egyetlen példát, ami az Atya dicsőségének tökéletes megelégedésére szolgált. Ő az Isten *szeplőtelen* Báránya, aki most az emberiség fejeként garantálja örök biztonságunkat. Magára vette vétkeinket, elszenvedte Isten ítéletét a gonoszság felett. Amikor János az Isten trónja köré gyűlt mennyei lényeket látta, azt hallotta, hogy „*Ne sírj! Íme, győzött a Júda törzséből való oroslán*” (Jel 5:5, ÚRK).

Gondoljunk bele, mennyire szörnyű a bűn, és milyen mélyre süllyedt az emberiség, hogy csak Jézusnak, Istennek a halála tette lehetővé problémájának megoldását! Ha bármilyen más módja lett volna az emberiség megmentésének az isteni kormányzat elveinek áthágása nélkül, akkor minden kétséget kizáróan azt választotta volna.

„Isten megszegett törvénye a bűnös életét követelte. Az egész világ-egyetemben csak egy lény volt, aki az ember érdekében eleget tudott tenni a törvény követelményeinek... Senki más, csakis Krisztus menthette meg az elbukott embert a törvény átkától, és hozhatta ismét összhangba a mennellyel” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 37. o.).

Naponkénti tanulmányozásra: 1Mózes 11–17;

Ellen G. White: *Az apostolok története*, 19. fejezet

1. Bábel tornya mellett mit építettek még az emberek Sineár földjén?

2. Mely kerthez hasonlít Egyiptom földje?

3. Hol olvashatunk Ábrámról, a héberről?

4. Mit válaszolt Ábrám, amikor Szárai ezt mondta neki: „Tegyen ítéletet az Úr én közöttem és te közötted!”?

5. **Kik folytattak kiterjedt üzletet az áldozatok húsával, illetve mit tettek a pogányok az áldozati állatok vérével?**

Mélyítsd el a tanultakat, és válaszolj az online-kérdésekre:
adventist.ro/reconsacrae

Általános áttekintés

Az áldozathozatal szertartása megszokott gyakorlat volt az ókori Közel-Kelet népei többségének életében. Abban a térben és időben az áldozathozatalt ajándék felajánlásának tekintették az istenség számára, akit az áldozatot bemutató imádott, táplálékot biztosítva az istenségnek a segítségéért cserébe.

A Biblia azonban gyökeresen más értelmet tulajdonít az áldozati szertartásnak, tulajdonképpen megfordítja a célját. Míg az ókori Közel-Kelet pogány népeinél az áldozathozatal egy fölfelé irányuló elmozdulás az emberitől az isteni szféra irányába, addig a Bibliában ez egy deszcendens, lefelé irányuló folyamat Istentől az ember felé. Az ókori Közel-Keleten úgy hitték, hogy Isten azért teremtette az embert, hogy legyenek alattvalói, akik szolgálják őt, és biztosítsák számára a táplálékot. A Szentírás Istene azonban megteremti az embert, és táplálékkal is ellátja.

E heti tanulmányunkban elemezni fogjuk a bibliai áldozatok jelentőségét, ami függ a kontextustól, amelyben le van írva számunkra. A történeti és szabályozási szövegek általában szertartásként számolnak be az áldozási eseményről, s így vallásos és erkölcsi jelentőségüket mutatják be, ahogyan azt a nép megéli. Másrészt a jövődölések és a költői szövegek inkább a lelki és profetikus jelentésekre fektetnek hangsúlyt. Mindkét kategóriából kiválasztottunk egy-egy reprezentatív szöveget: Kain és Ábel történeti áldozathozatalait 1Mózes 4. fejezetében, valamint a Szenvedő Szolga profetikus áldozatát Ézsaiás 53. részében.

Magyarázat

A vallásos és erkölcsi áldozathozatalok jelentősége

Az első áldozathozatal Kain és Ábel homlokegyenest ellentétes álláspontját érzékelteti. Miközben Kain csak „a föld gyümölcséből” áldozott (1Móz 4:3), Ábel a nem állati eredetű termékek mellett – vagy azon felül – „vive az ő juhainak első fajzásából” is (1Móz 4:4). Következésképpen, Ábel áldozata megegyezik a bibliai útmutatással, amely megkövetelte, hogy a növényi táplálék mellett egy állatot is bemutassanak égőáldozatként (2Móz 29:39–41). Figyelembe véve, hogy Ábel „juhok pásztora lőn” (1Móz 4:2), Kainnak, a nagyobbik testvérnek szembe kellett néznie a valósággal: szüksége volt az öccse segítségére. Meglehet, hogy Kain büsz-

kesége fontos szerepet játszott abban, hogy milyen áldozatot mutatott be Istennek, és végül milyen tette vetemedett.

A bibliai történetből tudjuk, hogy „tekinte az Úr Ábelre és az ő ajándékára, Kainra pedig és az ő ajándékára nem tekinte” (1Móz 4:4–5). A bibliaszöveg nem magyarázza meg, hogy Isten miért fogadta el az Ábel áldozatát, a Kainét viszont nem. Ennek ellenére a szövegben több jel is az alábbiakra enged következtetni:

1. Istent elsősorban az áldozatot bemutató személye foglalkoztatja, amint ezt 1Móz 4:4–5 szakaszának szó szerinti fordítása is alátámasztja: „Isten érdeklődve tekintett Ábelre és következésképpen [waw] az áldozatára; de nem tanúsított érdeklődést, amint Kaint és következésképpen [waw] az áldozatát nézte.” Ez a fordítás rámutat arra, hogy Isten elutasításának, illetve elfogadásának oka elsősorban az áldozatot bemutató személy lelki állapota, nem pedig maga az áldozat (ld., Mik 6:7–8; Ézs 1:11).
2. Miközben „Kain ajándékot visz az Úrnak”, Ábel mindössze „ajándékot visz”. Az „Úrnak” szó nem jelenik meg Ábel cselekvésének kiegészítéseként. Kain úgy tekint az áldozatára, mint ajándékokra az Úr számára, ezzel szemben Ábel figyelme lényegében magának az áldozatnak a jelentőségére összpontosít; az ő esetében az áldozat alatt Isten ajándékát kell értenünk, amit számára felajánlott. Kain számára a vallás emelkedő elmozdulás Isten felé, Ábel számára viszont lefelé megvalósuló folyamat Istentől az ember irányába.
3. Miközben Ábel a *bekorot*-ból, „az első fajzásból” – a mózesi törvények értelmében (2Móz 23:19) az idény legértékesebb termékeiből – választott ajándékot az Úrnak, addig Kain a föld rendes terméséből áldozott. Kain áldozata az ember Isten iránti fáradozásának kifejezése, ezzel ellentétben Ábel áldozata annak kinyilvánítása, hogy az emberiségnek szüksége van az Isten által felajánlott üdvösségre.
4. Ábel ajándéka a messianisztikus Bárány ígéretéhez kapcsolódott (1Móz 3:15), aki életét áldozza a világ megmentéséért, miközben Kain ajándéka mindössze üres, jelentés nélküli szertartás volt. Megjegyzendő, hogy ugyanaz az ellentét jelenik meg az ember készítette ruházat és az Isten által készített öltözet között (1Móz 3:7). Ádám és Éva a kezük ügyébe kerülő növényekkel takarták el a mezítelenségüket, Isten azonban olyan ruházatot adott nekik, amely egy állat feláldozása nyomán készülhetett el (ld. 1Móz 3:21).
5. Kain részéről hiányzott a helyes vallásos kapcsolat, ami végül testvére

meggyilkolásában hágott a tetőfokára. Mivel elszakadt az Atya Istentől, a fivérével való kapcsolatát is elveszti.

A testvérgyilkosság szemlélteti, hogyan működik a bűn. A testvér ellen elkövetett bűn az Istennel szembeni bűn származéka. Isten figyelmezteti Kaint a vallás és az erkölcs közötti kapcsolatra: „Ha jól cselekszel, emelt fővel járhatsz” (1Móz 4:7). A „jól teszel” kifejezés elsősorban a helyes áldozathozatalra utal, amit Kaintól is elvár Isten; ezenkívül azonban Kainnak a gonosszal vívott személyes küzdelmére és főként a testvérével való viszonyára is vonatkozik. A héber *teytib* igének („jót tenni”) erős erkölcsi konnotációja van. Ugyanezt az igét használja Jeremiás is az ember és felebarátja közti kapcsolat leírására (Jer 7:5).

Érdemes megfigyelni, hogy Izraelhez intézett beszédében Jeremiás szintén kapcsolatot lát a vallásos élet és az erkölcs között. Az erkölcsi bűnök listája után (lopás, hazugság, házasságtörés) a próféta szembe száll a néppel, amely eljön és megáll Isten előtt a házbán, amely az Úr nevééről neveztetik el (ld. Jer 7:10). Ez a szituáció sok más próféta szavával rezonál, akik kiemelték, hogy Isten elutasította a megtéretlenek áldozatát. Főként Mikeás hangoztatja kitartóan az ilyen vallásosság értéktelen voltát: „Kedvét leli-e az Úr ezernyi kosban [...]? Megjelentette néked, ó ember, mi légyen a jó [...], hogy igazságot cselekedjél, szeressed az igazmasságot, és alázatosan járj a te Isteneddel” (Mik 6:7–8).

Az áldozatok profetikus jelentősége

Az áldozatok profetikus jelentőségéről szóló egyik legerőteljesebb bibliai szakasz Ézsaiás éneke a Szenvedő Szolgáról. A Szenvedő Szolgát áldozatként azonosítja, ami előrevetíti Jézus Krisztus áldozatos szolgálatát. A szóban forgó passzus legfontosabb gondolata a Szolga üdvözítő szenvedése és halála, ami nyomokban 12 versből 8-ban jelenik meg (Ézs 53:4–8, 10–12), és a fejezet központi szakaszában – a 4., 5. és 6. versben – erősödik fel, a lévitai világ kifejezéstárából kölcsönvett szavak és motívumok alkalmazása által. A Szolgát Ézsaiás egy áldozatra szánt bárányhoz hasonlítja (Ézs 53:7; vö. 3Móz 4:32; 5:6; 14:13, 21). A szenvedő, passzív forma – a lévita nyelvezet stílusának egyik sajátossága – Ézsaiás 53. fejezetében a legáthatóbb. 16-szor érhető tetten a szövegben; 12 esetben a *nifal* alakban szembesülünk vele, ami a papi kijelentő mód technikai formája, s amely rendszerint az áldozatokkal kapcsolatosan használatos. Ezt a vallásos-kultikus szándékot támasztja alá a „bűnre” történő 7 utalás is, amely mind a három technikai kifejezést – *pesa`*, *`awon* és *khet`* – lefedi: „És ő megsebesített bűneinkért [*pesa`*], megrontatott

a mi vétkeinkért [`awon]. [...] de az Úr mindnyájunk vétjét [ `awon] ő reá veté. [...] És vétkeiket [`awon] ő viseli. [...] pedig ő sokak bűnét [khet `] hordozá” (Ézs 53:5–6, 11–12).

A 11. vers az engesztelés lévitai folyamatát mutatja be: „Mert lelke szenvedése folytán látni fog, és megelégszik, ismeretével igaz szolgál sokakat megigazít, és vétkeiket ő viseli.” Az „ismeretével” szó (*beda `to*) a 3. versre utal, ahol ugyanazt a szótót (*Yadu `a*) az író arra használja, hogy a szenvedést ismerő emberként jellemezze a Szolgát. Az igever megmagyarázza, hogy ez által az ismeret vagy szenvedéstapasztalat által a Szolga „sokakat megigazít” (NTR) / „sokakat Isten akarata szerinti állapotba hoz” (VDC). Az ezt követő szókapcsolat megmagyarázza a „megigazít” ige által explicit módon kifejezett műveletet: „vétkeiket ő viseli”. Azáltal, hogy magára veszi az emberek bűneit, a Szolgának lehetősége van igazgá tenni őket. A következő bibliavers újfent használja a „sokak” szót, és igazolja azt az értelmezést, amely a „sokak” határozatlan számnevet a „megigazít” ige határozójává teszi, következésképpen a Szolga „sokak bűnét hordozá” (Ézs 53:12).

Ez a nyelvezet és az általa megvalósuló gondolatársítások eléggé ismertek a biblikus kontextusban, és azt sugallják, hogy a Szolga hasonlatos az áldozatra vitt állathoz, amely a lévitai rendszerben magán viselte a bűnt, s ily módon lehetővé tette a megigazítást és Isten bocsánatát: „Ha pedig bárányt visz az ő bűnért való áldozatul [...], tegye a kezét annak a bűnért való áldozatnak a fejére [...]. Ekképpen szerezzen néki engesztelést a pap az ő bűnéért, amelyet elkövetett, és megbocsáttatik néki” (3Móz 4:32–35). Az erős kultikus hangsúly ebben a bibliaszövegben megerősíti a gondolatot, miszerint a szenvedő Szolga egy helyettesítő áldozat szerepét tölti be: átveszi a bűnös helyét, hogy biztosítsa számára a megbocsátását.

Alkalmazás

Isten áldozata megváltásod érdekében. Olvasd el Filippi 2:7 versét. „Önmagát megüresíté” – elmélkedj ezen a kifejezésen! Isten készségesen öltötte magára „a szolgai formát”. Hogyan alkalmazható ez a szomszédaiddal, rokonaiddal való kapcsolatra? Mennyire vagy hajlandó szolgálni másokat, levetköznöd önmagadat munkatársad jó előmenetele, vagy gyermeked fejlődése érdekében?

A prófécia alapjai

Szombat délután

E heti tanulmányunk: 1Mózes 3:21-24; 4Mózes 2:3-25; Ézsaiás 6:6-8;
14:12-14; Ezékiel 1:4-14; Jelenések 4:1-11

Alapige: „És hallám az Úrnak szavát, aki ezt mondja vala: Kit küldjek el és ki megyen el nekünk? Én pedig mondek: Ímhol vagyok én, küldj el engemet!” (Ézs 6:8).

Istennek azon az alapon van joga uralkodni az univerzum felett, hogy mindent Ő teremtett (Jel 4:11), a másik ok pedig a jelleme. A jellemét megismerve kezdjük egyre jobban megérteni, hogyan és miért szűkölködik a bűnös ember Isten dicsősége nélkül (Róm 3:23).

Ezen a héten még tovább haladunk előre a tróntermi látomásban. Elgondolkodunk azon, hogy miként viszonyul a bűnös emberiség a szent Istenhez, hogyan állít helyre bennünket Krisztus áldozata és visz közelebb a trónhoz. Isten helyre akar állítani bennünket, nemcsak egyénenként, hanem az emberiség egészét is, hogy újból az Ő dicsőségét mutassuk be a teremtett világban. A Biblia többi részét átvizsgálva fontos nyomokat találunk, amelyek segítenek megérteni, illetve kellőképpen értékelni a nemes hivatást, amit bűnbocsánatot nyert és megváltott bűnösökként Istentől kaptunk.

Az ember lázadásának egyszer s mindenkorra, örökre vége lesz. Utána Isten szeretetben gazdag, önmegtagadó és önfeláldozó jelleme még fényesebben tündököl majd, mint ahogy eredetileg tervezte az emberiség számára. Ő soha nem akarta, hogy az ember elbukjon, viszont a kereszt különleges módon tárja elénk szeretettel teljes jellemét.

Évekkel ezelőtt egy gyülekezetben elhatározták, hogy felújítják a korszerűtlen alagsort, és új közösségi termet alakítanak ki. Az egyik első lépésként új fényforrásokat helyeztek el, mert arra gondoltak, hogy így minden jobban mutat majd. Ám amikor elkészültek, a terem még *roszszabbul* nézett ki, hiszen a fényben a hibák is jobban látszanak.

A mennyei trónterembe betekintő, káprázatos látomás nyomán Ézsaiás fájdalmasan szembesült saját hiányosságaival: *„Jaj nekem – kesergett –, elvesztem, mivel tisztátalan ajkú vagyok, és tisztátalan ajkú nép között lakom! Hiszen a Királyt, a Seregek URát látták szemeim”* (Ézs 6:5, ÚRK)! Mi is így éreznénk, ha hirtelen az Úr elé vezetnénk. A ragyogó világosságban minden mentségünk eltűnik. Isten színe előtt érzékeljük elveszett állapotunkat. Ézsaiásra azonban élete legnagyobb meglepetése várt.

- 1** Olvassuk el **Ézs 6:6-8** verseit! A próféta tudta, a bűn miatt „végünk van”. A bűn zsoldja halál. A szeretet Istene azonban ahelyett, hogy magunkra hagyna a következményekkel, közelebb von magához. Mi az eredménye ennek? Miért olyan fontos ez?

Ézsaiás megtisztult bűneitől, amikor a szeráf az oltárról vett parázsló szénnel megérintette az ajkát. Valószínűleg itt a füstölőáldozati oltárról van szó, ahol közbenjárást végeztek Isten népéért (lásd Jel 8:3-4). A próféta bocsánatot nyert bűneire, így már alkalmasnak ítélték arra, hogy megálljon Isten színe előtt. Azt a megbízást is kapta, hogy Istent képviselje a világban.

Érdekes, a „szeráf” szó azt jelenti, hogy „tűzlény”. Figyeljük meg, mit mondott Jézus Keresztelő János szolgálatáról: *„Ő égő és fénylő lámpa volt, de ti csak egy ideig akartatok örvendezni világosságában”* (Jn 5:35, ÚRK). Természetesen János is bűnös ember volt, akinek szüksége volt a kegyelemre és a megváltásra, de a szolgálatával rámutatott arra, aki egyedül képes kegyelmet és megváltást hozni.

Jézus azért jött, hogy tökéletesen bemutassa az Atya dicsőségét, Isten pedig elküldött előtte egy prófétát, egy bűnös embert, és a mennyei szeráfokéhoz hasonló feladatot bízott rá.

Ézsaiás csak azután mondta: „Itt vagyok én, küldj el engem!” (Ézs 6:8, ÚRK), miután már tudta, hogy megtisztult bűneitől. Mit felelhetünk mi, ha Jézus vére megtisztított a bűneinktől?

Amikor Isten kiküldte őszüleinke a kertből, reményt ébresztett bennük, beszélt nekik a Messiásról (1Móz 3:15), az Éden kapujába pedig jelentőségteljes szimbólumot helyezett: két kerubot állított oda fényes lángpallossal. Ne hagyjuk figyelmen kívül, hogy ez a jelenet emlékeztet a szövetség ládájára, ami Isten trónját szimbolizálta (2Móz 25:18)!

2 Olvassuk el 1Móz 3:21-24 szakaszát! Mi volt a kerubok feladata, és miért?

A kerubok egyrészt azt a feladatot kapták, hogy ne engedjék az élet fájához a bűnösöket (1Móz 3:22), ugyanakkor azt a reményt és ígéretet is szimbolizálták, hogy az ember egy nap majd visszajuthat a Paradicsomba. „Az Édenkert a földön maradt hosszú idővel azután is, hogy gyönyörű ösvényeiről Isten elűzte őket. Az elbukott emberiség még sokáig nézhette az ártatlanság hazáját. Bejáratát angyalőrök zárták el. A Paradicsom kerubok őrizte kapujánál megmutatkozott Isten dicsősége. Ádám és fiai ide jöttek istentiszteletre. Itt fogadták meg újól, hogy engedelmeskedni fognak a törvénynek, amelynek megszegése miatt kellett az Édent elhagyniuk... A végső helyreállításakor azonban, amikor Isten »új eget és új földet« (Jel 21:1) terem, dicsőbb díszbe fogja az Édent öltöztetni, mint amilyen kezdetben volt” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 36. o.).

1Móz 3:24 szóhasználata szintén érdekes: a Biblia szerint Isten a kerubokat a kert keleti oldalához „helyezte”. Az eredetiben itt a *sákan* héber szó áll, ebből a szógyökből ered a szent „sátor” (lásd 2Móz 25:9; 4Móz 3:26), amiben Isten dicsősége lakozott a nép között. A Bibliában ugyan nem szerepel az általánosan ismert *sekina* szó, ami Isten jelenléte utal, de ennek is az a szó az alapja, amit gyakran „sátornak” írnak. Ezt a verset tehát így is lehet fordítani: „Isten az Édenkert keleti oldalán *sátoroztatta* a kerubokat.”

A Biblia Isten jelenlétével kapcsolatban említi a kerubokat (lásd 1Krón 13:6; Zsolt 80:2; Ézs 37:16), különösképpen a trónjával összefüggésben, ott hirdetik a nevét. Ne feledjük, Jelenések 4-5. fejezetében a huszonnégy vén Isten tróntermében jelenti ki, dicséretet énekelve, hogy Isten jogosan uralkodik, hiszen mindent Ő teremtett. Így jobban megérthetjük a tróntermi jelenetet, illetve azt, hogy milyen szerepet kapunk az Alkotónk előtt mi, bocsánatot nyert bűnösök.

Az egész Ószövetségben olvasunk kerubokról – élőlényekről (Ez 10:8), vagy aranyból készült figurákról (2Móz 25:18). Gyakran közvetlenül Isten trónja mellett állnak, Isten dicsőségét ragyogtatják az univerzumban. A szentek szentjét elválasztó kárpitra is hímeztek kerub alakokat (2Móz 26:1). A *zsoltárok könyve* azzal érzékelteti Istennek a teremtet világ feletti nagy hatalmát, hogy költői kifejezéssel ábrázolja Istent, amint kerubok szárnyán repül (Zsolt 18:11). Az Úr parancsára a szövetség ládájára két, tömör aranyból készült, szárnyaikat egymás felé fordító kerub alakját kellett állítani (2Móz 25:18-20).

3 Olvassuk el Ez 1:4-14 szakaszát! Milyen hasonlóságokat találunk az ebben a részben, valamint Ézs 6:1-6 szakaszában és Jel 4:1-11 verseiben szereplő jelenetek között?

Ezékiel előtt feltárult Isten lenyűgöző hatalma. Először is, ez eléggé zavarba ejtő jelenet, éppen illik ahhoz a nehéz helyzethez, amiben Isten népe akkor találta magát: a kiválasztott nép nem az ígért földjén, hanem babiloni fogságban élt. Ezékiel a jelenetet tanulmányozva felnéz, és meglátja Isten trónját.

Figyeljük meg, hogy milyen fontos párhuzamokat találunk más „tróntermi” látomásokkal! Ezékiel látomásában az élőlények négy-négy arca hasonló ahhoz, amit János látott: oroszlán, sas, bika és ember.

Ezékiel a leírás elején nem nevezi meg konkrétan a négyarcú titokzatos lényeket, de később, egy másik tróntermi jelenetben (lásd Ez 10:1-21) keruboknak mondja őket. Ézsaiás szeráfokkal kapcsolatos látomásában olvasunk még a parázsló szénről. A szeráfok arca is olyan, mint a János látomásában szereplő lényeké. A kerubok *mindig* ott vannak, amikor Isten trónját, vagy az azt jelképező szövetség ládáját látjuk, azt, ami Isten találkozóhelye volt Mózesrel (2Móz 25:22). A próféták lenyűgöző látomásaiban is szerepeltek kerubok. Szorosan kötődnek Isten trónjához. Az Úr terve szerint minden teremtményének az Ő dicsőségét kell tükröznie, akár a saját képére teremtet emberiségről beszélünk, akár az angyalokról, akik közvetlenül fenséges trónja mellett állnak.

Szent, szent, szent az Úr, a mindenható Isten. Hogyan értékeljük önmagunkat a szentséghez viszonyítva, aminek Ezékiel tanúja lehetett? Menyire vagyunk tehát ráutalva az evangéliumra?

A felhőben megnyilatkozó Istent követő izraeliták megálltak az ígéret földje felé vezető útjukon, felállították a szent sátert, majd pedig törzsenként tábort vertek körülötte – három-három törzs helyezkedett el minden oldalon. Isten dicsősége leereszkedett a szentek szentjére, hogy az Úr a népe között lakozzon.

4 A sátor mind a négy oldalán volt egy-egy domináns törzs. 4Mózes 2. fejezete szerint melyek voltak ezek?

4Móz 2:3 (keleten) _____

4Móz 2:10 (délen) _____

4Móz 2:18 (nyugaton) _____

4Móz 2:25 (északon) _____

Figyeljük meg, hogy minden domináns törzsnek megvolt a saját zászlaja, ami rájuk mutatott. A Szentírás ugyan nem írja le pontosan, hogy milyen kép volt a zászlókon, de egy érdekes hagyomány – nagyjából 1Mózes 49. és 5Mózes 33. fejezetei alapján – a négy arc egyikét köti az égtájakhoz. „Rabbinikus hagyomány szerint Júda törzsének zászlaján egy oroszlán, Rúbenén egy ember vagy egy emberi fej, Efraimén egy bika, Dánén pedig egy sas alakja szerepelt, tehát a négy zászlón az Ezékiel által leírt kerubok alakjában összeolvadó négy élőlény tűnt fel” (Carl Friedrich Keil, Franz Delitzsch: *Commentary on the Old Testament*. 1. köt. Peabody, MA, 2011, Hendrickson, 660. o.).

Természetesen túlzásba is lehet vinni a tradíció magyarázatát, de azért érdekes ezt az ősi hagyományt összevetni a Bibliának az Új Jeruzsálemre vonatkozó leírásával. Jellemző mintázat tűnik így ki: a város mind a négy oldalán kapuk vannak, amelyek három-három törzset jelképeznek (Jel 21:12-13).

Izrael táborának és az Új Jeruzsálemnek a leírása egy jelentős ténnyt emel ki: Istennek az a szándéka, hogy az emberiséget a trónja közelébe vigye. *A jelenések könyvének* tanítása szerint „az Úr, a mindenható Isten annak temploma, és a Bárány” (Jel 21:22).

Természetesen mi nem Izrael táborában élünk, hogyan húzódhatunk mégis közelebb Istenhez a gyakorlatban?

Felfoghatatlannak tűnik, hogy Lucifer egykor oltalmazó kerub volt, kiemelt pozíciót foglalt el közvetlenül Isten trónja mellett. Pusztán a lényével, a létezésével is Isten dicsőségét mutatta be az egész világmindenség előtt. Majd elkezdett a saját dicsőségével foglalkozni, már nem a Teremtő dicsőségét tartotta szem előtt, vagy még pontosabban: azt képzelte, hogy nem kapja meg azt a tiszteletet, ami járna neki.

5 Olvassuk el Ézs 14:12-14 és Ez 28:11-17 szakaszát! Mi vezetett Lucifer bukásához? Vessük össze ezeket a verseket Jel 14:1-12 részével is! Mi történik ebben a fejezetben? Hogyan érthetjük ezt meg még jobban Lucifer bukásának és az emberiség Krisztusban nyert pozíciójának összehasonlításával?

Figyeljük meg, hogy Lucifert levetették a szent hegyről, de a megváltottak a Sion hegyén állnak Isten Bárányával. Azt olvassuk, hogy Lucifer ott volt az Édenben, ahol egykor az ember is élt, de ellentétben Sátán sorsával, az emberiség visszajut a Paradicsomba – Krisztus által (lásd Jel 22:1-3).

Ebben az összefüggésben rendkívül sokat mond a következő idézet Ellen G. White tollából: „A menny diadalt arat, és az Úr megváltottai töltik be az űrt, ami Sátánnak és angyalainak a bukása miatt keletkezett” (*The Advent Review and Sabbath Herald*. 1900. május 29.).

A megváltottak csak az evangélium által lehetnek a mennyben! Valójában Jelenések 4-5. fejezeteinek tróntermi jelenetében szemléletes módon találkozunk az evangélium témájával, a megváltással. Az angyalok ezt kiáltják: „*Méltó vagy, hogy átvedd a könyvet, és felnyisd pecsétjeit, mert megöltek, és véred által megvásároltál Istennek minden törzsből, nyelvből, népből és nemzetből*” (Jel 5:9, ÚRK). Micsoda kép ez az evangéliumról, Jézusnak az emberiség megváltásáért elszenvedett haláláról!

Az első angyal üzenete hív, hogy hirdessük „*az evangéliumot, és minden nemzetségnek és ágazatnak, és nyelvnek és népnek*” (Jel 14:6). Hatalmas erővel hirdetik, hogy mit tett Krisztus a világért. A föld történelmében egyetlen ember sincs, akire ne lenne érvényes Krisztus halála, csak hallaniuk kell róla és el kell döntenünk, hogy elfogadják.

Mi a szerepünk egyházként és egyénenként abban, hogy bemutassuk a világnak Krisztust és azt, amit értük is tett?

További tanulmányozásra: Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2020, Advent Kiadó, „A küzdelem véget ér” c. fejezet, 570–572. és 576–578. o.

Sátán, a hajdani oltalmazó kerub mindenből ki akarja ölni a bizalmat Isten kormányzata iránt. Isten engedi, hogy a bukott angyalok folytassák a lázadást, mert be akarja mutatni a világmindenségnek az önfelmagasztalásból eredő gonoszság mélységét. Sátánnak sikerült ugyan bevonni az emberiséget a háborújába, amit Isten ellen folytat, de a kereszten Krisztus már döntő vereséget mért rá, biztosítva ezzel az emberek helyét ott, ahol egykor a bukott angyalok álltak. A végső jelenet bizonyos értelemben Isten jóságának és szeretetének még hatalmasabb kinyilatkoztatása lesz annál, mint ami Lucifer bukása előtt volt. Nem Isten akarta, hogy gonoszság legyen, de miután minden lezárul, Isten jósága és szeretete olyan módon nyilvánkozik meg, ami máskülönben nem történt volna meg.

Krisztus „rátekint a képmására átalakult megváltottakra [...] Meglátja bennük lelke vajúdásának gyümölcsét, és elégedett. Majd olyan hangon, amelyet mind az igazak, mind a gonoszok táborá meghall, ezt mondja: »Íme, ők azok, akikért véremet ontottam! Értük szenvedtem, értük haltam meg, hogy velem éljenek az örökkévalóságban.«” (i. m. 572. o.).

Naponkénti tanulmányozásra: 1Mózes 18–24;
Ellen G. White: *Az apostolok története*, 20. fejezet

1. Ki tartotta magát „pornak” és „hamunak”?
2. Hány embert mentett meg az Úr Ábrahám és hányat Lót által?
3. Mikor győződött meg az Úr angyala arról, hogy Ábrahám Istent félő, igaz ember?
4. Mit tartalmazott Ábrahám földbirtoka, és hol helyezkedett el a mezőn a sírhely?
5. Milyen képességekkel rendelkezett Timótheusz?

Mélyítsd el a tanultakat, és válaszolj az online-kérdésekre:
adventist.ro/reconsacrare

Általános áttekintés

Isten a fundamentuma minden jó dolognak, egész egyszerűen azért, mert Ő minden jó dolog Teremtője, élőnek és élettelennek egyaránt. Ezzel az igazsággal kezdődik a Biblia nyitánya: „Kezdetben teremté Isten az eget és a földet” (1Móz 1:1). A héber megfogalmazásban a „teremt” ige a mondat alanya előtt jelenik meg („Isten”), ami azt fejezi ki, hogy mivel Isten a Teremtő, Ő Isten. Ezen a héten ennek az alapvető igazságnak a jelentőségén fogunk elmélkedni, amely három, Istenre vonatkozó bibliai kinyilatkoztatás alapjául szolgál.

Figyelmünket először **Isten trónjára** irányítjuk. Mivel Ő mindenek oka, és minden tőle függ, Isten a Király, aki mindenek felett uralkodik. Királyok Királyaként van bemutatva számunkra, aki mennyei trónjáról uralkodik (Ézs 6:1, 6–8; Jel 4:9–11). Figyelmünk ezután **Isten földi trónjára** irányul. Mivel Isten irányítja a világegyetemet, trónusának jogköre a földre is kiterjed. A tanulmány e második szakaszában Isten földi, édeni, majd a frigyláda viszonylatában Izrael feletti, és végül a Sion non való uralkodásáról fogunk tanulni. Ezek a helyszínek Isten trónjának helyeiként vannak bemutatva a Bibliában. Leckénk harmadik szakaszában **Isten új-jeruzsálemi trónjába vetett reménységünkkel** foglalkozunk. Konklúzióként a következő kérdést tesszük fel: Mit jelent számunkra, jelen életünkben az, hogy Isten trónja a szívünkben van?

Magyarázat

Isten mennyei trónusa

Isten trónja a mennyben a teremtés előtt is létezett. Jeremiás szerint ez a hely már megvolt a világegyetem megalkotásakor (Jer 17:12). Ebben a mennyei kontextusban robbant ki Lucifer lázadása, majd jelent meg a bűn, amely nem csupán a földünket érinti; ez a bizonyosságtétel éppen azért fontos, mert rámutat a bűn problémájának kozmikus voltára. Az egyedüli megoldás a bűn kérdésére ugyancsak egyetemes, és Lucifer trónfosztását feltételezi (Jel 20:7–10). Ézsaiás leírása szerint Isten trónja az a hely, amelyben a mennyei lények a világegyetem Királyát szolgálják, dicsőítik és imádják: „Látám az Urat ülni magas és felemeltetett széken, és palástja betöltte a templomot” (Ézs 6:1). Isten trónusa mennyei helyének komplex tényéből számos gondolat származik az isteni valóságra vonatkozóan, továbbá több fontos tanulság is a számunkra.

A mennyei trónus képe által kifejezett első gondolat – szimbolikus jellegéből adódóan – a királyság gondolata. A teljes teremtet világ Királyaként Isten az egész világegyetemet uralja és irányítja. Számunkra ez azt jelenti, hogy alá kell vetnünk magunkat a törvényeinek, és bízunk kell hatalmában és vezetésében. Ezenfelül pedig, mivel a királyság fogalma gyakran a bírói tisztséggel társul (Zsolt 122:5), az embernek Istent Ítéldőjeként kell látnia, ami azt jelenti, hogy Isten az, aki látja és értékeli cselekedeteinket, rosszakat, jókat egyaránt (Préd 12:16). Ennél azonban még többről van szó: Isten a Szabadítónk is. A Bibliában a bírák „szabadítók” is voltak (Bír 3:9, 15; 6:36). Isten trónusának mennyei helye rávilágít arra, hogy az ítélet és az üdvösség nem a mi kezünkben van. Egyedül Isten ítél, és csakis Ő menthet meg.

A Biblia nagy hangsúlyt fektet arra, hogy Isten királyi széke a mennyben van. Ez a bizonyosság több üzenetet is közvetít számunkra, például azt, hogy Isten elkülönül a teremtet világtól, nem fa vagy fában rejtőzöködő entitás, nem emberi lények származéka. Isten a Teremtő, aki végtelenül távol van a földtől, következésképpen megközelíthetetlen és felette áll értelmi képességeinknek: „Az Isten a mennyben van, te pedig e földön, azért a te beszéded kevés legyen” (Préd 5:2).

Az ember képtelen helyesen jellemezni Istent, mivel Isten felette áll értelmi képességeinknek (Jób 11:7–12; 36:26; Ézs 55:8–9). Amikor imádkozunk, szavainknak vagy hallgatásunknak tiszteletet kell tükröznie. Az Istennel kapcsolatos mély rejtélyt a trón komplexitása fejezi ki: természetfeletti szekérnek tűnik, amelyet hatalmas kerubok és más, szárnyas lények mozgatnak, akiknek „a szárnyaik alatt négy oldalukon emberi kezek valának” (Ez 1:8). Isten királyi székének dicsőséges szépsége megközelíthetetlen transzcendencia benyomását kelti. Ezékiel a következőképpen írja le a mennyei trónust: „A mennyezeten felül [...] látszék mint valami zafírkő, királyi széknek formája, és a királyi széknek formáján látszék mint egy ember formája azon felül” (Ez 1:26). A zafir az ókori Közel-Keleten az istenek tiszteletére használt drágakő volt. Dániel próféta látomása szerint Isten trónja tüzes lángokból készült, „kerekei égő tűz”-ből voltak (Dán 7:9). A Jelenésekben a trónt „látszatra smaragdhoz hasonló szivárvány” veszi körül, előtte pedig a kristálytenger, hét égő tűzlámpással (Jel 4:3–6). E káprázatos és tökéletes ragyogás láttán egyetlen válasza lehet az embernek: alázattal elegyített csodálat, illetve annak tudatosítása, hogy Isten nélkül bűnös, szerencsétlen sorsú lények vagyunk.

Másfelől, ez a tökéletes titok és gyönyörűség felhívás arra, hogy istentiszteleteinken bizonyosságot tegyünk róla. Felismerjük a létezését, amikor

tisztelettel kutatjuk Isten kinyilatkoztatását írott Szavában és a teremtet világban. Isten szépsége és titka ugyanolyan mértékben felhívás is az emberekhez, hogy térjenek meg és engedjék meg Istennek, hogy megtisztítsa bűnös jellemüket. Isten királyi székének szépsége és titka itt és most arra hív minket, hogy megvalljuk Isten igazsága abszolút elveinek jogosságát és valóságát.

Isten földi trónusa

Isten nem zárkózott a mennybe, valahol, egy távoli helyen, közönyt tanúsítva az emberek sorsa iránt. A mennyei trónnak a földön is voltak megtestesült formái.

Az Édenben. Isten mennyei trónjának első földi megjelenése az Édenben volt, és az ezt leíró nyelvi elemek Isten mennyei templomára emlékeztetnek. A kert keleti oldalán villogó pallossal őrt álló kerubok (1Móz 3:24) az Isten mennyei trónját körülvevő és „lángoló tüzet” formáló kerubokra emlékeztetnek (Zsolt 104:4; vö. Dán 7:9; Jel 4:3–6). Éden folyóvizei (1Móz 2:10–14) az élet vizére utalnak, amely tiszta, mint a kristály, és Isten trónjából ered (Jel 22:2). A drágakövek mindkét helyen megtalálhatók, a mennyben és a földön egyaránt (1Móz 2:12; vö. Ez 1:26).

A frigyláda. Isten trónjának egy másik fontos lokalizációja a szövetség ládája, amely szintén több közös vonáson osztozik Isten mennyei trónusával (mint például a kerubok jelenlétében), s amelyet Isten trónjának – Isten lábai zsámolyának (1Krón 28:2; Siral 2:1) – tartanak. Ennek az azonosításnak a szentírási bizonyítéka 1Krónikák 28:2 verse, ahol „az Úr szövetsége ládája... a mi Istenünk lábainak zsámolya”. Ez volt az a hely – mint Isten trónja többi megnyilatkozása esetében –, ahol az ítélet folyt. A „lábak zsámolya” szintagma 2Krónikák 9:18 versében is megjelenik Salamon királyi székével kapcsolatban, ahol az arany zsámoly a hatlépcsős trónhoz volt erősítve, a korabeli közel-keleti szokásoknak megfelelően, miszerint zsámolyt kellett helyezni a templomban az Isten lába elé (ld. Zsolt 99:5; 132:7; Siral 2:1), sejtetve ezzel, hogy Isten áll a szövetség ládája felett.

Sion hegye. Amikor Izrael népe elfoglalta az országot, a szövetség ládáját a Sion hegyén felépített templomba helyezte. A „Sion” nevet a későbbiekben Isten trónja helyének, az ítélethozatal helyszínének szinonimájaként használták (Zsolt 9:5; Ézs 16:5). Az Isten királyi székére utaló összes addigi fogalmat áthelyezték a Sionra, ahol Isten lakik és ítéli a népeket (Zsolt 9:12–16). Ez az irány az Újtestamentumban is megma-

rad, ahol Krisztus és apostolai királyi székben ülve ítélik a világot (Mt 19:28). Sion a mennyei Jeruzsálemre utal, ahol a béke, szeretet és örök élet bibliai reménysége végül valósággá válik (Jel 21:1–4).

Isten temploma vagyunk. Isten végül népe körében is lakhelyet tart fenn magának. A héber *sakan* ige kifejezi, hogy Isten az Ő népe körében lakozik a szentélyben (2Móz 25:8–9). Isten emberek közt lakozásának gondolata annyira átható volt, hogy ennek talaján egy új kifejezés keletkezett, a *miskan* szó („a gyülekezet sátora”), a hely, ahol Isten lakozik. Az ige továbbá a sátor felett nyugvó (*sakan*) felhőre is utal (2Móz 40:35). Az Újszövetségben ez a fogalom a keresztyén személyére és testére is kiterjed: „Avagy nem tudjátok-e, hogy a ti testetek a bennetek lakozó Szentléleknek temploma, amelyet Istentől nyertetek, és nem a magatokéi vagytok? [...] Dicsőítsétek azért az Istent a ti testetekben és lelketekben, amelyek az Istenéi” (1Kor 6:19–20).

Alkalmazás

A trón pedagógiája. Napjainkban a királyság és a trón fogalma nem tűnik különösebben relevánsnak. A transzcendencia, a tisztelet és a szakralitás érzése csökkent. Beszéld meg ezeket a fogalmakat a csoportban a fiatalokkal és idősekkel egyaránt! Vedd figyelembe a következő stratégiákat mint lehetséges módszereket e fogalmak magyarázatakor:

- 1 Szervezz kirándulást a természetbe, Isten csodálatos, teremtett világába, hogy ily módon életre keltsd csoportod tagjaiban az Isten trónja iránti csodálat és transzcendencia érzését!
- 2 Látogassatok el egy csillagvizsgálóba, hogy megcsodáljátok végtelen világegyetemünket!
- 3 Hívj meg egy orvost a szombatiskolába, hogy az emberi test titkairól és összetett voltáról beszéljen!

Isten trónja az imádatban. Az Isten trónjáról szóló tanulmányunk fényében gyülekezeti szinten értékeljétek újra az istentiszteleteteket, gyülekezetben gyakorolt magatartásokat, a módot, ahogyan imádkoztok, énekeltek, Igét hirdettek! Illő dolog dicsekedni gyülekezetetek missziós sikereivel, vagy azzal, hogy hányan vesznek részt a szombatiskolai csoportos tanulmányozásban? Miért igen, vagy miért nem?

Isten trónja az erkölcsben. Személyes szinten ismerd fel és értékeld Isten királyi jelenlétét felebarátodban, rokonaidban, testvéreidben, szüleidben, házastársadban! Isten trónusának és transzcendenciájának valósága hogyan befolyásolja a kapcsolatodat velük?

Isten trónja személyes életedben. Válaszolj a következő kérdésre: Mit jelent az, hogy bizonyos értelemben az életed Isten trónja? Milyen hatása lehet ennek arra, ahogy a testeddel bánsz, az idődet beosztod, az otthonod dolgait rendezed, és a munkahelyeden viselkedsz?

A Zsoltárok, 1. rész

Szombat délután

E heti tanulmányunk: 2Mózes 33:18-23; Zsoltárok 5; 15; 24; 51:9-17; 122; Zsidókhoz 9:11-15

Alapige: „És látám, és ímé egy Bárány áll vala Sion hegyén, és ő vele száz-negyvennégy ezeren, akiknek homlokán írva vala az ő Atyjának neve” (Jel 14:1).

Hetednapi adventistákként megszoktuk, hogy az ószövetségi történetekben kutatjuk a Jelenések szimbólumait, mert igyekszünk megérteni azokat. Az egész Ótestamentumban találni ilyen beszámolókat, persze nem csak ezek számítanak jó forrásnak.

Az egyik különösen gazdag információforrás *A zsoltárok könyve* – szent költemények gyűjteménye, amelyek különféle emberi tapasztalatokat és istenélményeket tárnak fel, a bűn és a szenvedés miatti keserűségtől a bűnbocsánat és az üdvösség, valamint az Istennel való kapcsolat felszabadult öröméig.

A zsoltárok könyvét figyelmesen olvasva olyan részletekre bukkanunk, amelyek életre keltik *A jelenések könyvét*, kiváltképp a 14. fejezetet, ami bemutatja Isten maradék egyháza munkájának záró szakaszát. Isten végidei népe hasonló feladatot kapott, mint régen Izrael: a nemzetek világosságaként az utolsó, kegyelemmel teljes meghívást kell közvetíteni minden népnek, hogy imádják a Teremtőt és engedelmeskedjenek neki.

Isten énekeskönyvének egyes részletei által új megközelítésből érthetjük meg és értékelhetjük saját szerepünket a föld történelmének záró eseményeiben.

Mózes felügyelte a szent sátor készítését, de nem alakíthatta azt a saját tetszése szerint. Isten egy mintát mutatott neki, azt kellett követnie. „Vigyázz, hogy a szerint a minta szerint készítesd el, amelyet a hegyen mutattam neked” (2Móz 25:40, ÚRK). A zsidókhoz írt levélből tudjuk, hogy az akkor használt minta a „különb” valóság, a mennyei szentély volt.

1 Olvassuk el Zsid 9:11-15 szakaszát arról, hogy a mennyei szentélyben Krisztus a Főpapunk! Mit tesz ott értünk?

A földi szentély bámulatos részletességgel vetítette előre Jézus szolgálatát a paptól, az áldozatokon és a berendezési tárgyakon át a díszítő elemekig. Ezek *mind* Jézusról szóltak.

A jelenések könyvének a szentéllyel kapcsolatos képvilága természetesen igen gazdag. Az első versekben máris ott a szentélyből a gyertyatartó, a 4. fejezet konkrétan említi a szövetség ládáját, és számos más utalást is találunk a templomra. Az ószövetségi szentély ismerete nélkül lehetetlen megérteni János látomásait. Pál megjegyzi, hogy Izrael tapasztalatai „*példaképpen estek rajtok; megíratlak pedig a mi tanulságunkra, akikhez az időknek vége érkezett*” (1Kor 10:11).

A templom részleteinek vizsgálatából sokat tanulhatunk. E részletek megértésének fontos alkotóelemét találjuk *A zsoltárok könyvében*: milyen volt Isten népének személyes kötődése a templomhoz. Bepillantunk abba, hogyan viszonyult Dávid a szentélyhez és az ott végzett szolgálatokhoz, láthatjuk Isten népének szívből jövő reakcióját arra, amit a Messiás értük tesz. Nem csupán a mintázatok által ismerhetjük meg Jézust, hanem elmélyülhetünk azoknak az embereknek a személyes tapasztalataiban, akik megértették, amit Isten a szentély által tanít, levonhatjuk a tanulságokat magunknak, kapcsolatba hozhatjuk ezeket az Istennel szerzett tapasztalatainkkal is.

Olvassuk el a 122. zsoltárt! Mi nem mehetünk be az Úr földi „házába” – már nem áll, és még ha fel is építettek volna helyette egy másikat, annak sem lenne értelme. Viszont a zsoltár mely elemei bátorítanak azzal kapcsolatban, amit Krisztus értünk végbevitt? Térjünk ki a békesség, a biztonság, a dicsőítés és az ítélet témáira!

Jelenések 14. fejezetében Isten népe a Sion hegyén van. Eredetileg a közvetlenül a mai Jeruzsálem óvárosától nyugatra álló hegyet nevezték Sionnak, azt tekintették az isteni trón és a nép közötti jelenléte székhelyének. Később a Mórija hegyét, a templom hegyét is Sion hegyével azonosították.

Vagyis mint *A jelenések könyvének* legtöbb kulcsjelenete, úgy Isten végidei maradékának ez a fontos bemutatása is a szentély szókészletével történik. A Báránynak hála Isten népe a szent hegyen áll!

- 2** Olvassuk el a **15. és a 24. zsoltárt**, ahol Dávid igen fontos kérdést tesz fel: **„Ki tartózkodhat sátradban”** (Zsolt 15:1, ÚRK)? Az itt említett zsoltárokból adott válaszokat hasonlítsuk össze **Jel 14:1-5** szakaszával! Milyen párhuzamokat találunk? Hogyan lehet csatlakozni ehhez a csoporthoz? Mi a jelentősége annak, hogy az Atya neve van felírva a homlokukra (Jel 14:1)?

Jó magas elvárásokat támaszt Dávid zsoltára a bűnös emberek számára azzal kapcsolatban, hogy kik léphetnek Isten színe elé. Vajon ki mondhatja el őszintén közölünk, hogy mindig tökéletességben járt, mindig igazat szólt a szívében (Zsolt 15:2)? Senki nem állíthatja, hogy *„nem rendül meg soha”* (Zsolt 15:5, ÚRK). A Biblia tanítása szerint aki azt mondja, hogy soha nem követett el bűnt, abban nincs meg az igazság (1Jn 1:8).

Csak egy következtetésre juthatunk: egyedül a Bárány tehet bennünket képessé arra, hogy megálljunk a Sionon. A zsoltárában Dávid ugyan nem említi a Bárányt, de Ő az, aki megjelenik Jelenések 14. fejezetében. Mintha ez a fejezet megadná a választ Dávid kérdésére. Isten Báránya a Sion hegyén, a szentélyben áll, ezért mi is ott lehetünk vele, mert hit által Isten nekünk tulajdonítja az Ő tökéletes igazságát. Tehát *„bizalmunk van a szentélybe való bemenetelre Jézus vére által azon az úton, amelyet ő szentelt nekünk új és élő út gyanánt, a kárpit, azaz az ő teste által”* (Zsid 10:19-20, ÚRK). Mégis, miben reménykedhetnénk Jézus vére nélkül? Valójában semmiben!

Gondoljunk a Bibliának azokra az ígéreteire, amelyek a bűn feletti győzelemről szólnak! Miért nem tudunk mégsem felérni ahhoz a tökéletes példához, amit Jézus állítot elénk? Miért van szükségünk a Helyettesünkre, az Ő tökéletes életére?

A Sion hegyén összegyűlt maradék nép homlokára az Atya és a Bárány nevét írták fel (kétséges, hogy ez két név lenne, hiszen Jézus az Atya képmása). A Szentírásban a „név” többet jelent pusztán megszólításnál, ahogy az emberek egymást hívják, a *jellemet* fejezi ki. Sok kultúrában még ma is mondják arra, hogy „jó neve” van, akinek tisztelik a jellemét.

3 Olvassuk el 2Móz 33:18-23, 34:1-7 és Zsolt 119:55 versét! Amikor Mózes kérte, hogy láthassa Isten dicsőségét, mit ígért meg neki Isten? Kijelentette a nevét Mózesnek (2Móz 34:5), és mi történt utána?

Van, aki úgy képzei, hogy Isten dicsősége megközelíthetetlen, ragyogó fényesség, és ez bizonyára találó leírás. Csakhogy Isten dicsősége nem csupán látvány: a jelleme a dicsősége, és ugyanez igaz a nevére is.

A Biblia úgy mutatja be a maradék népet, hogy a homlokukra fel van írva Isten neve, de nem valóságosan felírt betűket látni rajtuk. Ennek az a lényege, hogy Isten jelleme belevésődik az ember értelmébe, szívébe, így az élete Isten szeretetét és jellemét tükrözi, közelebb kerül hozzá, őszintén szereti Őt, hálás azért, amit érte tett.

Érdekes az is, hogy Isten elmondja Mózesnek, milyen is Ő, és akkor adja át neki a Tízparancsolat másolatát, ami szintén a jellemének lenyomata. Ezért olvassuk Jelenések 14. fejezetében, hogy az emberek, akiken ott van Isten „neve”, *„megtartják az Isten parancsolatait”* (Jel 14:12). Figyeljük meg továbbá: *„Ez az a szövetség, amelyet kötök velük ama napok után – azt mondja az Úr –, törvényemet a szívükbe adom, és elméjükbe írom be azokat, bűneikről és álnokságaikról többé meg nem emlékezem”* (Zsid 10:16-17, ÚRK). Nagyszerűen kifejezi ez az evangélium lényegét: Isten törvénye tükröződik az életünkben, de még így is szükségünk van arra, hogy bűneinkről „többé ne emlékezzen meg” az Úr.

Isten neve a jelleme, erkölcsi törvénye pedig jellemének lenyomata. Az utolsó napokban az Isten szent hegyén összegyűlteket áthatja az Isten iránti szeretet, ami törvénye betartásában nyilvánul meg.

Hit által üdvözlünk, nem a törvény által. Miért fontos mégis Isten törvénye (lásd 1Jn 5:3)?

- 4** Olvassuk el az **5. zsoltárt!** Ebben az énekben Dávid élesen elválasztja egymástól azokat, akik elvesznek, illetve akik megváltást nyernek. Hasonlít-suk össze ezt a zsoltárt **Jel 14:1-12** szakaszával! Milyen hasonlóságokat találunk? Mit jelent Isten végidei maradék mozgalmához tartozni? Mit érthetünk meg mindebből?

Sokat elárulnak Dávid szavai: „*nem lakhat nálad gonosz*” (Zsolt 5:5, ÚRK). A szent sátorral kapcsolatban lényeges volt, hogy Isten a népe között lakozzon, és ugyanez lesz Krisztus országában is (lásd Jel 21:3). Csak a *megváltottak* mehetnek Isten trónjához.

Azt is fontos megjegyezni, hogy Dávid egy istentiszteleti jelenetet ábrázol Zsolt 5:8 versében, és éppen ez a nagy küzdelem központi témája. Jelenések 13. fejezete ötször említi az „imádatot”, a három angyal pedig arra szólítja a világot, hogy „*imádjátok azt, aki teremtetten...*” (Jel 14:7). Dávid elmondja, hogy „féli” az Urat, a maradék visszahívó üzenete pedig így szól: „*Féljétek az Istent, és néki adjatok dicsőséget: mert eljött az ő ítéletének órája*” (Jel 14:7).

Figyeljük meg azt is, hogy a megváltottak szájában „*nem találtatott álnokság*” (Jel 14:5), igazat mondanak, szavaik és tetteik Isten igaz jellemét tükrözik. Dávid szerint a gonoszok szájában nincsen igazság (Zsolt 5:10).

János nagyszerű jelenetet tár elénk *A jelenések könyvének* ebben a meghatározó részében: bűnösök megmenekülnek a haláltól, és abban a kiváltságban van részük, hogy megállhatnak Isten színe előtt. Nem érdemesek erre a jogra, csak azért nyerték el, mert Isten Báránya, Isten igaz Fia ott áll velük. Bocsánatot és megváltást kaptak, többé nem kell vétkeik terhét cipelniük (vö. Zsolt 5:11), mert Isten Báránya azt magára vette (vö. Ézs 53:12; 2Kor 5:21).

Amikor Isten a szívünkbe írja a nevét, nehéz csendben maradni. Isten népe a kegyelem utolsó hívását közvetíti „*hangosan*” (Jel 14:7, ÚRK). „*És majd örülnek mindnyájan, akik bíznak benned; mindörökké vigadjanak, és te megoltalmazod őket, és örvendeznek tebenned, akik szeretik a te nevedet*” (Zsolt 5:12).

Képzeld el, hogy az ítélet idején ott állunk a szent és tökéletes Isten előtt, minden tettünk világosan feltárul előtte. Ha erre gondolunk, mennyire érezzük szükségét annak, hogy betakarjon Krisztus igazsága?

Miután a tróntermi jelenetben megjelent az Úr Ézsaiásnak (Ézs 6:1-8), és miután meghallotta, hogy *„vétked el van véve, és bűnöd meg van bocsátva”* (Ézs 6:7, ÚRK), így felelt Isten hívására: *„Itt vagyok én, küldj el engem!”* (Ézs 6:8, ÚRK). Vagyis amint megtudta, hogy Isten elfogadja – noha tisztában volt hibáival –, készen állt cselekedni az Úrért.

Nem ugyanígy vagyunk mi is? Hogyan hirdethetnénk az üdvösséget másoknak, ha mi magunk nem tapasztaltuk? Pedig a miénk lehet, ha hiszünk Jézusban és abban, amit értünk végbevitt!

5 Olvassuk el Zsolt 51:9-17 verseit! Mit fogadott meg Dávid, miután Isten megbocsátott neki és megtisztította vétkeitől?

Akit Isten a színe elé hív, azt utána visszaküldi. A bölcs Isten úgy határozott, hogy elsődlegesen a megváltottak képviseljék az üzenetét a bűnbe süllyedt világon. Földi népének hatása egyszer majd erőteljesen érezhetővé lesz. Jel 18:1 szerint a bukott bolygónak szóló utolsó hívás beraagyogja az egész világot.

„Amikor Jézushoz jön valaki, az a vágy ébred a szívében, hogy másokkal is tudassa, milyen becses barátot talált Jézusban; ilyen megmentő és megszentelő igazság nem maradhat elrejtve a szívből. Ha Krisztus igazságát öltöttük fel, és az Ő lelkének öröme tölt be bennünket, lehetetlen, hogy azt elhallgassuk. Ha Isten jóságát láttuk és éreztük, másoknak is beszélnünk kell erről. Fülöphöz hasonlóan, ha az Üdvözítőt megtaláltuk, másokat is hívunk” (Ellen G. White: *Jézushoz vezető út*. Budapest, 2008, Advent Irodalmi Műhely, 58. o.).

Jelenések 14. fejezetében a három angyal üzenetének alapja *„az örökkévaló evangélium”* (Jel 14:6). Vagyis az evangélium, a Jézus által felkínált üdvösség üzenete szól, mielőtt elhangzana az, hogy *„imádjátok azt, aki teremtette a mennyet és a földet, és a tengert és a vizek forrásait”* (Jel 14:7), vagy hirdetnék Babilon leomlását (Jel 14:8), vagy hogy *„valaki imádja a fenevadat és annak képét...”* (Jel 14:9). Ez azért van így, mert a három angyal figyelmeztetéseinek és üzeneteinek semmi értelme nem lenne anélkül a reménység és ígélet nélkül, amit az üzenet hirdetői Jézusban, az Ő érdemeiben nyertek el. Az *„örökkévaló evangélium”* nélkül valójában nem tudnánk más értéket közvetíteni a világnak!

„Dávid zsoltárai a bűnbe süllyedt és önmagát elítélő ember tapasztalatait, a legbensőségesebb hitet és az Istennel való mély összeköttetést tükrözik. Élettörténete hirdeti, hogy a bűn csak szégyent és fájdalmat hozhat az emberre, Isten szeretete és irgalma pedig a legmélyebb mélységbe is elér. A bűnbánó lelket a hit emeli fel az istenfiúságban való részesedés magasságába. Minden biztosíték és ígélet közül, amelyet Isten szava tartalmaz, az tesz a leghatásosabban bizonyosságot Istenről, amely Istennek az emberek iránt gyakorolt hűségéről, igazságáról, irgalmasságáról szól...

»...megesküdtem Dávidnak, az én szolgáltnak... akivel állandóan vele lesz az én kezem, sőt az én karom erősíti meg őt... És vele lesz az én hűségem és kegyelmem, és az én nevemmel magasztaltatik fel az ő szarva. És rávetem az ő kezét a tengerre, és az ő jobbját a folyóvizekre. Ő így szólít engem: Atyám vagy te; én Istenem és szabadítóm kösziklája! Én meg elsőszülöttemmé teszem őt és felebbvalóvá a föld királyainál. Örökké megtartom néki az én kegyelmemet, és az én szövetségem bizonyos marad ővele« (Zsolt 89:4-30)” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 706. o.).

Naponkénti tanulmányozásra: 1Mózes 25–31;

Ellen G. White: *Az apostolok története*, 21. fejezet

1. Milyen öregkora volt Ábrahámnak? _____
2. Miért mondta Abimélek Izsáknak: „Menj el közülünk!”?

3. Kihez ment férjhez Ismáel lánya?

4. Min utaztak Jákob feleségei és gyermekei?

5. Milyen terveket szó Sátán, hogy csapdába ejtse a világot?

Mélyítsd el a tanultakat, és válaszolj az online-kérdésekre:
adventist.ro/reconsacrare

Általános áttekintés

A Biblia közepe táján elhelyezkedő zsoltárok bizonyágtételek arról, ahogyan az Ótestamentum korában élő izraeliták imádkoztak és istentiszteleteiket megtartották. Nemcsak a papok imádkoztak, énekekkel dicsőítették Istent az egyszerű emberek, költők és királyok is. A dicsőítés mellett azonban keserves könnyhullatások közti kiáltások is elhangzottak az isteni ítéletért és üdvösségért. A zsoltárokból a korabeli Izrael népének szenvedése tükröződik, azonban ezekben a képekben végidőre utaló képek is felsejlenek, amikor a nagy Ítéelő végre eljön, válaszképpen a népek kívánságára. Számos bibliakutató felfigyelt ezeknek a zsoltároknak az eszkatológiai jellemzőire.

A következő két tanulmányban elemezni fogjuk ezeket a szent költeményeket és himnuszokat, hogy felfedezzük a számunkra, végidőben élők számára elrejtett üzeneteket. Gondolni fogunk szenvedéseinkre, frusztrációinkra és fájdalmas tapasztalatainkra, mintegy válaszként Isten hallgatására. Keresni fogjuk a békét a szenvedés és háborúk korszakaiban. Együtt fogunk sírni a zsoltárok szereplőivel, ugyanakkor megvigasztal és megerősít minket a reménység, amint feltárul előttünk Isten ígéretének valósága és bizonyossága. Végül válaszunk akkor az lesz, hogy leborulunk az Úr előtt és imádjuk Őt. Akkor fogjuk megérteni igazán Izrael népe kívánságának mélységét és jelentőségét. De ami még fontosabb: tudatára ébredünk annak, hogy mennyire relevánsak ezeknek a papoknak és költőknek az énekei számunkra, végidőben élők számára.

Magyarázat

A profetikus üzenet „lelkébe” vezető utazáshoz négy zsoltárt választottunk: a 122. zsoltárt égető és megindító felhívásáért: „Könyörögjetek Jeruzsálem békességeért” (6. vers); a 15. és a 24. zsoltárt, mivel mindkettő értetlenséget fejez ki az Úr távolmaradása miatt, és ugyanazokat a felkavaró kérdéseket teszi fel: „Kicsoda lakozhatik szent hegyeden?” (15:1); „Kicsoda megy fel az Úr hegyére?” (24:3); valamint az 51. zsoltárt a benne elhangzó remegő könyörgésért az Úr templomi jelenlétében: „Tiszta szívet teremts bennem, ó, Isten!” (Zsolt 51:12).

A 122. zsoltár: Jeruzsálem békessége

Habár a 122. zsoltárt Dávidnak tulajdonítják, számos bibliakutató

kétségbe vonja Dávid szerzői voltát, mivel utalás történik a zsoltárban „az Úr házára” (122:1, 9). Úgy tartják, hogy Dávid nem említhette meg a zsoltárban az „Úr házat”, azaz a jeruzsálemi templomot, mivel a templom abban az időben még nem volt felépítve. Csakhogy a Dávid korabeli „gyülekezés sátorát” is gyakran nevezték az „Úr háának” (1Sám 1:7, 24; Bír 19:18). Amit ez az érvelés figyelmen kívül hagy, az az, hogy a Mórija-hegyét – amely a későbbiekben Jeruzsálem helye lesz – gyakran nevezték „az Úr hegyének” a korai bibliai történelemben (1Móz 22:14). Az „Úr háza” és „Jeruzsálem” fogalmai következőképpen lelki vonatkozásban értelmezendők, ami túllépi Dávid tulajdonképpeni korát. Miközben arról olvasunk, hogy Dávid Jeruzsálem békességéért imádkozik, az ihletésnek köszönhetően a földi Jeruzsálemet a mennyei város szemléltetéséként értelmezzük, és arról a békéről és ítéletről álmodunk, amely a nap sugaraihoz hasonlóan a föld minden tájára eljut, áldásképpen a föld minden népére kiárad (1Móz 22:17–18; vö. 12:3).

A harcok Dávid Jeruzsálem békességére gondol, ami azt sejteti, hogy a világ hadat visel Jeruzsálem ellen. A próféta előtt az armageddoni esemény lebeg, ahogyan azt Jelenések 16:16 és Dániel 11:45 verse megjövendöli. Az Armageddon név jelentése „a gyülekezés hegye”, és az Úr hegyét jelöli, ahol Isten népe imádat céljából gyűl össze. Ez a „gyülekezés” az Isten népe megtámadására összeseregülő népek hadát is jelenti. Az Úr hegye kifejezés a szimbolikus értelmezés szintjén a lelki Siont, a lelki Jeruzsálemet jelenti. Dávid tehát profetikus vonatkozásban látja, hogy a világ békéje, áldása és megmentése Jeruzsálem békéjétől függ, következőképpen arra buzdít, hogy Jeruzsálem békességéért imádkozzunk.

A 15. és a 24. zsoltár: az Úr hegye

A 15. és a 24. zsoltárban szereplő kérdés ugyanarra az eseményre, és pedig „az Úr szent hegyének”, a mennyei Új Jeruzsálemnek az elfoglalására vonatkozik. A két zsoltár válasza azonban különbözik egymástól. A 15. zsoltárban az emberi tényezőre és az Isten népéért való törődésre helyeződik a hangsúly. Az igazak bemutatása itt ellentétben áll az Isten népét (az „igaz nemzetséget”) üldöző gonoszok 14. zsoltárban történt leírásával (14:4). Isten népe az Úr „bizodalmát” keresi (14:5–6; egyéb fordításokban, pl. a Cornilescu-változatban: „szabadulását”, ford. megj.), és vágyik az általa felajánlott szabadítás után, amely „vajha eljöne Sionból” (14:7).

A 15. zsoltár ugyanezt az irányvonalat követi, ennél fogva adja magát a kérdés: „Uram, kicsoda lakozhatik szent hegyeden?” (15:1). Ahhoz, hogy

megválaszolja ezt a kérdést, a zsoltáriró Isten népének tagjaira utal, akik az előző zsoltárban bemutatott törvénytelenektől eltérően a Tízparancsolatnak megfelelő magatartási elvek szerint élnek. Három elv ezek közül pozitív (15:2), hét pedig negatív (15:3–5). Az első elv magába foglalja az összes többi: „Aki tökéletességben jár...” (15:2). A héber *tamim* szó jelentése „tökéletességben”, „tisztességgel”, „színlelés nélkül”, ami hiteles vallásgyakorlatot jelez, amelyben nincs hamisság vagy hitszegés. Isten népe vallásának alapja az Úr félelme, amely a zsoltár 4. versében fogalmazódik meg. Megjegyzendő továbbá, hogy ezek az elvek lényegében erkölcsi bizonyosságok, és arra vonatkoznak, ahogyan másokhoz viszonyulunk, és negatív magatartásbeli megnyilvánulásokra – a hazugságra (15:2), a rágalmazásra (15:3) és a kamatot felszámoló kölcsönadásra (15:5) – utalnak.

A 24. zsoltár a 15. kiegészítése. Míg az 15. zsoltár egzisztenciális távlatokra világít rá, a 24. kozmikus perspektívát vetít előre, három szakaszban (24:1–2). Az első lépés során megtörténik a teremtés Istenének elismerése, majd következik az imádatra hívás, amelyet a zsoltáros egy kérdés formájában juttat kifejezésre: „Kicsoda lakozhatik szent hegyeden?” A zsoltárokból az imádat általában az ember válasza Isten teremtett művére (95:6; 100:1–3). A második szakasz (24:3–6) válasz a 3. vers kérdésére, és kihangsúlyozza, hogy csak azok méltók felmenni az Úr szent hegyére (azaz imádni Istent), akik „ártatlan kezűek”, „tisztá szívűek”, és teljes mértékben elhatárolódnak a bálványimádástól (24:4). A zsoltár nem az abszolút tökéletesség eszményére utal. A későbbiekben ezek az imádók úgy vannak bemutatva, mint „az Istent keresők nemzetsége” (24:6).

A harmadik szakasz (24:7–10) a „dicsőség Királyának” eljövételéről szól. Isten itt győzedelmes harcoként van bemutatva – „erős, hadakozó Úr” (24:8) –, aki legyőzte a gonosz és a káosz erőit, és helyreállította a teremtés rendjét. Más szavakkal, Isten népének – szabadulását a Sionról váró népének – vallásos eszménye egy időben függőleges és vízszintes. A láthatatlan Istenbe vetett személyes hit és az eljövendő mennyországba vetett reménység alkotja; következésképpen egyszerre felvilágosító (értelmet adó) és apokaliptikus.

Az 51. zsoltár: a tiszta szív

Az 51. zsoltár „fejléce” alapján ezt az imádságot kétségkívül Dávid írta, miután a szörnyű bűne miatt szembesülnie kellett Nátán próféta feddésével. Ezt a fohászt azonban úgy is lehet értelmezni, mint bárkinek az imádságát, aki tudatára ébredt a bűnösségének, és találkozni akar az őt tárt karokkal váró Istenével.

Az imádság Dávid kérésével kezdődik: könyörög Istennek, hogy bocsássa meg a bűnét, és irgalmasságának sokasága szerint törölje el a vétkeket (Zsolt 51:3). A zsoltár két részre oszlik. Az első rész (51: 3–11) maga a könyörgés, hogy szabadítsa meg őt Isten a tőle elszakító bűnöktől. Isten irgalmasként (51:3), igazságban gyönyörködőként (51:8), orcáját a vétkek elől elrejtőként (51:11) van bemutatva. Oly hatalmas és mélyreható bűnről van itt szó, hogy a leírásához az összes, a bűn jelentését kifejező szó fel van sorolva: *khet` („bűn”), pesa` („törvénytelenység”), awon („vétek”)*. Bűne nagyságának érzékeltetése végett a költő a hiperbola eszközét használja: bűne már az anyja méhében elkezdődött (51:7), következképpen az egyetlen módja annak, hogy Isten közelébe kerülhessen, és újraépítse a kapcsolatát vele az, hogy eltűnjön a bűne, mintha sosem vétkezett volna. Az első szakaszban az imádságot néhány kulcsszó határozza meg, amely a törlés gondolatát fejezi ki: „töröld” (51:3, 11), „moss ki/moss meg” (51:4, 9), „tisztíts ki/tisztíts meg” (51:4, 9).

A zsoltár második része (51:12–21) a megújulás gondolatára összpontosít. Ennek a szakasznak a kulcsszavai, lényeges szószerkezetek a következők: „teremts”, „tégý (jól)”, „add vissza nékem”. Isten teremtőként (51:12, 14, 17) és szabadítóként van jelen a zsoltár ezen szakaszában (51:14). A himnusz Jeruzsálem falainak és az Isten által elfogadott áldozatnak a képével zárul (51:20–21).

Alkalmazás

- 1 Mit jelent számunkra a zsoltáríró felhívása „Jeruzsálem békességéért” imádkozni? Mit kell tennünk, hogy részünk legyen ebben a békében?
- 2 Elmélkedj az Úr Máté 6:10 versében lejegyzett szavain! Ez az imádság nemcsak egy lelki megoldásról szól zaklatott világunk problémáira vonatkozóan, hanem Jézus világot megváltó eljövételéről is. Beszélgessek erről a csoportban!
- 3 Az Úr eljövételébe vetett reménységünk, az idők jelei miatti aggodalmunk, a világban zajló rendkívüli események és a vágy, hogy felkészüljünk Isten országára miért kell, hogy kiegészítse személyes erőfeszítésünket keresztény jellemünk építésére? Beszélgessek arról, hogy valóságos erőfeszítéseinknek miért kellene megértőbbé tenniük minket felebarátaink iránt, valamint erkölcsösebbé az életmódunkat illetően.

Tevékenység. Mindenütt a világon háborúk dúlnak, ezért meg kell tanulnunk „Jeruzsálem békességéért” imádkozni. A világ békéje foglalkoztat minket. Tanuljunk meg irgalmat gyakorolni és együttérezni a háborúban szenvedő emberekkel!

A Zsoltárok, 2. rész

Szombat délután

E heti tanulmányunk: Zsoltárok 46; 47:1-5; 75; Jeremiás 4:23-26;
1Thesszalonika 4:13-17; Jelenések 14:6-12

Alapige: „Dicsérnek téged a népek, oh Isten, dicsérnek téged a népek mindnyájan. Örvidenek és vígadnak a nemzetek, mert igazsággal ítéled a népeket, és a nemzeteket e földön te igazgatod. Szela” (Zsolt 67:4-5).

A végső eseményekre gondolva hajlamosak vagyunk *A jelenések könyvének* fenevadjaira, erőire összpontosítani. A szerepük természetesen jelentős, fontos is, különben Isten nem akarta volna, hogy benne legyenek a Bibliában és megértsük a jelentésüket (lásd Jel 1:3). A prófécia foglalkozik még a bűnnel, a szenvedéssel, az ítélettel, a jó és a gonosz harcával, az igazsággal és az igazságtalansággal, az üldözéssel és egyéb fontos kérdésekkel.

A zsoltárok könyve szintén mélységében taglalja ezeket a témákat, körüljárja szinte az összes lehetséges emberi érzelmet, a kétségbeesés sötéttségétől a kitörő örömig. Látjuk, amint Izrael serege harcra készül a sötétség erőivel. Olvasunk emberekről, akiket az a kérdés gyötör, hogy miért nem számol le Isten határozottabban és azonnal a gonoszossággal – amit kétségkívül mindannyian feltettünk már. Válaszokat keresünk, *A zsoltárok könyve* pedig a szentélyre tereli a figyelmünket, újból és újból rámutat, hogy Isten a Teremtő. Vajon nem olyan témák és kérdések ezek, amelyekkel a ma embere a mai viszonyok között is küzd?

Dehogyanem! Éppen ezért tovább kutatjuk *A zsoltárok könyvét*, hogy még többet megtudjunk e fontos igazságról.

- 1** Olvassuk el a **46. zsoltárt!** Minek a reményére találunk rá ebben, amire oly nagy szükség van a ma zűrzavarában és a nagy küzdelem kibontakozása során az utolsó napokban?

A 46. zsoltár olyan témát érint, amit *A zsidókhoz írt levélben* is megtalálunk: *ami különb*. Jézus *különb* a földi főpapnál, az Ő áldozata *különb* minden állatáldozatnál, a mennyei templom *különb* a földi előképeinél.

Ennek a zsoltárnak azonban más a megközelítése. Az írója nem jó dolgokat állít szembe még jobbakkal, hanem a lázadó világgal és annak minden rettenetes következményével ellentétben sorolja fel a jót, amit Isten eltervezett nekünk.

Ez a zsoltár reménységet és ígéretet hirdet nekünk most, a pusztulás, a megpróbáltatás, a szenvedés és a háborúk között. Ezért fontos, hogy *„Csendesedjétek és ismerjétek el, hogy én vagyok az Isten”* (Zsolt 46:11)! Meg kell nyugodnunk a bizonyosságban, hogy egy nap majd mindez véget ér, Isten felmagasztaltatik a földön (Zsolt 46:11).

Figyeljük meg ezt is: *„Azért nem félünk, ha megindulna is a föld, ha hegyek omlanának is a tenger közepébe”* (Zsolt 46:3, ÚRK).

Ez óhatatlanul eszünkbe juttatja a második advent jeleneit: *„Az ég pedig eltűnt, mint amikor a papírtekercset összegöngyölítik, és minden hegy és sziget kimozdult a helyéből”* (Jel 6:14, ÚRK). Vagy pedig ezt: *„Várjátok és siettetnétek az Isten napjának eljövetelét, amikor az egek tűzbe borulva felbomlanak, és az elemek égve megolvadnak”* (2Pt 3:12, ÚRK). Nem tart örökké ez a világ, sem a sok gonoszság, ami pedig utána következik, olyasmit ígér, amit most fel sem tudunk fogni. Addig csak ki kell tartanunk hittel, kapaszkodjunk Isten kijelentéseibe, legfőképpen Jézusba, aki a keresztet is vállalta értünk!

Szörnyű dolgok történnek a világon (és tudjuk, jön még rosszabb is), de Isten jóságát, hatalmát és jellemét ismerve miben reménykedhetünk?

Nagyrészt szimbolikus *A zsoltárok könyvének* nyelvezete, de a bolygó végső helyreállításával kapcsolatos részeknél aligha gondolhatjuk *csupán* annak. A 46. zsoltár figyelmeztet, hogy Krisztus visszajövetelekor erős hatások érik a földet, nem csak a hegyeket és a tengereket, mert a földi történelem vége az évezredek alatt annyi szenvedést okozó világi birodalmak, emberi kormányzatok sanyargató rendszereinek összeomlását is jelenti.

Egyszer s mindenkorra vége lesz ezeknek a hatalmaknak és a sok gonoszságnak, szenvedésnek, amit a világra szabadítottak.

2 Olvassuk el Jer 4:23-26 szakaszát! Mit tudhatunk meg ebből a részből a világ sorsáról, amíg meg nem látjuk az „új eget és új földet” (Jel 21:1)?

A bibliai prófécia bemutatja, mi történik a világgal. Dániel 7. fejezetének látomásában például viharos tenger látszik, abból emelkednek fel a világ nemzetei. Küzdelmek és háborúk szelei korbácsolják a pogányság tengerét (a földet), egyik birodalom váltja a másikat, de semelyik sem képes megoldani az emberiséget szorító valós problémát. A világi vezetők majdnem mindig olyan bűnösnek és önzőnek bizonyulnak, mint a többi ember.

Dániel látomásának egyetlen birodalma sem lett Isten népének biztonságos otthona (bár voltak közöttük jobbak). Azt viszont tudjuk, hogy Isten országának polgárai vagyunk (Fil 3:20), és bolygónk káosza felett a magasságban ott van Isten rendíthetetlen trónja (lásd Ez 1:26). Jézus elmondta: visszatérése előtt egyre mélyebb káoszba fordul a világ (Máté 24. fejezet), de mivel Isten mindent kézben tart és beváltja ígéreteit, hitel kitarthatunk, akármilyen állapotok uralkodnak is most a bolygónkon. „*Nemzetek zajognak, országok mozognak; kiereszti hangját, megszépén a föld. A Seregek Ura velünk van, Jákób Istene a mi várunk*” (Zsolt 46:7-8). Rövidtávon nézve a dolgok nem haladnak jól, nem is fognak, de hosszútávon? Jézusnak hála, az már egészen más kérdés!

Tagadhatatlan, hogy a világ állapota kaotikus, irányíthatatlannak tűnik. Azonban hogyan mutat rá például Dániel 7. fejezetének próféciája, hogy ha hűségesek maradunk, jóra számíthatunk?

3 Olvassuk el Zsolt 47:1-5 szakaszát! Ezek szerint milyen helyünk lesz végül Krisztus országában?

Az ember átadta a bolygó feletti uralmat Lucifernek, hosszútávon nézve mégis fényes jövő látszik. *Jób könyve* szerint Sátán azzal kérkedett a mennyei tanácskozáson, hogy övé a föld.

„Honnét jössz?” – kérdezte Isten.

„Körülkerültem és át- meg átjártam a földet” (Jób 1:7, ÚRK) – felelte Sátán.

Sátán hangoztatta a *tulajdonjogát*. Az ősi világban a tulajdonjogot a láb, a bejárás szimbolizálta. „*Kelj fel, járd be ez országot hosszában és széltében: mert néked adom azt*” (1Móz 13:17) – mondta Isten Ábrahámnak.

4 Vessük össze 1Thessz 4:13-17 szakaszát Zak 14:4 versével, és figyeljük meg azt, ami Jézus lábával kapcsolatos! Milyen különbséget találunk a két igehely között? Mit tanítanak Krisztus világ feletti uralmának két különböző, mégis összefüggő oldaláról?

Ellen G. White a következőt írta arról, amit Krisztus a millennium végén tesz majd: „Krisztus az Olajfák-hegyére ereszkedik le, ahonnan felátadása után felemelkedett, és ahol az angyalok megismételték viszsztatérésének ígéretét. A próféta ezt mondja: »Bizony, eljön az Úr, az én Istenem, és minden szent vele.« »És azon a napon az Olajfák-hegyére veti lábait, amely szemben van Jeruzsálemmel napkelet felől, és az Olajfák-hegye közepén ketté válik,... igen nagy völgygé.« »És az Úr lesz az egész földnek királya, e napon egy Úr leszen, és a neve is egy« (Zak 14:5, 4, 9). Az Új Jeruzsálem káprázatos ragyogással alászáll a fogadására megtisztított és előkészített helyre. Krisztus belép a szent városba, és vele népe és az angyalok” (*A nagy küzdelem*. Budapest, 2020, Advent Kiadó, 565. o.).

Gondoljunk a reményre, amit Jézusban kapunk! Milyen nehéz volna az élet, ha minden örök halállal végződne! Minden értelmetlen lenne, nem igaz?

- 5** Olvassuk el a **75. zsoltárt**, valamint **Mt 26:26-29** és **Jel 14:7-12** verseit! Mit fejez ki ez a zsoltár az ítéletben kockán forgó dolgokról? A másik két igeszakasz mivel segít ezt megérteni?

Feltételezések szerint akkor énekelték ezt a zsoltárt, amikor Szanhéríb serege csoda folytán megsemmisült (2Kráónikák 32. és 2Királyok 19. fejezete). Ez a történet előremutat Jelenések 20. fejezetében a gonoszok végső pusztulására. Isten népe a szent városban lesz igaz Királyával, amikor a gonoszok serege körbeveszi őket, de Isten el fogja pusztítani a támadókat.

A hatalommal való visszaélés lesz az egyik dolog, amit Isten eltöröl az ítélettel. A bűnös ember nem másokért, nem Isten dicsőségére él, hanem csakis önmagáért. Úgy döntött, nem hiszi el, hogy az univerzumban lenne értelem, vagy létezne objektív erkölcsi mérce. Sok szempontból elmondható, hogy ma ennek a következményeivel élünk együtt. Friedrich Nietzsche filozófus érvelése szerint ahhoz, hogy valaminek értelme legyen, nekünk magunknak kell azt kigondolnunk, és úgy kell tennünk, mintha a világmindenség értünk létezne. Lényegében minden ember úgy viselkedik, mintha isten volna.

(Joggal kérdezhetné bárki: *Mennyire vált be ez a filozófia Nietzsche számára?* Valójában nem nagyon. Az elméje megbomlott. Összeesett az utcán Olaszországban, miután meg akart fékezni egy lovát ütlegelő embert. Élete hátralévő tizenegy évét némán, szellemi leépülésben töltötte, majd 1900-ban meghalt.)

Bármilyen nagyok is a problémák, hívőként reménységben élhetünk. Nem szabad a pillanatnyi események alapján megítélni a jövőt! Könyű kétségbeesni, látva, hogy a civilizáció oszlopait folyamatosan verik szét istentelen emberek érzései és gondolatai, vagy pedig azoké, akiknek Istenről alkotott nézetei a Bibliától idegenek. Most olyan korban élünk, amikor támadják az erkölcsi értékeket, még azokat az alapvető dolgokat is, mint a férfi és női identitás, legalábbis a világ bizonyos részein. Nyíltan magasztalnak, dicsérnek olyan erkölcstelenségeket, amelyeket azelőtt sokan még privát beszélgetésekben is szégyelltek volna. Ennyire rossz lett a helyzet.

Igyekeznünk kell mások életét jobbá tenni, de közben ne feledjük: a világ teljes pusztulása, majd pedig természetfeletti újjáteremtése szükséges ahhoz, hogy a dolgok végül helyreálljanak. Miért van ez így?

6 Olvassuk el a **67. zsoltárt!** Milyen szerepe van Isten népének **Jel 14:6-12** szakaszában? Milyen megvilágításba helyezi ezt a **67. zsoltár?**

A Massachusettsi Műszaki Egyetem mérnökei kifejlesztettek egy fekete bevonatot, amitől szinte láthatatlan lesz az azzal borított tárgy. A nanobevonat sokkal sötétebb minden eddig előállított fekete anyagnál, képes elnyelni a látható fény 99.995% százalékát. Az így kezelt tárgyakat még a legerősebb fény sem képes láthatóvá tenni.

A 67. zsoltár azzal a kéréssel kezdődik, hogy Isten „*világosítsa meg az ő orcáját rajtunk... Hogy megismerjék e földön a te útadat*” (Zsolt 67:2-3). A megváltási tervvel Isten lehetőséget biztosított a bűnösöknek arra, hogy újból közvetlen közelébe kerüljenek sugárzó lényének, dicsősége mégse pusztítsa el őket. Krisztus keresztye által pedig már most, ebben az életben is lehetővé vált, hogy Isten „ránk ragyogtassa arcát”.

Ennél még tovább is megyünk: Isten szándéka, hogy a világon az Ő világoosságát tükrözzük. Izrael azt a feladatot kapta, hogy a templom imádság háza legyen minden nép számára: „*Mind fölviszem szent hegyemre, és megvidámítom őket imádságom házában. Egészen eléő és véresáldozataik kedvesek lesznek oltáromon, mert az én házam neve imádság háza lesz minden nép számára*” (Ézs 56:7, ÚRK)!

Dávid a zsoltárban emlékeztet: Isten azt akarja, hogy „*megismerjék utadat [az Úrét] e földön és szabadításodat [az Úrét] minden nép között*” (Zsolt 67:3, ÚRK). Szomorú, hogy Isten népe annyiszor kudarcot vallott ebben. Vannak sötét fejezetei Izrael történelmének, mint ahogy az elmúlt két évezredben a keresztyénségnek is. Mintha mély fekete anyaggal vontuk volna be a szívünket, ami elnyeli, nem tükrözi Isten világoosságát.

Időnként úgy gondolunk Isten végidei mozgalmára, mint a lelki utazók VIP várójára, és cseppet sem zavar, hogy a világ többi részének zajos, kényelmetlen helyen kell várakoznia, készületlenül az előttük álló útra. Jelenések 14. fejezetének maradék egyháza azonban nem álldogál nyugodtan a Sion hegyén Krisztussal, az Ő dicsőségében fürödve, hanem az egész földet körüljárva hívja a világot, hogy menjenek Isten szent hegyére.

Miért közösségi és egyéni kötelességünk is, hogy beszéljünk az embereknek az igazságról, amit annyira szeretünk?

További tanulmányozásra: 133. zsoltár; ApCsel 1:4-9; Jel 5:4-7

„A patriarkális korszakban a Szentlélek befolyása gyakran megnyilatkozott észrevehető módon, de sohasem a maga teljességében. Most a Megváltó szavainak engedelmeskedve, a tanítványok könyörögtek ez adományért, és a mennyben Krisztus hozzátette az ő könyörgését. Jögot formált a Szentlélek ajándékára, hogy népére kitölthesse” (Ellen G. White: *Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, 24. o.).

Amikor Krisztus ránk bízta az evangélium hirdetését, nem hagyott magunkra, nem magunknak kell kitalálnunk, hogyan is lesz ez majd. A munkát a mennyei szentélyből irányítja. A feladatunk szorosan kötődik hozzá: Ő vezet és ad nekünk erőt. Ez az Ő műve, nem a miénk, azt kéri, hogy kövessük Őt. Így volt ez Izrael esetében is. Isten azt kérte tőlük, hogy kövessék az útmutatásait, utána pedig Ő váltotta valóra a lehetetlent. A Lélek már munkálkodik a szomszédaink szívében, és Isten azt kéri tőlünk, hogy legyünk ott, amikor elérkezik számukra a döntés pillanata, hívjuk őket Isten népe köze, akik a Báránnal állnak a Sionon. Nem egyedül nekünk kell kitalálnunk új eszközöket és módszereket, hiszen a munka vezetése sosem volt a mi kezünkben.

Naponkénti tanulmányozásra: 1Mózes 32–38;

Ellen G. White: *Az apostolok története*, 22. fejezet

1. Hogy nézte Jákob az Ézsau orcáját? _____
2. Jákob mely fiai ölték meg Sekhem minden férfinát?

3. Mit tett Jákob a családtagjai fülönfüggőivel?

4. Milyen fajta gödörbe vetették Józsefet?

5. **Hogyan beszélt Pál apostol Krisztus földi működéséről és mennyei szentélyben végzett szolgálatáról, illetve visszajöveteléről?** _____

Mélyítsd el a tanultakat, és válaszolj az online-kérdésekre:
adventist.ro/reconsacrare

Általános áttekintés

A múlt héten megvizsgált zsoltárok Istennek az Úr eljövetelére váró vég idei népére és annak nehézségeire összpontosítottak. Ezek a nehézségek a személyes élet gondjai, s a zsoltárok a mély és gyökeres változásnak – a szív teljes átalakulásának – szükségességére utalnak. Az elemzés tárgyául választott zsoltárok továbbá figyelmeztették Isten népének mint hitközösségnek a tagjait, hogy kívülről ellenség leselkedik rájuk, amely a súlyos üldözések időszakában elviselhetetlen nehézségeket zúdít rájuk. Az előttünk álló héten a kiválasztott négy zsoltár Istenre irányítja a figyelmünket. Az első zsoltár Istent „oltalmunkként” mutatja be, aki vigasztal és megnyugtat, közelebb hozván hozzánk az Urat, „bizonyos segítségünket a nyomorúságban” (Zsolt 46:2).

A második zsoltár megmozgatja a szívünket, örömet ébreszt bennünk, „mert az egész föld királya az Isten” (Zsolt 47:7–8). A harmadik zsoltár megerősíti bennünk ezeket az érzéseket, amelyek hálává alakulnak át, mivel Isten végre válaszolt a segélykiáltásunkra. Isten többé nemcsak az az Isten, akinek ismételten elmondjuk könyörgéseinket, a szabadításunkat kérve. Isten már nemcsak az az Isten, aki előtt könnyek közt levezetjük a frusztrációinkat, mivel „az ítéletnek helyén hamisság és az igazságnak helyén latorság van” (Préd 3:16). Végül pedig Isten a Bíró, aki igazságot tesz a földön, és visszaállítja a helyes rendet a világon (Zsolt 75:8, 11). A negyedik és egyben utolsó zsoltár a papi áldás beteljesülését jelzi. Isten kegyes áldásokat árasztva, népe körében tartózkodik (Zsolt 67:8).

Magyarázat

46. zsoltár: Isten a mi oltalmunk

Ezt a zsoltárt Kóráh fiainak tulajdonítják, akik lévíták voltak (1Krán 6:16, 22), és a templomi zenéért feleltek. Ez az információ lehet a magyarázat arra, hogy a szerző miért említi a templomot mint „a Felségesnek szent hajlékait” (46:5). E zsoltár szerint az itt lappangó veszélyek kétfélék; nemcsak természeti csapások, mint egy kozmikus földrengés esetében, amely földi és vízi elemeket is magába foglal. A hegyek megrendülhetnek (46:4), és a tenger közepébe omolhatnak (46:3). A világpusztító veszélyek az ellenséges emberek erőszakos támadásainak is tulajdoníthatók, amint azt a „nemzetek zajognak” kifejezésben is láthatjuk (46:7). Haragjuk egy olyan párhuzamos mozgalmat kelt életre, amely minden földi ország összeomlásával éri el a csúcst.

A zsoltárt Isten népének tagjai – e kettős szerencsétlenség azonnali áldozatai – mondják el, és a zsoltár a katasztrófára adott válaszukat fogalmazza meg: „Azért nem félünk” (46:3). A kettős – a természet és a népek részéről érkezett – támadásra Isten népe kettős védekezéssel válaszol: a természet és Isten oltalmában részesül. Egyrészt Isten városa forrásainak árja megörvendeztetni az embereket (46:5). Ez a patak az Új Jeruzsálemből folyó, gyógyító hatású vizeket, valamint az Édenből folyó patakokat idézi fel (1Móz 2:10). Ugyanez a kép újra megjelenik a Jelenések könyvében az Új Jeruzsálem leírásakor (Jel 22:1). Másrészt pedig, Isten maga vállal részt ebben a feladatban: „A mi oltalmunk és erősségünk” (46:2) a szent város közepette van (46:6), amely nem rendül meg. Megjegyzendő az Isten és a természet közötti kozmikus harmónia: Isten ellenőrzése alatt tartja a természet erőit, ahogy erről Jézus is bizonyóságot tett, amikor a tenger vizén járt (Mt 8:27). Az egyetemes konfrontációnak köze van a nagy küzdelem utolsó eseményeihez, amelyben Isten tábora – amelyet a szent hegy (a mennyei Sion) jelképez – szembeszáll a népekkel. A zsoltár az emberiség történelme utolsó összecsapásáról szóló apokaliptikus prófécia látomásával rezonál, ahogy erről Dániel 11:45 és Jelenések 16:16 versében olvashatunk. A zsoltár Isten jelenlétének bizonyosságával zárul (Zsolt 46:12).

A 47. zsoltár: Isten a mi királyunk

A 47. zsoltár folytatja az előző zsoltárban kifejezett reménységet. Ugyanaz a lévita szerző itt is Sion Istenének győzelméről énekel. A templom Istene a trónján – a Sionon – ül. Most, miután megvan a győzelem az ellenség felett, Istent királlyá kiáltják ki. Ez a zsoltár a „királyi” vagy „trónfoglaló zsoltárok” kategóriájába tartozik, amelyek legfőbb jellemzője Istennek mint mennyei Királynak a dicsérete (ld. Zsolt 93, 96–99).

Érdemes megjegyezni, hogy a 47. zsoltárt a későbbiekben a zsidó liturgiában is használták a rós ha-sána (a zsidó zsinagógai újév) alkalmával, a zsidó naptár első hónapja (*tisri*) első napján. A Zsoltárok 47:6 versében említett kürtzengés ihleti a sófár asznapi fújását, amivel ünnepélyesen megemlékezik a reménységről, miszerint Isten uralkodni fog a népek felett. Továbbá azok a pogányok, akik most dicsőítik Istent, ugyanazok, akik a háborúban vereséget szenvedtek (Zsolt 47:4). A Jelenések könyve ugyanerre a jelenségre utal, amikor az Új Jeruzsálem kontextusában a „pogányok gyógyításáról” beszél (Jel 22:2). Az ókori Izraelben a „népek” („pogányok”, *goyim*) szó Izrael népének ellenségeit jelölték. Most, ebben

az új kontextusban, a „népek”/„pogányok” többé nem Isten ellenségeiként azonosítottak, immár Isten népéhez tartoznak.

Az Egyiptomból való kivonulás olyan modellként működik, amely lelki értelemben az Új Kánaán meghódítását sejteti. A 47:5 vers kijelentésében az „örökségünket” és a „Jákob dicsőségét” kifejezések egymással párhuzamosak, és a szomszédos területeken élő nemzeteket magába foglaló Ígéret Földjének meghódítására utalnak (ld. 5Móz 32:8). A zsoltár az Izrael népére és a föld összes nemzetére vetített eszkatológiai perspektívával ér véget.

A 75. zsoltár: Isten a bíránk

A 75. zsoltár az Isten három ítéletére utaló három lenyűgöző képnek köszönhetően figyelemreméltó. **(I)** Az első kép a világot megrendező földrengés (Károlinál „emberi csüggedés”, ford. megj.), és a dűledező világ oszlopait tartó Isten tablója (Zsolt 75:4). Mintha ez a zsoltár a mai, kaotikus világunkat írná le, egy olyan világot, amely teljesen elvesztette a stabilitását és az erkölcsi pilléreit, oszlopait. Isten bírói minőségében emlékezteti népét, hogy Ő erősíti meg ezeket az oszlopokat (75:4). **(II)** A második kép a pezsgő borral teli pohár Isten kezében (75:9). A mennyei Bíró a gonoszokra üríti a pohár tartalmát, s „a föld minden gonosztevője” issza ezt a nedűt. A Jelenések könyve gyakran utal Isten haragjának poharára (Jel 14:10; 16:19; 18:6). **(III)** A harmadik kép a gonoszok szarvainak képe (75:11). A szarvak a hatalmak és a méltóságok szimbólumai (Dán 7:8; 4Móz 23:22).

Minden szakaszban Isten ítélete igazságot szolgáltat a bántalmakat átélt közösségnek. Isten lebuktatja a kérkedőket és a gonosztevőket, akik magasra emelik a szarvukat (Zsolt 75:6, 11), továbbá Isten felmagasztalja az igazak szarvait (75:11). A mennyei Bíró tehát helyreállítja a gonosz erők által felborított rendet.

E reménység ígéretét a Prédikátor könyvében találjuk. Miután a világon uralkodó rend megdöntése miatt siránkozott, Salamon abban reménykedik, hogy „az igazat és a hamisat megítéli Isten, mert minden ember akaratának ideje van, és minden dolognak ő nála” (Préd 3:17; vö. 12:14). Erre a reménységre utal Jelenések 14. fejezetének angyala, aki szintén erről a kettős ítéletről beszél. Egyrészt, az angyal megígéri, hogy aki a fenevadat – a csaló egyházat – imádjá, „az is iszik az Isten haragjának borából” (Jel 14:10), másrészt pedig a teremtes Urát imádókról azt olvassuk, hogy „megtartják az Isten parancsolatait és a Jézus hitét”, és „megnyugosznak az ő fáradtságuktól” (Jel 14:12–13).

A 67. zsoltár: Isten a mi áldásunk

A 67. zsoltár egy imádság, amit a benne szereplő igék *jusszív* vagy *parancsoló* módban használt formája is alátámaszt: „*Hogy megismerjék e földön a te utadat, minden nép közt a te szabadításodat*” (Zsolt 67:3; vö. 67:4, 6, 7, 8). Ez az imádság az ároni áldást parafrázálja: „Az Isten könyörüljön rajtunk és áldjon meg minket; világosítsa meg az Ő orcáját rajtunk” (Zsolt 67:2; vö. 4Móz 6:23–26). Habár a beszélő nem azonosított, a zsoltár „fejléce” az „énekfőmestert” jelöli meg, emellett pedig a papi áldásra való utalás arra enged következtetni, hogy gyülekezetet vezető papról van szó. Egyetemessége teszi különlegessé ezt az imádságot. A zsoltár a ránk áradó áldásra történő felhívással kezdődik: „Az Isten könyörüljön rajtunk és áldjon meg minket...” (Zsolt 67:2), majd a kívánság kifejezését követően – „Hogy megismerjék e földön a te utadat, minden nép közt a te szabadításodat” (67:3) – az imádság az összes megtért népre kiterjed. Ez a zsoltár az eszkatológiai beteljesedést tartja szem előtt, amikor minden nemzet (nemcsak Izrael) részesülni fog Isten áldásában. Ez az imádság majd csak az Új Jeruzsálemben fog teljesedni, ahol „a városnak nincs szüksége a napra, sem a holdra, hogy világítsanak benne” (Jel 21:23).

Alkalmazás

Nem kell megvárnunk, míg eljön az eszkatológiai üldözések ideje, hogy szükségét érezzük Isten oltalmának. A jelen minden nehézsége feljogosít minket Isten oltalmára, olyan alkalmakat élünk át naponta már most, hogy igényelhetjük Isten védelmét. A feszült pillanatokban fenyegetve érezhetjük magunkat a munkatársainktól, barátainktól, akik nem úgy hisznek, mint mi, és talán még gúnyt is űznek belőlünk, vagy összefognak ellenünk. Megbetegedhetünk, elbukhatunk egy tanulmányi vizsgán, anyagi nehézségek vagy magány miatt szenvedhetünk. E szituációk bármelyikében érezhetjük úgy, hogy szükségünk van Isten oltalmára. Egyedül Isten képes felajánlani számunkra azt a segítséget, amelyre szükségünk van, hogy kiutat találjunk bármely nehézségből. Csak Ő adhat erőt felülkerekedni a szerencsétlenségeken.

A királyság intézményének fogalma kissé idegen napjainkban – csak néhány ország élén uralkodik ma király a világon –, mégis lényeges valóságot fejez ki, mely segít a megalázó helyzetekben, hogy ne hagyjuk magunkat legyőzni, és ne essünk kétségbe: az egész világ Királya gondokat viseli. Gyermekként hamarosan örökölni fogjuk mindazt, amit megígért nekünk.

Amikor nehézségeken és igazságtalanságokon megyünk keresztül, mindig jusson eszünkbe a következő bibliaszöveg: „Nem az erőseké a viadal..., hanem idő szerint és történetből lesznek mindezek” (Préd 9:13). Az élet e magában rejlő igazságtalanságának megállapítása a kegyelem működésére kellene, hogy emlékeztessen bennünket. Nem érdemeljük meg az isteni jószágot és irgalmat, amiben részesültünk, ezért teljes mértékben Isten kegyelmétől függünk. Isten világossága már itt és most a mi világosságunk lehet. Hogyan kaphatjuk meg már most, jelen életünk során Isten irgalmának ajándékát, és haladhatunk tovább bizalommal és örömmel, miközben Isten világosságában járunk?

május 31 – június 6.

Akik számára eljött a vég

Szombat délután

E heti tanulmányunk: 1Mózes 6:1-8; 18:17-32; Dániel 7:9-10;
Máté 24:36-44; 2Péter 2:4-11; Jelenések 6:12-17

Alapige: „Mindezek pedig példaképpen estek rajtuk; megíratlak pedig a mi tanulságunkra, akikhez az időknek vége elérkezett. Azért aki azt hiszi, hogy áll, meglássa, hogy el ne essék” (1Kor 10:11-12).

A Biblia tele van arról szóló beszámolókkal, hogy Isten népének esetei jövőbeli dolgokra mutatnak, és megadják a kulcsot a „jelenvaló igazság” megértéséhez. Némelyik meglepő részletességgel vetíti előre a végidei események árnyékát, szélesebb alapot vetve Dániel és Jelenések prófeciáinak megértéséhez.

Isten teljes mértékben képes a próféták által kinyilatkoztatott módon irányítani az utolsó napok történéseit, anélkül, hogy áthágná az egyes emberek lelkiismereti szabadságának korlátait. Némelyik történet egészen egyértelmű, az Újszövetség konkrétan utal rájuk a végidő eseményeinek leírásával: Sodoma és Gomora, az özönvíz stb. Másokat alaposan végig kell gondolni és tanulmányozni, hogy rábukkanjunk a bennük lévő igazságokra.

A következő pár hét során megnézzünk néhány meghatározó történetet, hogy megtudjuk, mit mondanak például a második adventről, a vizsgálati ítéletről, a végső kritikus időről és egyebekről. Mindezek közepontjában Krisztus áll, hiszen fontos, hogy a próféciaival kapcsolatos minden kutatásunknak Ő legyen a középpontja és a végcélja.

Június 7. – A kisöskerek napja

- 1** Olvassuk el Jel 6:12-17 szakaszát! Gondolkodjunk azon, hogy mit tesznek bizonyos emberek, amikor hirtelen kibontakoznak az utolsó idők eseményei! Mire figyelhetünk fel a reakciójukból?

Érdekes megfigyelni, hogy akik elvesznek, nem ezt kiáltják: „Mi történik?” vagy „Ki van emögött?” Úgy tűnik, *tudják*, hogy mi történik. „Bárányként” utalnak Jézusra, tehát valamennyit bizonyára ismernek a történetéből. Azzal is tisztában vannak, hogy *„eljött haragjának nagy napja, és ki állhat meg”* (Jel 6:17, ÚRK), vagyis reménytelen helyzetbe kerültek.

A vég előtt az evangélium a föld minden népéhez eljut (Mt 24:14), a hármaskör üzenet az egész bolygón hangzik, mégis lesznek, akiket készületlenül talál, nem mintha nem lett volna elég információjuk, hanem mert nem akartak hinni és engedelmeskedni. Ezért fognak elveszni az utolsó napon.

- 2** Olvassuk el Mt 24:36-44 szakaszát! Jézus szerint milyen tanulságot szűrjünk le Noé történetéből?

Jézus az özönvíz történetével figyelmeztet, hogy második adventje sokakat meglepetésszerűen ér majd. Az özönvíz sem azért okozott meglepetést a világnak, mert nem rendelkeztek elegendő információval az emberek. Noé százhusz évig prédikált, elmondta, mi fog történni, csak nem akartak hinni neki.

Sokan azzal nyugtatják magukat, hogy az azóta eltelt hosszú idő a próféciák hamisságát bizonyítja. Péter az özönvízre utalva írja, hogy *„az utolsó napokban csúfolkodók jönnek, akik saját kívánságaik szerint járnak, és gúnyosan kérdezzetik: Hol van az ő eljövetelének ígérete? Mert mióta az atyák elhunytak, minden úgy marad a teremtés kezdetétől fogva”* (2Pt 3:3-4, ÚRK). Ez az érzet évről évre egyre erősödik.

A holtak számára Jézus visszajövele a haláluk után egy pillanattal következik be, és tudjuk, milyen gyorsan elmúlik az élet. Hogyan segít ez a nézőpont megbirkózni a „késelelem” gondolatával?

Péter figyelmeztet, hogy sokakat készületlenül talál Krisztus visszajövele, *„mert kész-akarva nem tudják”* (2Pt 3:5), hogy mi történt az özönvízkor. A világ kollektív emlékezetének része a nagy áradás, és noha az ókori görögöktől kezdve a majáig igen sok kultúrában beszélnek pusztító özönvívről, ma talán Noé története az egyik leginkább kifigurázott bibliai beszámoló. Bármilyen világosan és egyértelműen írja le az Ószövetség és utal rá számos alkalommal az Újszövetség, a világ szánt szándékkal mítoszként félresöpri, éppen úgy, ahogy Péter leírta.

3 Mt 24:37-39 verseiben Jézus elmondta, hogy a világ olyan lesz, mint *„Noé napjaiban”* volt. Vessük össze ezt a szakaszt **1Móz 6:1-8** verseivel! Milyen erkölcsi állapotok vezettek a vízözönhöz? Milyen párhuzamokat találunk a két időszak között?

Az alapos vizsgálat közben még egy fontos tanulság kiemelkedik Isten végidei maradék népe számára. Zsid 11:7 verséből megtudjuk, hogy Noé *„istenfélelmében háza népe megmentésére bárkát készített. E hite által elítélte a világot, és a hitből való igazság örökösévé lett”* (ÚRK).

Képzeld el, hogy egy évszázadnál is tovább prédikálunk, és végül másra nem tudunk rámutatni, csak a családunkra a bárkában! Ha Noé mai evangelizátor lett volna, kudarcosnak nyilvánítanák: évtizedekig prédikál, és *semmi eredmény* nem mutatkozik.

Szerencsére most a világ számos részén az emberek *nagyon* jól fogadják a hármas angyal üzenetét. A maradék jellegzetes üzenetét hirdető evangelizációk rendkívül eredményesek számos helyen, sokan megismerik az Urat. Még nem jutottunk el oda, hogy *ne* lenne eredmény, bár hallottuk: eljön a pillanat, amikor „a kegyelemidő lejár, és a kegyelem ajtaja bezárul. Ez az egyetlen rövid mondat tehát: »Akik készek valának, bemenének Ővele a menyegzőbe, és bezáraték az ajtó« – elvezet bennünket a Megváltó végső szolgálatán át ennek a nagy munkának, az ember megváltásának befejezéséig” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2020. Advent Kiadó, 369. o.).

Égészen addig van mit tenni egyházunknak!

Hogyan tanulhatjuk meg, hogy ne keseredjünk el, ha a személyes missziómunkánk most látszólag nem túl gyümölcsöző? Miért kell folytatni a munkát (lásd Jn 4:37)?

Az utolsó idő eseményeinek leírásakor Péter közvetlenül utal egy másik meghatározó ótestamentumi történetre is: Sodoma és Gomora pusztulására. Közismert volt a gonoszsága a síkság városainak, amelyek a mennyből lecsapó tűz pusztításának első példái lettek.

4 Olvassuk el 2Pt 2:4-11 és Júd 5-8 verseit, majd Ez 16:46-50 szakaszát! Figyeljünk meg minden részletet! Milyen erkölcsi állapotok vezettek a városok pusztulásához? Találunk mai párhuzamokat?

Egyértelmű a figyelmeztetés, ami a bolygó végidei lakóinak szól Sodoma és Gomora története által: a gonoszokat végül elpusztítja a tűz, amint arról olyan világosan ír Jelenések 20. fejezete. A bűn rendkívül megtévesztő, elvakít, hogy ne ismerjük fel saját szívünk állapotát, a vétkeinket az önigazolás rétegeivel kendőzi el, miközben mások gonoszsága nyilvánvaló marad számunkra. Abban a fejezetben, ahol Isten elmondta, mennyi szeretetet árasztott népére, arra is figyelmeztetnie kellett őket, hogy noha nem pontosan azokat a bűnöket követték el, mint Sodoma (Ez 16:47), valójában még *gonoszabbak* lettek.

Izrael paráznává lett (Ez 16:41), lelki házasságtörővé vált. Képzeljük el, mennyire megdöbbsent Isten népe, amikor azt hallotta, hogy a gonoszságáról hírhedt Sodománál is gonoszabb!

Nincs ebben semmi új, nemcsak az ókori Izraelre, hanem az egész emberiségre nézve! Róm 1:18-32 szakaszában Pál az emberi gonoszság hosszú listáját sorolja fel, amit akár mai újságcikkek alapján is írhatott volna. Pál nem azért írt a pogányok bűneiről, hogy a felsőbbrendűség érzését táplálja a zsidókban. Azt akarta, hogy Isten népe végre rádöbbenjen saját bűneinek súlyosságára. Nátán ugyanezt tette, amikor Dáviddal beszélt: elmondott egy történetet egy gazdag emberről, aki elvette egy szegény ember bárányát. „*Akkor Dávid haragra gyúlt*” (2Sám 12:5, ÚRK), annyira kirívó volt az igazságtalanság, de Nátánnak még így is ki kellett mondania: „*Te vagy az az ember*” (2Sám 12:7)! Dávid csak ekkor látta meg magát a történetben.

Fontos észben tartani, hogy a Biblia elsősorban nem a világnak, hanem Isten népének szól. Amikor mások égbekiáltó bűneiről olvasunk például Jelenések 13. vagy 17. fejezetében, ez figyelmeztetés, hogy ugyanabba a csapdába mi magunk is beleeshetünk.

Közvetlenül Sodoma pusztulása előtt különös eset történt Mamré tölgyesében. Isten megjelent Ábrahámnak, két angyal kíséretében. Amikor a pátriárka meglátta a mennyei látogatókat, étellel kínálta őket. Isten ekkor ígérte meg, hogy Ábrahámnak és Sárának fia születik, akinek a vonalából születik majd a Messiás. Jézus valóban Ábrahám leszármazottja (vö. Gal 3:16). Aztán a történet hirtelen átváltott a síkság gonosz városainak kérdésére.

5 Olvassuk el 1Móz 18:17-32 szakaszát! Mit tudhatunk meg ezekből a versekből Isten jelleméről és arról, hogyan akarja végül megoldani a bűn problémáját bolygónkon?

Isten nem tartozik magyarázattal nekünk, de úgy döntött, hogy nem rejt el az indítékait és terveit az emberiség előtt. *„Mert semmit sem cselekszik az én Uram, az Úr – mondja Ámósz próféta –, míg meg nem jeleníti titkát az ő szolgáltnak, a prófétáknak”* (Ám 3:7).

Mielőtt Isten elpusztítaná Sodomát és Gomorát, kijelenti, hogy jónak látja közölni Ábrahámmal, mi fog történni, hamarosan minek lesz a tanúja. Isten egy darabig még elidőzött Ábrahámnál, míg a két angyal elindult a bűnös városba kihívni azokat, akik hallgatnak figyelmeztető szavukra. Óhatatlanul is eszünkbe juttatja ez a történet, hogy az angyaloknak ugyanez a feladata az utolsó napokban is: Isten még Babilonban élő népét kihívják onnan (Jel 14:6-12; 18:1-4). Miközben hangzott az utolsó figyelmeztetés, Isten arról beszélgetett Ábrahámmal, hogy mi fog történni, és nyitottan fogadta a pátriárka kérdéseit.

„Távol legyen tőled, hogy ilyen dolgot cselekedjél, hogy megöld az igazat a gonosszal együtt” – mondta Ábrahám. *„Avagy az egész föld bírása nem szolgáltatna-e igazságot”* (1Móz 18:25, ÚRK)? Ábrahám nemcsak Sodoma esetét vizsgálta, hanem *Isten jellemét* is. Hasonlóképpen, mielőtt eljön a vég, Isten kinyitja a mennyei könyveket (Jel 20:4, 11-15), és engedi, hogy beletekintsünk a bizonyítékokba, és csak utána hoz alá tüzet a földre. Ezer évünk lesz, hogy feleletet kapjunk a sok kérdésünkre, amelyekre most még nem tudjuk a választ.

Mielőtt Isten végső ítélete sújtja azokat, akik elvesznek, ezer évet ad, hogy megértsük: kivel mi történik és miért. Mit árul el ez a jelleméről? Menynyire engedi, hogy a tőle teljes egészében függő teremtményei megvizsgálják azokat a kérdéseket, amelyeket jogukban áll megismerni?

Dániel 7. fejezetének ítéleti jelenetében bepillantunk a függöny mögé. Csodálatos lehetőség, hogy megláthatjuk, hogyan oldja meg Isten a bűn problémáját, miközben megváltást biztosít azoknak, akik szövetséges kapcsolatban kívánnak élni vele.

- 6** Olvassuk el Dán 7:9-10, 13-14, 22, 26-27 versében a vizsgálati ítélet leírását! Az ítéletben mi kap elsődleges figyelmet? A folyamat végén milyen ítélet születik? Mit árul ez el a megváltási tervről?

Vitathatatlan, hogy Isten ítéletet tart az emberiség felett: „*Mert minden cselekedetet az Isten ítéltre előhoz*” (Préd 12:16). Pál arra emlékeztet, hogy nem kell ítélkeznünk egymás felett, „*Hiszen mindnyájan oda állunk majd a Krisztus ítélő széke elé*” (Róm 14:10). Istennek természetesen nincs szüksége feljegyzésekre ahhoz, hogy tudja, ki üdvözülni és ki nem, de lehetnek kérdései az angyaloknak, akik mindvégig figyelemmel kísérték a megváltási tervet (1Pt 1:12). Tanúi voltak Sátán lázadásának, látták, hogy Isten kivetette a mennyből az angyalok harmadát (Jel 12:4), most pedig *bennünket* hoz a színe elé. Isten kinyitja a könyveket, és engedi, hogy a szentek mindent megnézzenek.

Fontos bepillantást ad az ítéletbe az a történet, amikor Ábrahám kéri Istent Sodoma és Gomora érdekében – ez a jelenet az ítélet előképe. Nyilvánvaló, hogy már megvizsgálták Sodoma bűneit. Isten elmondja: gonoszsága miatt a városnak olyan rossz híre volt, hogy sokan kiáltottak fel ellene (1Móz 18:20). Persze nem csak Sodoma és Gomora városának dolgait vizsgálták meg a büntetés előtt. Az Úr Ábrahámnak is lehetőséget adott arra is, hogy tanulmányozza, Ő helyesen cselekedett-e, amikor döntött a gonoszok pusztulásáról.

Eközben Dániel 7. fejezetében nem más, mint „*az emberfia*” (Dán 7:13; lásd még Mt 20:28), Jézus jelenik meg a mennyi törvényszéken, „*hogy igazságot szolgáltatasson a Magasságos szentjeinek*” (Dán 7:22, ÚRK). Egyedül az Ő tökéletes igazsága által maradhat meg népe az ítéletben.

Képzeld el, hogy ott állunk az ítélőszék előtt, és minden titkunk kiderül a szent Isten előtt! Mi az egyetlen reményünk? (Lásd a pénteki részt!)

További tanulmányozásra: Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, „Az özönvíz” c. fejezet, 70–72. o.

„Sátán nem azért vádolja azokat, akik az Urat keresik, mert bűneik nem tetszenek neki. Sátán örül jellemhibáiknak, mert tudja, hogy csak akkor diadalmaskodhat rajtuk, ha áthágják Isten törvényét. Csupán azért vádaskodik, mert gyűlöli Krisztust. A megváltás tervével Jézus megtöri Sátán hatását az emberiségre, és lelkeket szabadít meg hatalmából...

Az ember egymaga képtelen kivédeni az ellenség vádjait. Büntől szennyes ruhában, bűnét megvallva áll Isten előtt. De Jézus, a Szószólónk, eredményesen védelmükre kél azoknak, akik bűnbánattal és hittel rábízák lelkük megtartását. Képviseli ügyüket, és a Golgota csodálatos érveivel legyőzi a vádolót. Isten törvénye iránti tökéletes engedelmességével minden hatalmat megszerzett mennyen és földön. Kéri Atyját, kegyelmezzen meg a bűnös embernek, és béküljön meg vele” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 363–365. o.).

**Naponkénti tanulmányozásra: 1Mózes 39–45;
Ellen G. White: *Az apostolok története*, 23. fejezet**

1. Milyen tisztsége volt Potifárnak?

2. Mi volt a fősütőmester álmában a három kosárban?

3. Mi a magyarázata annak, hogy a fáraó kétszer látta az álmot?

4. Mivel vendégelte meg József a testvéreit?

5. Mit mondtak az athéniaiak Pálnak Szókratészról?

Mélyítsd el a tanultakat, és válaszolj az online-kérdésekre:
adventist.ro/reconsacrare

Általános áttekintés

Az utolsó napok eseményeiben kicsúcsosodó boldog reménységet nemcsak a próféciák nyilatkoztatták ki, amelyek részletes képet festenek a vég idejéről. Isten egzisztenciálisan és értelemszerűen beszél a végről, s a Szentírásban támpontokat ad számunkra a történelem eszkatológiai távlatainak megértéséhez. Isten Szava fontos elvet tanít nekünk: a Szentírás lapjain az emberiség történelme nemcsak tanulságos információkat nyújt arról, ami a távoli múltban történt, hanem alapos ismeretet is, hogy „tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített” (2Tim 3:17). Mivel lényegében Isten szándéka az emberiséggel az örök élet, bizalommal számíthatunk arra, hogy az eljövendő örökkévalóság üzenete a bibliai történetekben is benne rejlik.

A Prédikátor könyvének ihletett szerzője is ennek a gondolatnak a hajtása alatt volt, amikor azt mondta, hogy „[Isten] mindent szépen csinált az ő idejében, e világot is adta az emberek elméjébe, csakhogy úgy, hogy az ember meg nem foghatja mindazt a dolgot, amit az Isten cselekszik kezdettől fogva mindvégig” (Préd 3:11). Ha többször is felidézzük magunkban ezt a mondatot, kijelenthetjük, hogy mivel Isten szándéka az emberiséggel lényegében az örökkévalóság, számíthatunk rá, hogy az örök élet üzenete a bibliai történetekben is fel-felsejlik.

E heti tanulmányunkban az utolsó időkről szóló üzenetet fogjuk beazonosítani az Ószövetség konkrét eseményeiben. A világ teremtése, az özönvíz, Sodoma és Gomora pusztulása, vagy Dániel története Nabukodonozor udvarában mind-mind tartalmaz bizonyágtétel-töredékeket, amelyek a végidő üzenetét támasztják alá.

Magyarázat

A világ teremtése

Paradox módon a teremtés történetének van talán a legkifejezettebb eszkatológiai jellege a Szentírásban a végidőről szóló üzenetek között. Már azzal is kitűnik a többi közül, hogy ez az első esemény a föld történetében. Mivel van kezdete és lesz vége, a történelem nem örök. Isten a kezdeti és a végső események irányítója. A történelem kezdete Isten műve volt, és Isten műve lesz a történelem vége is.

Eszkatológiai fontosságának részeként a teremtés leírása magától értetődően kapcsolódik örökkévalóságba vetett reménységünkbe. Mind

a világ teremtésének története, mind az örökkévalóságba vetett reménységünk a hiten alapszik. A Szentírás igazolja ezt az állítást, amit magának a Bibliának a kánoni szerkezete is kifejez, kezdve az ég és a föld megteremtésével, és befejezve az új ég és az új föld megalkotásával (1Móz 1; Jel 21, 22; vö. Ézs 65:17; Jel 21:1). Ezt a gondolatot fogalmazza meg világosan a hit egyetlen bibliai meghatározása, amely összekapcsolja egymással a két eseményt – a teremtést és az örökkévalóságba [új égbe és új földbe] vetett reménységünket: „A hit pedig a remélt dolgoknak valósága, és a nem látott dolgokról való meggyőződés” (Zsid 11:1). Megjegyzendő, hogy ez a hitről szóló költemény a teremtés valóságába vetett hittel kezdődik (Zsid 11:3), és a megígért dolgokba vetett reménységgel ér véget (Zsid 11:39–40). Továbbá nem hagyhatjuk figyelmen kívül a szombat jelentőségét a teremtés művének végén, ezzel is utalva arra, hogy mekkora jelentősége lesz a szombatnak az emberiség történelmének lezárásakor. Mi több, a szombat egyszerre a teremtés emlékünnepe és Isten eljövendő országának reménysége.

Az özönvíz

Az özönvíz és a Messiás második eljövetele közti párhuzamra maga Jézus is felhívta a figyelmet: „Amiképpen pedig a Noé napjaiban vala, akképpen lesz az ember Fiának eljövetele is” (Mt 24:37). A Megváltó felsorolta a két esemény közötti hasonlóságokat: hirtelen és szörnyű természeti csapások kísérték bekövetkezésük; a föld megsemmisülése előtt az emberek az anyagiakért küzdenek, esznek, isznak és házasodnak; a vég idején is lesz egy „maradék”; mindkét esemény bekövetkezésének bizonyossága. Az özönvíz leírása Mózes első könyvében utal arra, hogy mi fog történni az emberiség történelmének végén. Isten nem marad közömbös a világban uralkodó gonoszság láttán, tudatában van a gonosz valóságának, ítélete válasz „az ember megsokasult gonoszságára” (1Móz 6:5). Az özönvíz Isten önnön vállalt romboló cselekedete: „Én pedig íme özönvizet hozok a földre” (1Móz 6:17); ugyanakkor egy teremtmény és megváltó cselekedet is, amely során Isten megemlékezik az általa teremtetett lényekről, ekképpen fejezve ki figyelmes érdeklődését irántuk (1Móz 8:1).

Az özönvíz előtti civilizáció végéről szóló leírás után azt olvassuk a Szentírásban, hogy Isten újra megerősíti az élet folytonosságát. Táplálékot biztosít a embernek, és kihangsúlyozza az élet szent jellegét (1Móz 9:4–7), előre utalva ezáltal eljövendő ajándékára, az örök életre.

És végül ne feledkezzünk meg Isten megbocsátásának és szeretetének költői, plasztikus jelképéről, a szivárványról. Fontos megjegyeznünk,

hogy ez a jelkép nemcsak azért szólít fel minket a szombatról való megemlékezésre, mert a teremtés leírásával párhuzamos szerkezetben a megfelelő helyen jelenik meg, hanem azért is, mert a szívárvány szintén a pihenés és a remény üzenetét közvetíti. Rendkívül szembeütő, hogy a szívárvány Isten trónja körül jelenik meg, az egész föld feletti eljövendő, vitathatatlan és folyamatos uralkodásának jeleként (Jel 4:3; 10:1).

Sodoma és Gomora

Miután Isten megígérte Ábrahámnak, hogy fia fog születni, aki tovább örökíti a messiási „magot” minden nemzet áldására (1Móz 12:3; 22:18), a megváltás narrációját egy isteni-emberi, a gonosz és gonoszság felkavaró jelenlétére vonatkozó párbeszéd szakítja meg. Isten – akár csak a Noé esetében – megosztotta Ábrahámmal az aggodalmát, valamint a tervét, amellyel be akart avatkozni az életébe. A mód, ahogy Isten a prófétáihoz viszonyult, úgy a Noé, mint az Ábrahám idejében, párhuzamos lehet egy hasonló végidei beavatkozással, amely által Isten megosztja a szolgálóival az emberiséget megmentő tervét.

Ábrahám válasza Isten szándékára a pátriárka nemzedéke iránti felelősségérzetét szemlélteti, és érdemes erre a részletre is odafigyelnünk. Ábrahám reakciója tehát hasonló válaszra kellene, hogy indítson minket a nemzedékünket, embertársainkat illetően. Ne felejtsük el, hogy miután értesül Isten szándékáról, hogy megsemmisíti Sodomát, Ábrahám nem fut el egy távoli, biztonságos helyre. Ismeri jól Sodoma és Gomora helyzetét, ahol a rokonai élnek. Viszont az, hogy teljesen tudatában van a rokonai helyzetének, még nem jelenti azt, hogy kritikát fogalmazna meg velük szemben. Irántuk való szeretetből kiáll értük Isten előtt, és éppen Isten irgalmát tükrözi, amikor megfellebbezi az Úr döntését, bocsánatáért esedezve. Figyelemreméltó Ábrahám kitartása az imádkozásban: „Ábrahám még az Úr előtt áll vala” (1Móz 18:22); de azt se téveszszük szem elől, hogy Ábrahám ismerte a helyzet súlyosságát, és tisztában volt azzal, hogy a megoldáshoz isteni igazságra és kegyelemre van szükség: „Avagy elveszted-e az igazat is a gonosszal egybe?” (1Móz 18:23).

Isten cselekedeteiből is le kell vonnunk a tanulságot: nemcsak hogy alászáll és megosztja emberi szolgálójával a perspektíváját, de a jelek szerint még bátorítja is a merészségében. Akár azt is mondhatnánk, hogy Isten örömmel szembesül Ábrahám érveivel, mivel szolgálója védőbeszéde az isteni irgalom érzésével rezonál. Az Úr végső válasza valóban az irgalom megnyilvánulása: „Nem veszttem el a tízért” (1Móz 18:32). A Bibliában a tízes szám azt a szükséges minimumot jelképezi, amelyért

már tenni lehet valamit. Megjegyzendő továbbá Isten független, szuverén hozzáállása: „És elméne az Úr, minekutána elvégezte Ábrahámval való beszélgetését” (1Móz 18:33). Más szavakkal, a döntés továbbra is az Ő kezében van. Az ember törekvéséről függetlenül Isten akaratának érvényesülését semmi sem akadályozhatja meg. Ábrahám alázatos magatartást tanúsít, amint tudomásul veszi Isten döntését: „Ábrahám pedig megtére az ő helyére” (1Móz 18:33).

Dániel

Dániel a jövő különleges szemléltetéséhez „a napok végén” kifejezést használja (Dán 1:18, VDCI- és BTF-változat, Károlinál: „miután pedig elmúlt az idő”, ford. megj.). Ez a szintagma a *qets yamin* szókapcsolatot idézi fel („a napok végén”), amely az emberiség történelmének végét jelzi, amikor is Dániel és minden idők megváltottai megkapják „a részüket az örökségből” (Dán 12:13, Károlinál: „felkelnek az ő sorsukra”, ford. megj.). Meglehető és jelentőségteljes ugyanakkor az is, hogy a Dániel tíznapos „próbája” leírásához használt nyelvi fordulatok a nagy, eszkatológiai engesztelési napról szóló jövődőlés (Dán 8:14) bemutatásához használt nyelvezetet idézik fel. Ez a prófécia párhuzamos az ítélet napjáról szóló szakasszal Dániel 7:9–12-ben, amit az a tény is igazol, hogy számos szó és grammatikai forma közös Dániel 1. és 3Móz 16. fejezetében, amely az engesztelési napról szóló alapszöveg. Ez a szövegszinti visszautalás kétségtelenül fontos, mivel tartalmazza Isten kinyilatkoztatásának ígéretét.

Szembevetendő továbbá a *mar`eh* szó erős érzelmi töltettel történő ismétlése („megjelenés”, „arc”; Dán 1:13 és 15 versében háromszor). A *mar`eh* Dániel könyvében Isten 2300 estéről és reggelről szóló eszkatológiai látomásának kinyilatkoztatására is utal (Dán 8:13, 26). Ez az eszkatológiai perspektíva tehát közvetetten a remény üzenetét továbbítja. Dánielnek és három barátjának esetére alkalmazva, ezek a visszhangok körülírják a gondolatot, hogy Isten ez által a „próba” által fogja kinyilatkoztatni önmagát, és Dániel és barátai megigazulnak az engesztelés napján. Dániel számára az idők végére vonatkozó üzenet mindennapi életének része volt: tápláléka, itala a teremtés eszményét idézte fel (Dán 1:12; vö. 1Móz 1:29). Dániel tudta, hogy rajta kívül minden ember Isten képére és hasonlatosságára lett teremtvé, és ez meghatározta azt, ahogy az embertársaihoz viszonyult, beleértve az udvarmesterek fejedelmét is, aki némiképpen az ellensége volt (Dán 1:9).

Alkalmazás

- 1 Minden reggel, miután felébredsz, imában köszönd meg Istennek a csodát, hogy élsz! Kérd a teremtés Istenét, hogy formálja át az életedet! Engedd meg Istennek, hogy változtassa meg a szívedet, és adjon új irányt az életednek! Keress a Bibliában új gondolatokat, amelyek változásra buzdítanak! Tartsd meg úgy a szombatot, hogy az Isten országának előíze legyen!
- 2 Írj egy listát a környező természeti szépségekről vagy életed csodálatos eseményeiről, amelyek reményt ébresztenek benned Isten országát illetően! Ha van hozzá tehetséged, írd egy verset a szivárvány csodálatos szépségéről!
- 3 Imádkozz valakiért, akit nem kedvelsz, míg a barátoddá nem válik! Kérd Istentől, hogy távolítsa el életedből a legnagyobb akadályt! Tarts ki ebben a kérésedben, míg Isten válaszol, és megoldja a problémádat!
- 4 Dániel eszkatológiai nyelvezetet használ élete valamely eseményének, helyzetének bemutatásakor. Módszere miért nyújt reménységet és bizonyosságot számunkra abban a tekintetben, hogy életünknek van értelme, és az örökkévalóság útján haladunk?

Ruth és Eszter

Szombat délután

E heti tanulmányunk: Ruth 1:1-5; 2:5-20; Eszter 3:1-14; Jób 1:6-11;
Máté 4:8-9; Jelenések 12:14-17

Alapige: „És lőn, amint meglátá a király Eszter királynét, hogy áll az udvarban, kegyet találá szemei előtt, és kinyujtá a király Eszterre az arany pálcát, amely kezében vala, akkor oda méne Eszter, és megilleté az arany pálca végét” (Eszter 5:2).

A héten folytatjuk azoknak a történeteknek a tanulmányozását, amelyek az utolsó idők eseményeire mutatnak előre. Isten valós események és emberek által az Ő szemszögéből láttatja a dolgokat, és segít megérteni, hogyan magyarázzuk a hitünk erősítéséért adott, jövőre vonatkozó próféciaikat.

A figyelmünket két kiemelkedő nő, Ruth és Eszter felé fordítjuk, akiknek az élete megérintette számtalan generáció szívét. Az egyikük egy nincstelen özvegy, aki előtt akkor csillan fel a remény, amikor találkozik a jólelkű Boázzal, és ő rokonaként megváltja. Házasságuk a keresztények kedvelt szerelmi története lett, mivel Krisztus irántunk való szeretetét tükrözi. A másik egy idegen földön élő fiatal lány esete, aki értesül népe kiirtásának tervéről, és hirtelen egy dráma közepén találja magát, aminek során aztán megmenekülnek.

A próféciaiban az asszony természetesen Isten egyházának fontos szimbóluma, és ez sokat elárul arról, hogyan viszonyul Isten a népéhez. Nézzük meg a bibliai beszámolókat erről a két nőről, akiknek az életkörülményeiről is olvashatunk ezekben az igei leírásokban.

Június 14. – **Gyűjtés az Egyházterületek
különleges projektjei számára**
Június 14. – **A női misszió napja**

A keresztény hit bírálói gyakran bizonyítékként mutatnak a földi élet brutalitására, mondván, hogy a) Isten nem létezik, vagy b) nincs ereje közbelépni, amikor rossz történik, vagy c) nem törődik azzal, ami nekünk fáj. Azonban sok bibliai történet bizonyítja, mennyire nem helytállóak ezek az állítások. Igaz, Isten engedi, hogy az ember elszenvedje az ellene való lázadás következményeit. Ám anélkül, hogy korlátozná a szabad akaratunkat, Ő mindig ott van és munkálkodik az emberiség történelmében, folyamatosan a bűn és a szenvedés problémájának végső megoldása felé mozdul. Ruth története is példa erre.

1 Olvassuk el Ruth 1:1-5 szakaszát! Milyen bajok szakadtak Naomira és Ruth-ra? Mi volt ezeknek az oka? Hogyan tükrözi ez a történet is az emberiség mostani helyzetét?

Ironikus, ahogyan a történet kezdődik: éhínség sújtotta Betlehemet, a várost, aminek a neve azt jelenti, hogy „a kenyér háza”. Felidézhetjük az Éden bőségét, ahol Isten így szólt Ádámhoz és Évához: *„A kert minden fájáról bátran egyél”* (1Móz 2:16). Léte hajnalán az emberiség bőségben élt a nagylelkű Teremtő gondoskodását élvezve, majd ahelyett, hogy továbbra is a teremtett világ gondviselője maradt volna, a bűn rabszolgájává vált. *„Arcod veritékével egyed kenyeredet, mígnem visszatérsz a földbe”* (1Móz 3:19) – mondta Isten Ádámnak.

Mint Naomi, mi is elveszítettük örökségünket, amit Isten eredetileg nekünk szánt, nehézzé vált az életünk. Isten ajándékba adta Édent, de nem feltétel nélkül: az embernek szabadságában állt fellázadni, de ez az az ár, hogy már maguk felelnek jólétükért. Eredetileg, a bűneset előtt „uralmunk alá” kellett volna hajtani az egész földet, Isten áldásával, utána azonban már a bűnbe süllyedt világ az, amit uralmunk alá kellene hajtani. Rengeteg fájdalom és szenvedés származik abból, hogy önző emberek küzdenek egymással a szűkös erőforrásokért.

A tragédia elmondhatatlan: ugyan a föld még ma is bőven terem, ami Isten szeretetének komoly bizonyítéka, de az emberi kapzsiság és a bűn pusztítása következtében mintha inkább a föld hajtana bennünket uralma alá, nem pedig fordítva. Egy nap azonban ennek majd vége lesz.

A bűn és a halál hatezer éve után hogyan mutatkozik meg még most is Isten szeretetének, teremtő hatalmának csodája?

Naomit annyi keserűség érte az életben, hogy azt kérte, *Márának* hívják (lásd Ruth 1:20). A bűn súlyosan megrontotta a Teremtővel való kapcsolatunkat, lelki ínségbe taszítva bennünket. A kilátásaink sötétek, az életünket úgy töltjük, hogy csak a mező szélén szedegetjük a kalászt, a megtört világban még fellelhető örömmek csupán a morzsáin tengődünk. Azonban minden egészen más lesz, amint felfedezzük, hogy Isten nem feledkezett meg rólunk.

2 Olvassuk el Ruth 2:5-20 szakaszát! Miért ez a történet fordulópontja? Miért volt igen jó hír, amikor Naomi megtudta, hogy ki a jótevőjük?

Naomi nem vehette birtokba a férje, Elimelek földjét a férje családjának támogatása nélkül. Az asszony remélte, hogy elhunyt férje egy közeli rokona feleségül veszi Ruthot, aki majd gyermeket szül Elimelek nevének. Isten úgy rendelkezett, hogy az izraeliták visszaszerezhetik örökségüket az ígért földjén, ha egy közeli rokon megváltja azt. Boáz nem csupán jóindulatú gazda volt, hanem Elimelek közeli rokona is, aki megváltotta a földet.

A lehető legjobb hír volt Naomi számára, hogy Boáz nemcsak egy kedves, nagylelkű férfi, hanem *rokon* is, mert így a két nő szegénységének nem kell örökké tartania.

Boázban a keresztények Krisztus előképét látják, aki a Teremtőnk, de a Megváltónkká is lett, hús-vér emberré vált, többek között ezért is utalt magára gyakran így: „*Emberfia*” (Mt 12:8, ÚRK; Mk 8:31; Lk 22:22; Jn 3:14).

Túl sokan képzelik Istent kíméletlennek, aki talán beenged a mennybe, ha az erkölcsi listán minden pontot ki tudunk pipálni, de csak vonakodva teszi, ha egy technikai kérdésben bukdácsolunk. A Boáz által kirajzolódó Krisztus-kép eloszlatja az efféle nézeteket. Isten nem egyszerűen észrevesz bennünket, hanem mély lelki szegénységünk dacára menyasszonyául is akar fogadni.

Próbáljuk meg valahogy felfogni, hogy a Teremtő nemcsak részévé vált a maga teremtetten világnak, hanem meg is halt érte! Ennek az elképesztő gondolatnak a fényében hogyan tekintsünk tehát a saját életünkre?

Boáz beleszeret Ruthba, feleségül akarja venni, de komoly akadályba ütközik: van egy közelebbi rokon, aki szintén igényt tart a nőre és a földre. Boáz Krisztus előképének tekintve ez a helyzet rámutat a nagy küzdelem egy fő kérdésére. Krisztus szeret bennünket, de van egy „közelebbi rokon”, Sátán, aki követelőően lép fel.

3 Mit tudhatunk meg a következő szakaszokból arról, hogy Sátán a magáénak tulajdonítja az emberiséget? Jób 1:6-11; Mt 4:8-9; Júd 1:9; Lk 22:31

Sátán elment a mennyei tanácskozásra, ahol azt mondta Istennek, hogy *„körülkerültem és át- meg átjártam a földet”* (Jób 1:7, ÚRK). Isten megkérdezte tőle, hogy látta-e az igaz Jóbot. Sátán úgy beszélt róla, mint aki már az övé. Arra célzott, hogy Jób *valójában* a szívében már nem Istenhez tartozik. *Csak azért követ téged, mert jó vagy hozzá. Ne legyél olyan jó hozzá, és majd meglátod, igazából ki mellett áll!*

Júdás levele tesz egy rövid utalást az Izraelben jól ismert történetre: Isten eltemette Mózeszt (5Móz 34:6), majd később feltámasztotta. A részleteket ugyan nem ismerjük, de Júdásnál azt olvassuk, hogy Mózes teste felett vitatkoztak, és Sátán a követeléseit hangoztatta. „Most először szándékozott Krisztus életet adni a holtaknak. Mikor az élet fejedelme és a fénylő angyalok a sírhoz közeledtek, Sátán féltette hatalmát. Gonosz angyalaival ott állt, hogy vitatkozzék a területére való behatolásról, amelyet sajátjának tekintett. Azzal kérkedett, hogy Isten szolgálja az ő foglya lett. Kijelentette, Mózes sem volt képes megtartani Isten törvényét, mert jogot formált Jahvét illető dicsőségre, amely a legnagyobb bűn, hiszen ő is ezért száműzetett a mennyből, és ezzel a törvénszegéssel Mózes az ő hatalmába került” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 446. o.). Krisztus nyilván cáfolta Sátán állításait, és Mózes feltámadt (lásd Mt 17:3).

Ruth 4:1-12 szakaszában Boáz elment Betlehem kapujába – Krisztus ebben a városban jött világra közeli rokonunkként. A város vénei öszszegyűltek, és a megbeszélés végén a másik férfi átadta a saruját (mint tulajdonjogának szimbólumát). A városkapuban szokták a különböző ügyeket eldönteni, ez az ítélet jelenetének előképe, Dán 7:13-14, 22, 26-27 ítéleti színtét tükrözi. Nem szabad megfeledkezni arról a fontos szemponttról, hogy az ítélet „a szentekért” történik, ami csakis azért vált lehetségessé, mert Krisztus megfizette az árat értünk, ahogy Boáz is fizetett a menyasszonyáért.

Eszter történetében találkozunk a pozíció- és hataloméhes Hámánnal. A birodalomban már addig is kiemelt helyet foglalt el, felette állt a többi fejedelemnek (Eszter 3:1).

Ézs 14:12-15 és Ez 28:11-15 verseit olvasva párhuzamot találunk Lucifer és Hámán között. Hámán Isten kiválasztott népének ádáz ellensége volt, nem akart meghajolni Isten előtt. Krisztus megkísértésének történetében megmutatkozik Sátán alapvető szándéka, amikor is egy magas helyre viszi fel Jézust, hogy megmutassa neki a világ országait (Mt 4:8-11). Krisztus azért jött, mint aki közülünk való, hogy megváltsa a világot, az Övé legyen. Jézus a legközelebbi rokonként a Megváltónk, és rendkívül magas árat fizetett a világ megváltásáért.

A *jelenések könyvében* látjuk, hogy Sátán hatalom- és imádat utáni vágya taszítja végső krízisbe a világot. Csalásaival megtéveszti a földet, hogy „csodálva kövessék” a fenevadat (Jel 13:3-4) – egy számottevő csoport kivételével, akik nem hajlandóak azt imádni. Velük szemben erőszakhoz folyamodik.

Hámán észrevette, hogy Márdokeus, Isten kiválasztott népének egy tagja nem adja meg neki azt a „hódolatot”, ami pedig szerinte jogosan megilletné őt, ezért „*megtelt haraggal*” (Eszter 3:5-6, ÚRK). Eltökélte, hogy Márdokeus egész népét kiirtja a föld színéről.

4 Olvassuk el Eszter 3:1-14, Jel 12:14-17 és 13:5 verseit! Milyen párhuzamokat találunk ezek között a szakaszok között? Mennyiben hasonlít Jánosnak az Isten maradék egyházáról adott leírása ahhoz, amit Hámán mond Isten népéről?

Az ördög állítja, hogy övé a világ, de az Isten mellett hűen kitartó nép léte – akik megtartják a parancsolatokat – rációfol állítására. „Amikor a kereszténységben különösen vitatott ponttá lesz a szombat, a többség nyomásának kitartóan ellenálló kisebbség egyetemes közutalat tárgyává válik” (Ellen G. White: *Signs of the Times*. 1910. február 22.).

Gondoljunk azokra a „kis” dolgokra, amelyek most próbára teszik a hitünket! Amennyiben megalkuszunk ezeknek a kérdésében, mit fogunk tenni, ha nagy próba jön?

Egyes keresztények sajnos hajlamosak a bibliai prófeciáknak csak a nehéz kérdéseivel foglalkozni. Látjuk, hogy súlyos idők állnak előttünk, és a prófeciák tanulmányozása válhat félelemalapúvá is, amikor az ember a nehézségekre fókuszál, nem pedig a történet megígért megoldására. Isten nem vonja be a jövőt cukormázsal, nyíltan közli, hogy milyen eseményekre kerül még sor a nagy küzdelem lezárulása előtt, de mindig végig kell olvasni a történetet!

A prófeciák általános mintázata szerint Isten valóságos képet ad az emberi lázadás okozta káoszról, és megmutatja a következményeket is, ugyanakkor mindig felmutatja a reményt. Vannak, akik félelemmel és rettegéssel gondolnak a végső megpróbáltatásra (Jákób éjszakájára) vonatkozó jövődölésekre. A végső események kétségkívül nem lesznek könnyűek Isten népe számára, de éppen annyira megbízhatóak a szabaddítás ígéretei is, mint a nehéz időkkel kapcsolatosak!

Jelenések 12. fejezetében az ördög bosszúszomjas gyűlölettel üldözi Krisztus menyasszonyát, de Isten közbelép a megmentéséért. Eszter történetének drámájában a csodaszép királyné központi szerepet kap, Isten különleges módon felhasználja népe megmentésére.

- 5 Olvassuk el Eszt 4:13-14, 5:1-3 és 9:20-28 verseit! Milyen helyzetben leszünk a föld történelmének záró eseményei közben? Milyen tanulságot vonhatunk le erről az olvasott szakaszokból?**

A maradék egyházat Isten a történelem egy meghatározott idejére támasztotta. A középkor ezerkétszázhatvan napos időszakának lejártával előhívta rejtekéből a menyasszonyát (vö. Jel 12:14), hogy elvigye a világunk a végső kegyelmi üzenetet, a hármass angyali üzenetet. Mi „*e mostani időért*” (Esz 4:14) vagyunk itt.

Eszter felismerte, hogy nem egyedül kell szembeszállnia az üldözéssel, amit Hámán a népe ellen indított. A királyné kegyelmet talált a királynál, és a nép végül megszabadult. *Mi* sem vagyunk egyedül a föld történelmének záró momentumá előtt – a Király a mi oldalunkon áll, és Isten népe megszabadul.

Isten népe számára jól végződtek a dolgok, legalábbis ebben a történetben, bár nincs ez mindig így. Miért fontos tehát hosszútávon vizsgálni az eseményeket, hogy megőrizzük a bizalmunkat Krisztusban?

További tanulmányozásra: Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, „Izrael első királya” c. fejezet, 564–565. o.

„Sátán felháborodást ébreszt a népszerű szokásokat és hagyományokat visszautasító kisebbséggel szemben. Magas állású és neves emberek fognak szövetségben a törvényt megvető, gonosz emberekkel, hogy tanácskozzanak velük Isten népe ellen. Gazdagság, lángelme, műveltség összefog, hogy megvetéssel illesse őket. Üldöző uralkodók, lelkészek, egyháztagok esküsznek össze ellenük. Szóban és írásban, kérkedéssel, fenyegetéssel és gúnnyal igyekeznek megtörni hitüket. Megtévesztéssel és dühös felhívásokkal fogják felkelteni az emberi indulatokat. Mivel az »így szól a Szentírás« szavakkal nem tudnak a bibliai szombat képviselői ellen semmit sem felhozni, ezért az erőszak eszközével lépnek fel. A törvényhozók meghajolnak a vasárnaptörvény követelése előtt, hogy ezzel népszerűsége tegyenek szert és pártfogásban részesüljenek. De azok, akik félik Istent, nem fogadhatják el a Tízparancsolat egyik előírását sértő intézményt. Ezen a csatatéren vívja meg utolsó nagy harcát az igazság a tévelygéssel. Nem lehet kétség a harc kimeneteléről. Ma is, mint Eszter és Márdokeus korában, az Úr megvédi igazságát és népét” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 375. o.).

Naponkénti tanulmányozásra: 1Mózes 46 – 2Mózes 2;

Ellen G. White: *Az apostolok története*, 24. fejezet

1. Miért mondta Izrael Józsefnek: „Immár örömet meghalok!”?

2. Hol élt Egyiptom népe az éhínség utolsó időszakában?

3. Hogyan áldotta meg Jákob Józsefet?

4. Miért volt keserves a zsidók élete?

5. Mit tett Pál, ha időközben alábbhagyott a buzgósága?

Mélyítsd el a tanultakat, és válaszolj az online-kérdésekre:
adventist.ro/reconsacrare

Általános áttekintés

A Biblia számos nő életét mutatja be, aki fontos szerepet játszott az élete során Izrael történetében. Éva (nevének jelentése „élet”), minden élők anyja volt az, aki továbbította a messiási magot, amelyből Jézus Krisztus, az emberiség Üdvözítője született (1Móz 3:15). A patriarchális korban Sára, Rebeka, Ráhel és Lea, de akár még Támár is, erős befolyást gyakoroltak az üdvtörténetre. Cselekedeteik a messiási vonal folytonosságát biztosították.

A kivonulás idején, amikor a fáraó rendeletet adott ki minden héber elsőszülött fiú meggyilkolására, Izrael népe nők közreműködésének is köszönhetően élte túl a próbát. A Tóra, Mózes öt könyve megemlíti a héber bábákat (2Móz 1:15–17), a fáraó lányát (2Móz 2:7) és más asszonyokat, akik sokszor életük kockáztatásával hozzájárultak Isten népének megmentéséhez. Később a történelemben Debora, Izrael bírása és próféta volt az, aki „felkelt”, hogy megmentse népét a háború idején (Bír 5:7). Ráháb elrejtette a kémeket, amivel hozzájárult a zsidók kánaániták elleni győzelméhez. A Máténál feltüntetett genealógia szerint (Mt 1:5) Ráháb volt annak a Boáznak az anyja, aki feleségül vette Ruthot, s így a Messiás egyik felmenőjévé vált.

Tanulmányunkban két fontos asszonyra fogunk összpontosítani, akitől bibliai könyvet is elneveztek: Ruthra és Eszterre. A két történet kora és kontextusa más, de ennek dacára ebben a két nőben összegződik számos bibliai női szereplő tulajdonsága, amely alapján Isten kiválasztotta őket arra, hogy hozzájáruljanak Izrael népének megmentéséhez.

Magyarázat

Elmondható, hogy Ruth és Eszter története az ókori Izrael történelmének egy jelentős szakaszát keretezi. Ruth Izrael történelmének azon korai periódusában élt, amikor „bírák bíráskodának” (Ruth 1:1), és az izraelita törzsek az Ígéret Földjén telepedtek le. Eszter az ókori Izrael népének későbbi időszakában – a perzsa száműzetés korában – élt. Az, hogy a bibliai Izrael történelme egy-egy nő szerepével kezdődik és ér véget, azért is jelentőségteljes, mert bibliai szempontból a nő gyakran az egyház jelképe. E tekintetben tehát feltehetjük a kérdést, hogy ez a két nő miként jelképezi Isten egyházát, és milyen tanulságokat vonhatunk le a történetükből mi, Isten utolsó napokban élő egyházának tagjai.

Figyelemreméltó továbbá, hogy a nomád társadalmak nagyobb figyelmet szenteltek a nőknek, mint a mozgásszegény közösségek. Ennek a tendenciának a fényében ma jobban tennénk, ha végiggondolnánk, hogy Ruthnak és Eszternek, valamint modern megfelelőinek befolyása mi módon válhatna hasznára ennek az egyre zavartabb, erőszakosabb világunknak.

Ruth, avagy a jóság hatalma

Feltáró erejű Ruth élettörténetét a megváltási terv végidei távlatában olvasni. A Ruth név szógyökének jelentése „barát”, „szövetségese”, ami- ben egyszerre van benne a szelídség és az erő konnotációja. A könyv köz- ponti témája a jóság. Nincs a szép, költői történetben negatív feszültség, gonosz szereplő, nehéz konfliktus, de még keserűség sem. Ruth moábita, ez a részlet két ízben is említésre kerül. A történet hősnője tehát ide- gen asszony, következésképpen a jóság üzenete, amelyet a könyv köz- vetít, mentes bárminemű nemzeti jellegtől. A jóság egyetemes, és átlépi a nemzeti határokat.

A bibliai beszámolóból megtudjuk, hogy ez a moábita asszony egy iz- raelita férfi özvegye volt, aki úgy döntött, hogy követi az anyósát, Naomit, s teszi ezt nemcsak fizikai, hanem lelki értelemben is: elkíséri anyósát Izraelbe, és áttér az izraelita vallásra: „Mert ahova te mégy, oda megyek [...], néped az én népem, és Istened az én Istenem. Ahol te meghalsz, ott halok meg, ott temessenek el engem is” (Ruth 1:16–17). Az elbeszélés te- hát egy evangelizációs siker megnevezésével indít, habár nincs a könyv- ben missziós stratégiával kapcsolatos jelentés. Ruth nem egy rendkívüli csoda folytán tért meg, valamely evangelizációs kampány eredménye- ként. Egyszerűen csak szeretetből követte anyósát, mivel ismerte őt és bízott az ítélőképességében.

Megjegyzendő, hogy Naomi nem vetett be semmiféle érvet, hogy ma- radásra bírja Ruthot. Ellenkezőleg, még bátorította is, hogy térjen vissza édesanyjához (Ruth 1:8). Naomi csak akkor hagyta abba menyé győzkö- dését, amikor látta, hogy Ruth „erősködik vele menni” (1:18).

A narráció következő lépése elvezet minket Boázhoz, Naomi gazdag, földművelő rokonához, akitől Ruth alázatosan engedélyt kért, hogy bú- zát szedhessen a mezőjéről. A beszámoló elárulja, hogy Boáz „megvi- gasztalta” őt (Ruth 2:13), és nagylelkű volt iránta (2:8). Boáz az egyetlen közeli rokon, aki hajlandó vállalni a *go`el* szerepét, azaz a családmegvál- tás felelősségét. A „megvált” ige kulcsszerepet tölt be Ruth könyvében (Ruth 4:4, 7).

Figyelemreméltó az a lelkesedés és merészség, amivel Ruth a megváltójához közeledik. Nem kerülheti el a figyelmünket Ruth alázatossága sem, ugyanis elismeri „idegen” voltát (2:10) és érdemtelenységét: „Megvigasztaltál engem [...], holott én nem vagyok a te szolgálóleányaid közül” (2:13). Kitűnik anyósa iránti jósága is, amire sokan felfigyeltek, Boáz, a lehetséges megváltója is (2:12). A bibliai szerző egyszer sem utal Ruth vallási és szertartási kötelezettségek terén tanúsítandó hűségére, mintha a mások iránti jósága elegendő bizonyítéka lett volna elköteleződésének ahhoz, hogy meggyőzze megváltóját.

A beszámoló vége ennél is lenyűgözőbb: Ruth nemcsak hogy férjhez ment Boázhoz, helyreállítva ezzel családjá méltóságát, de részesült a legnagyobb jutalomban is, amit egy család kaphat: helyet a Messiás genealógiájában. Ruth könyvének bizonyásgátétele igen jelentős. Ruth személyét idegen eredete ellenére – vagy éppen annak köszönhetően (amint azt a könyv is hangsúlyozza) – elfogadták Izraelben (Ruth 1:4, 22; 2:2, 6, 10–13, 21; 4:5, 10). A zsidó liturgiában Ruth könyvét a Sávúót ünnepén (a törvényadás emléknapján) olvassák fel.

Eszter, avagy a szépség hatalma

Az emberiség utolsó napjaiban Eszter könyve hasonlóképpen felemelő és provokatív Isten megváltási tervének fényében. Abban az értelemben provokatív, hogy világi könyvnek tűnik, nincs benne kifejezett vallási tartalom és Istenre utalás. Az események látszólag maguktól sodródnak, mennyei beavatkozás nélkül. Minden, ami a történetben lejátszódik, a királyi udvarhoz tartozó Márdokeus éles elméjének és gyors cselekvő képességének, Eszter királyné szépségének és bátorságának, valamint a megfelelő pillanat kínálta lehetőség kihasználásának köszönhető (Eszter 3:7; 9:24). A papi és prófétai szerep teljesen hiányzik a történetből, az elbeszélés vége is aggályokat vet fel a könyv lelki értékét illetően (sok ember meggyilkolásáról számol be). Fontos részlet, hogy Eszternek és Márdokeusnak zsidó azonosságuk ellenére sikerült a legmagasabb tisztségeket betölteniük a pogány királyi udvarban. Továbbá semmi sem sejtet feszültséget köztük és az ellenséges környezet között. Nem csoda, hogy sok ókori rabbi és korai keresztény egyházatya kétségbe vonja a könyv lelki értékét és kánonban elfoglalt helyét.

Eszter könyve azonban éppen a fentebb említett problematikus tények miatt ihletforrás is. Fontos elem, hogy nincs megemlítve benne Isten, ami jelentőssé teszi számunkra, szekuláris, zavargó világban élők számára ezt a könyvet. Isten hallgatásának megtapasztalása Isten

gondviselő jelenlétének ellentmondásos eleme. Eszter pontosan abban az időben királyné, amikor a népe fenyegetettségben él, továbbá a király álmatlanságának köszönhetően fedezi fel az életét megmentő Márdokeus lojalitását. Másfelől, a szöveg egyértelműen utal arra, hogy a zsidó nép védelmet élvez. Ha Eszter hallgat és nem beszél a királlyal, „máshonnan leszen könnyebbségük és szabadulásuk a zsidóknak” (Esz 4:14). A maga idejében Jézus is hasonló érvet hoz fel: „Mondom néktek, hogyha ezek elhallgatnak, a követ fognak kiáltani” (Lk 19:40).

Egyes bibliamagyarázók Eszter nevében is a Gondviselés bizonyítékát látják, ugyanis a *hester panim* (az „arc elrejtése”) fogalmához társítják, ami fontos dimenziója Isten népével való kapcsolatának akkor, amikor Isten úgy tűnik, hiányzik népe életéből (ld. Ézs 8:17; 50:6; 53:3). Az engesztelés napjára történő célzás a közös elemek miatt feltűnő: a böjt, az ítélet gondolata, Isten népének megváltása, valamint a gonoszok megbüntetése. Az ókori rabbik a *pur* és a *kippur* (az engesztelés napja) szavak közötti hasonlóság és szójáték miatt utaltak erre az összefüggésre. Az engesztelési naphoz hasonlóan Eszter könyve is a reménység és a béke jegyében ér véget (ld. Esz 10:3 NTR-, BTF- és EDCR-fordításait, majd vedd össze Zsolt 122:8–9 verseivel).

Alkalmazás

Hogyan alkalmazhatod az életedben a következő, Ruthra és Eszterre vonatkozó következtetéseket?

Ruth. Nagyon vallásosnak érezzük magunkat, és tudatában vagyunk annak, hogy Isten népéhez tartozunk, ez azonban nem ok arra, hogy szomorúak legyünk vagy felfuvalkodjunk. Státuszunkhoz komoly etikai kódex társul. Ahogy Ruth kedves és barátságos volt a környezetében élőkkel, nekünk is törekednünk kell kedvesnek és barátságosnak lenni a családunk tagjaival és általában az emberekkel. Figyelemre méltó továbbá Ruth alázata. Nem dicsekszik a képességeivel, kegyességével, ellenben érdemtelennek érzi magát, és sosem ítélkezik mások felett. Nem viselkedik vallásos aktivistaként, távol áll tőle a legalizmus, nem hisz a jó cselekedetek érdemszerző voltában az üdvösséget illetően. Egyedül az anyósa és Boáz kegyelmében bízik. Végezetül megjegyezzük, hogy Naomi miszcionárius módszere lényegében a kedvesség és a jó cselekedetek gyakorlása.

Eszter. Eszter története jól rezonál modern, szekuláris világunkban. Bárhol lennénk és bármit tennénk – a munkahelyünkön, útközben, az

egyetemen vagy a családunk körében, legjelentéktelenebb feladataink végzése közben –, fontos a jelenlétünk, és befolyással lehetünk mások üdvösségére. Ki tudja, talán éppen azért vagyunk egy bizonyos helyen, hogy mások sorsát a menny felé irányítsuk (ld. Eszt 4:14)! Légy bölcs: nem mindig kell azonnal felfedned a vallási azonosságodat (Eszt 2:10, 20)! Viselkedj úgy, hogy „kedvet és kegyelmet nyerj” mások előtt, ahogy Eszter is tette (Eszt 2:17)! Ígérd meg, hogy mindent megteszel a nehézségeid megoldása érdekében, és bízz Isten kegyelmében, hogy megváltoztathasd az események menetét!

Előjelek

Szombat délután

E heti tanulmányunk: Dániel 2:31-46; 3:1-12, 17-18; Máté 12:9-14;
Apostolok cselekedetei 12:1-17; Róma 1:18-25; Jelenések 13:11-17

Alapige: „Mert nem félelemnek lelkét adott nekünk az Isten; hanem erőnek és szeretetnek és józanságnak lelkét” (2Tim 1:7).

Ezen a héten újabb két bibliai történetet tanulmányozunk, amely figyelemre méltó részletességgel vetíti előre a végidei események árnyékát.

Először is megvizsgáljuk a Sidrákról, Misákról és Abednégóról szóló beszámolót, ami világosan utal Jelenések 13. fejezetének témáira. Azután az Újszövetséghez fordulunk, mert az első keresztények tapasztalatai szintén segítenek meglátni, hogy mire számíthatunk Krisztus visszatérése előtt.

Mindkét történet óriási bátorság példáját állítja elénk, segít, hogy a leginkább próbára tévő körülmények között is képesek legyünk megtalálni a lelki békét.

Jézus újból és újból így biztatott: „Ne félj!”, vagy „Miért nyugtalanodsz?” Fontos tudni, hogy Krisztus a prófécia középpontja, ezért a föld történelmének záró eseményei között is képesnek kell lennünk figyelni erre a tanácsra. „*Ne nyugtalanodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek énbennem*” (Jn 14:1) – mondta a tanítványainak.

Más szóval, igen, a végidei események nehezek lesznek, megpróbálják azokat, akik hűségesek akarnak maradni Istenhez, végső soron azonban reménységgel és nem félelemmel kell ezekre az eseményekre előretekintenünk.

Az egész Szentírás egyik legjelentősebb prófeciája *Dániel próféta könyvének* 2. fejezete. Krisztus előtt több mint ötszáz évvel írták, és a próféta felvázolta benne a világtörténelmet a saját korától, Babilontól kezdve Médo-Perzsián, Görögországon, Rómán át egészen a Római Birodalom felbomlása után kialakult utódállamokig, amelyekből a mai Európa nemzetei lettek.

Az egyik igeversben ez áll az európai népekről: *„Utódaik házasodás révén keverednek, de nem egyesülnek egymással, amint a vas sem vegyül a cseréppel”* (Dán 2:43, ÚRK). Bámulatos ennek a prófeciának a teljessége! Hiszen e népek (az uralkodók és a köznép) vegyes házasságai dacára továbbra is megosztottak maradtak.

A brit uralkodóház neve: Windsor-ház, ami egy jól csengő angol név, de viszonylag újkeletű, 1917-ből származik. Azelőtt a család neve Szász-Coburg-Gotha volt, ami nyilvánvalóan német név, ugyanis a brit királyi ház sok tagja *„házasodás révén”* vérrokonságban állt a németekkel. Azonban a rokoni szálak sem tudták meggátolni, hogy háborút vívjanak egymással. Az I. világháború idején vették fel a Windsor-ház nevet, így akarták kimutatni, hogy elfordulnak a gyűlölt ellenségtől.

1 Olvassuk el Dán 2:31-45 szakaszát! Mit álmodott Nabukodonozor? Hogyan magyarázta az álom jelentését Dániel?

Dániel próféta könyvének apokaliptikus prófeciái mind a 2. fejezet alapvetését követik, vagyis a többi prófécia is felsorolja az egymást követő világbirodalmakat, míg végül Isten megalapítja örök országát (lásd Dán 2:44; 7:13-14). Más szóval ezek a prófeciák *a birodalmak szakadatlan során át* vezetnek végig a történelmen, az ókortól kezdve a mi időnkön át egészen a jövőben bekövetkező végig. Ez a próféciamagyarázat történeti megközelítése, ezt kívánja meg maga a szöveg. A történeti megközelítés alapvetően fontos a végidei események megértéséhez, főként ahogyan *A jelenések könyve* felvázolja azokat.

Hogyan bizonyítja Dániel 2. fejezete, hogy Isten nemcsak ismeri a jövőt, hanem Ő az, aki valójában kézben tartja az eseményeket?

Nabukodonozorra óriási hatást gyakorolt Dániel tette. Nagy tiszteletben részesítette a prófétát, és sietve hűséget fogadott az Istenének is (lásd Dániel 2. fejezet, különösen a 46-48. versek), csak hogy mindez nem bizonyult tartósnak.

- 2 Olvassuk el Dán 3:1-12 szakaszát! Mi a jelentősége annak, hogy a szobrot tiszta aranyból készíttette, majd megkövetelte, hogy mindenki imádatl boruljon le előtte?**

A király *tiszta* aranyból készíttette a szobrot, ami rávilágít, hogy tudatosan dacolt Isten üzenetével. Mit akart ezzel kifejezni? Azt, hogy Babilon soha nem bukik el, Nabukodonozor mindig király lesz, és aki ezt kétségbe meri vonni, az halál fia. Komoly figyelmeztetés ez arra, hogy mennyire könnyen elvakíthatja az embert az önrendelkezés vágya, és nem veszi észre a nagy küzdelem kibontakozását. Nabukodonozorban megmutatkozott Lucifer több tulajdonsága is: ambíciózus volt, saját nagyságát hangoztatta, önteltségében nyíltan szembeszállt Isten hatalmával. Viszont vannak jelentős különbségek is: Nabukodonozor végül hitre jutott, elfogadta az igaz Istent, és valószínűleg találkozni fogunk vele abban az országban, ami ellen egykor ádáz harcot vívott.

- 3 Olvassuk el Dán 3:17-18 verseiben, hogy mit válaszolt a királynak a három héber fiatal! Mire tanít ez a hitről? Mi az, amit a hit megkövetelhet tőlünk?**

Gondoljuk csak végig, mennyire könnyen megmagyarázhatták volna, ha kivágják magukat a veszélyes helyzetből! Fanatikusok lettek volna, amiért vállalták, hogy élve elégetik őket, amikor csak meg kellett hajolni? Nem tudtak volna úgy tenni, mintha a cipőfűzőjüket kötnék be, és közben imádkozhattak volna a saját Istenükhöz? Érdemes volt kitenni magukat a nagy veszélynek? Nyilván úgy gondolták, hogy igen. És a szavaikból kitűnik, hogy tisztában voltak az életveszélyes helyzettel.

Hogyan kerülhetjük el, hogy könnyű mentséget keressünk magunknak a hitkérdésekben való megalkuvásra? Mire tanít ez a vers egy hasonló kísértéssel kapcsolatban: „Aki hű a kevesen, a sokon is hű az; és aki a kevesen hamis, a sokon is hamis az” (Lk 16:10).

A Biblia kutatói már régóta kapcsolatot látnak Dániel 3. fejezete és *A jelenések könyvének* a végidő eseményeiről szóló része között, még-hozzá okkal. Dániel 3. fejezetében a halálos fenyegetéssel kiadott parancs, hogy *„imádjátok az állóképet”* (Dán 3:15) párhuzamos Jelenések tanításával, ahol szintén halálos fenyegetéssel szólítanak egy másik képmás imádatára. *„Megadatott neki, hogy a fenevad képmásába lelket adjon, hogy a fenevad képmása beszéljen, és hogy megölje mindazokat, akik nem imádják a fenevad képmását”* (Jel 13:15, ÚRK).

- 4 Olvassuk el Jel 13:11-17, 14:9, 11-12, 16:2, 19:20 és 20:4 verseit! Hogyan ütköznek itt Isten parancsolataival az emberi rendelkezések?**

Isten népének szól a felhívás, hogy *„imádjátok azt, aki teremtette a mennyet és a földet, és a tengert és a vizek forrásait”* (Jel 14:7), vagyis a Teremtőt, nem pedig a fenevadat és annak képét. A három héber fiatal a halálos fenyegetések ellenére sem volt hajlandó mást imádni, mint a Teremtő Istent. Tehát még ha mások voltak is a körülmények Dura mezén, amikor kiadták a parancsot a Teremtő helyett a szobor imádatára, mint amilyen akkor lesz, amikor nem a Teremtőnek, hanem a fenevad népének imádatát adják parancsba világszerte, az elv ugyanaz.

- 5 Olvassuk el Róm 1:18-25 szakaszát! Figyeljük meg Róm 1:18 és Jel 14:9-10 versei között az összefüggést „Isten haragjával” kapcsolatosan! A szobor/kép imáadásának kérdése miért ugyanarra az elvre mutat rá, vagyis arra, hogy végső soron kinek a szövetségébe áll be az ember?**

Az imádat nem feltétlenül meghajlást jelent, vagy füstölőáldozat bemutatását, hanem arról van itt szó, hogy azt imádjuk, akihez vagy amire a leginkább ragaszkodunk, hűségesek vagyunk. Isten a Teremtőnk, aki Jézusban értünk vállalt tettei révén a Megváltónk is, ezért csak Ő méltó az imádatra, minden más bálványimádás. Ez is magyarázza Jézus kemény szavait: *„Aki nincs velem, ellenem van, és aki nem gyűjt velem, tékozol”* (Mt 12:30, ÚRK). A végső eseményekben ez az igazság mutatkozik majd meg drámai módon.

Nemcsak az Ószövetségben találunk a végső eseményekre utaló előjeleket, hanem az Újszövetségben is. Nem volt könnyű az élete az 1. században élt keresztényeknek. Gyűlölték őket azok a hívők, akik úgy gondolták, hogy veszélyeztetik a mózesi hitet, de a pogány Római Birodalom haragjának is ki voltak téve. „A föld és a pokol hatalmai Krisztus ellen sorakoztak fel akkor, amikor csatasorba álltak Krisztus követői ellen. A pogány világ tudta, hogy az evangélium diadala a pogány templomok és ol-tárok elsöprését jelenti. Ezért összegyűjtötte erőit, hogy a kereszténységet megsemmisítse” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2020, Advent Kiadó, 35. o.).

Az apostolok cselekedeteinek egyik története jól példázza, hogy mire számíthat Isten népe a Jelenések 13. fejezetében felvázolt események közeledtével.

6 Olvassuk el ApCsel 12:1-17 szakaszát! A történet mely részei vetíthetik előre a végidei eseményeket?

Jakabot lefejezték, és úgy tűnt, hogy Péter lesz a következő. Halálbüntetés fenyegette a keresztényeket. A történetnek talán az a legkülönösebb része, hogy Péter *aludt* akkor, ami valószínűleg az élete legrosszabb éjszakája volt. Mély álomba merült, és az angyalnak meg kellett löknie, hogy felébressze.

Péter csoda folytán megszabadult, elment a hívők összejövetelére, akik alig akarták elhinni, hogy valóban megmenekült, pedig éppen azért imádkoztak. A Bibliában az áll, hogy „*elámultak*” (ApCsel 12:16, RÚF). Elgondolkodtató: vajon milyen gyakran nem merjük igazán elhinni, hogy Isten valóban válaszol is az imáinkra?

Egyes hívők megmenekültek, másokat megöltek, és ugyanígy lesz az utolsó idő közeledtével. Péter akkor kiszabadult, de végül a hitéért halt meg. Jézus előre elmondta neki, mi lesz vele: „*Bizony, bizony mondom neked, amikor ifjabb voltál, felővezted magadat, és oda mentél, ahova akartál, amikor pedig megöregszel, kinyújtod a kezedet, és más övez fel téged, és oda visz, ahova nem akarod. Ezt pedig azért mondta, hogy jelezze, milyen halállal dicsóíti majd meg Istent. Miután ezt mondta, így szólt hozzá: Kövess engem*” (Jn 21:18-19, ÚRK)!

Figyeljük meg: Jézus elmondja Péternek, hogyan fog meghalni, majd pedig hívja, hogy „Kövess engem!” Miért ne engedjük, hogy eltérítsenek az Úr követésétől, ha még halálbüntetés veszélye is fenyegetne?

Teltek az évek, és még nem következtek be a végső események, nem fenyeget halálos ítélet, nem kényszerítik ránk a fenevad bélyegét, ezért vannak, akik kételkednek, vitatják az utolsó eseményekre vonatkozó magyarázatunkat, vagy hogy a végső küzdelemben központi szerepe lesz a szombat-vasárnap kérdésének.

A jelenések könyve egyértelműen kifejti: az ember vagy a Teremtőt, vagy a fenevadat és annak képét imádja. Mivel már az Édentől kezdve a hetedik nap, a szombat az alapvető jele Isten Teremtő voltának (lásd 1Móz 2:1-3), nem lepődhetünk meg azon, hogy a szombat benne van a Teremtő imádásának kérdésében, még hozzá központi helyen. Az sem véletlen, hogy a fenevad hatalma ugyanaz az erő, amely a saját állítása szerint megváltoztatta a nyugalomnap parancsát, a bibliai napról áttéve azt vasárnapra, pedig azt nem szentesíti a Biblia. Ezen a háttéren nagyon is logikus, hogy a szombat és a vasárnap részét képezi az imádat kérdésének (a Teremtőt [lásd Jel 14:6-7], vagy a fenevadat imádjuk-e?). Az Újszövetségben is találunk példát a hetedik nap, a szombat, valamint az emberi törvények ütközésére.

7 Olvassuk el a következő verseket: Mt 12:9-14 és Jn 5:1-16! Mi miatt akarták a vallási vezetők megölni Jézust?

Amikor Jézus egy szombatnapon meggyógyította a száradt kezű férfit (Mt 12:9-13), mit tettek a farizeusok? *„A farizeusok pedig kimentek, és tanácsot tartottak ellene, hogyan pusztítsák el”* (Mt 12:14, ÚRK). *Halál a szombat miatt?* Jn 5:1-16 szakasza szerint egy másik szombati csoda után a vezetők *„üldözni kezdték Jézust, mert ezt tette szombaton”* (Jn 5:16, ÚRK).

Halálbüntetés az emberi hagyomány és a szombat közötti ellentét miatt? A Bibliában semmi nem tiltja a szombatnap gyógyítást, és a vasárnap sem váltotta fel sehol a szombatot!

Jézus esetében a konkrét kérdés más volt, mint ami a végső események idején lesz, de azért a kettő nem áll messze egymástól: az Isten törvényével szembenálló emberi törvények, és a vita középpontjában lévő törvény mindkét esetben érinti a bibliai szombatot.

A halált is vállalni Isten egyik parancsolata miatt? Hogyan próbálhatja meg az ember racionalizálni ezt a kérdést, ha kibúvót keres?

További tanulmányozásra: Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2020, Advent Kiadó, „Isten népe megszabadul” c. fejezet, 543–556. o.

„Isten minden korban angyalok útján nyújtott segítséget és szabadulást népének. A mennyei lények tevékenyen részt vesznek az emberek ügyeiben. Hol villámlásként fénylő ruhában, hol vándoröltözetű embekekként tűnnek fel. Délidőben megpihentek a tölgyek alatt, mintha elfáradtak volna. Elfogadták az emberek vendégszeretetét. Vezettek vándorokat, akikre ráesteledett. Saját kezükkel szították lángra az oltár tüzet. Kinyitottak börtönajtókat, és kiszabadították az Úr szolgáit. A menny vértjében jöttek, hogy elhengerítsék a követ a Megváltó sírjától.

Az angyalok sokszor vesznek részt emberi alakban az igazak összejövetelein. Ellátogatnak a gonoszok közé is, miként Sodomába is elmentek, hogy feljegyezzék tetteiket, és megállapítsák, átlépték-e már Isten türelmének határát. Az Úr gyönyörködik az irgalmasságban. Egyesek kedvéért, akik valóban szolgálják Őt, visszatart csapásokat, és meghosszabbítja tömegek békességét. Az Isten ellen vétkezők aligha tudják, hogy életükért néhány hívő embernek adósok, akiknek gúnyolásában és sa nyarításában örömet találnak” (i. m. 539. o.).

Naponkénti tanulmányozásra: 2Mózes 3–9;

Ellen G. White: *Az apostolok története*, 25. fejezet

1. Mi volt Isten hegyének a neve? _____
2. Miért nem hallgattak Mózesre Izrael fiai?

3. Mit mondtak a varázsló írástudók a fáraónak a tetvek csapása kapcsán?

4. Mikor művelte azt az Úr, hogy tűz szálljon le a földre?

5. Mit tanított Pál az önfejű, rendetlenkedő gyülekezeti tagokról, akik nem akarnak engedelmeskedni a felelős tisztséget betöltő vezetőknek?

Mélyítsd el a tanultakat, és válaszolj az online-kérdésekre:
adventist.ro/reconsacrare

Általános áttekintés

Az utóbbi két hétben jövendő próféciaakra utaló bibliai történetekről és zsoltárokról tanultunk. Ezek a jövendölések azonban csupán közvetett észrevételek voltak, amelyek felkészítenek a prófécia üzenetének befogadására és megértésére. E heti tanulmányunkban figyelmünk kifejezetten a vég idejéről szóló jövendölésekre fókuszál. Ne feledjük: a Biblia nem egy szép elbeszéléseket tartalmazó könyv, amit a jókedvünk biztosításának céljából írtak. A Szentírás több, mint lelki és erkölcsi fejlődést előmozdító szöveggyűjtemény. Egyedisége reményt adó üzenetében rejlik: Isten meg fogja szabadítani a világot az idők végén.

A remény üzenete különböző formában jelenik meg a Szentírásban. Dániel és a Jelenések könyve a világ végső sorsára összpontosít. A két könyv kapcsolatban áll egymással, ezért együtt kell tanulmányozni őket. E heti leckénk előbb a próféciai események általános egymásutániságát érinti, ahogyan az Dániel „állóképről” szóló jövendölésében feltárul előttünk (Dán 2:31–45), majd elemezni fogjuk az emberiség történelme utolsó napjainak eseményeit. Látni fogjuk, hogy Dániel prófécija miként leplezi le a gonosz hatalmát és gondolkodásmódját, amelyet már szemléltettek Babilon királyai (Dán 3). A prófécia Dániel 7. és 8. fejezetének kis szarvában, valamint a Jelenések 13. és 14. fejezetének fenevad-jában teljesedik be.

Magyarázat

Bábel mentalitása

Dániel könyve egy Bábel tornyára történő utalással kezdődik. Amikor Nabukodonozor Jeruzsálem elleni támadásáról ír, a próféta az ősrégi és ritka *Sínar* szót említi meg, pontosan annak a helynek a nevét, ahol a munkások a Bábel-tornyot építették (1Móz 11:2; *Sineár*). Ez a pontos említés már a könyv elején sejteti a bibliai szerző szándékát, hogy Nabukodonozor kezdeményezését – hogy magával vigye Babilonba (*Sineárba*) a zsidókat – a Bábel-torony építésével hozza összefüggésbe.

Dániel 2. könyvében ugyanannak a babiloni királynak látomása van, ami igencsak felkavarja a lelki nyugalmát. Dánielt kérték meg, hogy értelmezze az álmot, aki meg is magyarázza a királynak, hogy az egek Istene azért küldött neki látomást, hogy tudatosítsa benne „szíve gondolatait” (Dán 2:30). Nabukodonozornak valóban ugyanolyan volt a gondolkodása, mint a Bábel-torony építőinek. Elhozatta a jeruzsálemi

templomból az edényeket és a saját templomába vitette, amivel tulajdonképpen azt a szándékot bizonyította, hogy át akarja venni Isten helyét. Dániel tehát már a könyv elején feltárja az álom kulcsát. Az álom elsősorban a király specifikus, bábeli gondolkodásmódját érinti. Később, Dániel 3. fejezetében, Nabukodonozor viselkedése igazolni fogja mind ezt (lásd lentebb). Valójában ez a leleplezés képezi a föld birodalmairól szóló prófécia központi témáját.

Első válaszában Dániel kiemeli Nabukodonozor büszkeségét és az általa gyakorolt bitorló hadviselést: egyrészt a megszokott „királyok királya” megnevezéssel szólítja meg Nabukodonozort, amely titulus isteni jelleget kölcsönzött tisztségének, mintha ő lett volna az a király, aki más birodalmak felett is uralkodik; másrészt Dániel az „egek Istenét” egyértelműen az egyetlen Királyként azonosítja, akitől Nabukodonozor a birodalmát kapta (Dán 2:37). Dániel úgy jellemzi a királyt, mintha ő maga lenne a Teremtő (ami a Nabukodonozor felfogását is tükrözi); ugyanakkor emlékezteti Nabukodonozort, hogy az egek Istene az, aki mindent a rendelkezésére bocsátott (Dán 2:38).

Ezután Dániel bejelenti, hogy a következő világbirodalmak alacsonyabb rendűek lesznek a Nabukodonozoréhoz képest, újból érzékeltetve, hogy ezek is emberi és mulandó birodalmak lesznek, akárcsak az ő személye és a birodalma, Babilon. Jelentős szempont, hogy a birodalmak végét ugyanaz a mentalitás jellemzi, ami a Bábelt is meghatározta: a birodalmak vezetői megpróbálják egyesíteni a területeiket és megerősíteni a hatalmi pozícióikat, ahogy ezt a Bábel-torony építői is megkísérelték (1Móz 11:4).

Figyelemreméltó tény, hogy az elegyítésre tett erőfeszítés fontosabb jellemzőinek szemléltetésekor a látomásban egy építkezési anyag – az agyagcserép – szerepel. Az agyagcserép képviseli az eszkatológiai hatalmak egyikét, amely rögtön a pogány Róma eleste után emelkedett fel (Dán 2:41), és egészen az idők végéig tart az uralma, amit az Isten országának megalapítását kifejező mondatból sejteni lehet: „És azoknak a királyoknak idejében támaszt az egek Istene birodalmat, mely soha örökké meg nem romol” (Dán 2:44).

Ennek az eszkatológiai hatalomnak ugyanolyan ambíciói vannak, mint Bábel építőinek (átvenni Isten helyét), és ezt a tényt az agyagcserép jelenléte fejezi ki, amely ezt a hatalmat képviseli – a Bibliában gyakran az emberrel vagy az emberiséggel összefüggésben (Ézs 29:16; Jer 18:2; Róm 9:20–21, stb.). Míg a többi fémek és anyagok emberi politikai erőket képviselnek, az agyag egy különböző, spirituális hatalom, amely is-

teni eredetűnek állítja magát. A látomás utolsó jelenetében – amely az összes előbbi birodalom megsemmisítésében csúcsonyul ki – az agyag-cserép a fémek sorában középütt helyezkedik el: „... a kő... szétzúzza a vasat, rezet, cserepet, ezüstöt és aranyat” (Dán 2:45). Az agyag központi, csúcshoz hasonló elhelyezkedése mintha összesítené az összes világi birodalom törekvéseinek lényegét, ami nem más, mint Isten mennyei előjogainak elbitorlása.

Bitorló hatalom

Dániel 3. fejezetében Nabukodonozor azonnal és ironikusan hitelteleníti az ítéletet, amelyről az álma során tudomást szerzett. Kétségkívül nagy erőfeszítéseket fog tenni annak érdekében, hogy átvegye az eget Istene birodalmát, mely soha örökké meg nem romol” (Dán 2:44). Isten akaratával ellentétben Nabukodonozor egy arany állóképet állítat fel, amely egyedül őt, „az arany-fejet” képviseli (Dán 2:38). Csakhogy Nabukodonozor nem elégszik meg azzal, hogy az arany-fej legyen, ahogy az álom is értésére adta; örök életű királynak tartja magát, akinek birodalma örökké fennáll, ezt volt hivatott közölnie a világgal a masszív arany szobornak. Nabukodonozor lényegében azért csináltatta” az őt ábrázoló aranszobrot, hogy mindenki tudtára adja: átveszi Isten örök birodalmának helyét. Figyelemreméltó a „csináltat” ige használata. A Nabukodonozor által vágyott bitorlás története azonban ezzel még nem ér véget.

Nabukodonozor következő lépése mindazok kegyetlen üldözése, akik nem voltak hajlandók meghajolni az aranszobor előtt. A narráció szerint három zsidó férfi megtagadja az állókép imádását, amire halálbüntetéssel – az „égő tüzes kemencébe” vetéssel (Dán 3:6) – fenyegetik meg őket. Mindenféle stratégiával próbálkoznak, de nem tudják meggyőzni a zsidókat. Az „égő tüzes kemence” a szobor talapzata előtt állt. A birodalmi igazgatás minden szintjén a népesség ellenőrzésére törekednek. A tömegkommunikációnak, a művészetnek és a zenének köszönhetően az események híre a birodalom minden zugába eljut.

A Szentírás feljegyzései szerint a három zsidó férfi nem tért el azon meggyőződésétől, hogy hűséges maradjon Istenhez. A szobor előtt meghajlók (Bábel) és az Istent imádók (a hűséges három zsidó férfi) táborra világosan elkülönült egymástól. Bábel közössége zajos: „És a hírnök hangosan kiálta” (Dán 3:4); ezzel szemben az Istent követők csoportja hallgat: „Nem szükség erre felelnünk néked” (Dán 3:16). Bábel erőt

demonstrál: fejedelmek, helytartók, kormányzók, bírák, kincstartók, tanácsosok, törvénytevők és tartomány-igazgatók alkotják sorait; Isten táborába viszont alázatos, rangban szerény emberekből áll, mindössze azt olvashatjuk róluk, hogy „vannak zsidó férfiak, akiket a babiloni tartomány gondviselésére rendeltél” (Dán 3:12). Bábelt sokan képviselik: „mind a népek” (Dán 3:7); Istent mindössze „három férfiú” (3:23). Nabukodonozor imádói a jelenben élnek: „Azért mihelyt hallák mind a népek... leborulának” (3:7); Isten imádói a jövő felé irányítják tekintetüket: „Istennünk... ki tud minket szabadítani” (3:17). A Babel eszmeisége szerint élők legalisták, akik félelemből és személyes érdekektől vezérelve imádják a szobrot; az Isten törvényét tiszteletben tartók azonban kegyelemből imádják az Urat, még akkor is, ha esetleg úgy dönt, hogy nem menti ki őket a tüzes kemencéből (3:18).

A kis szarv és a fenevad

Bábel specifikus gondolkodásmódja, amely az agyagcserép hatalmát jellemezte, újra megjelenik a kis szarv esetében, Dániel 7. és 8. fejezetében. Ezúttal azonban a bitorlás és az üldözés erősebb és kifejezettebb. Ahogy az agyag, úgy a kis szarv is isteni tulajdonságokkal rendelkezőnek tartotta magát, gőgje és bitorló magatartása pedig még az agyagénál is kifejezőbb (Dán 7:25), az ő esetében is összefüggés van a bitorlás és az üldözés között (Dán 8:24–25).

A Biblia utolsó könyve ugyanezt az apokaliptikus forгатókönyvet ismétli meg, azonban különböző szimbólumokat alkalmazva. Közvetlenül a Dániel 7. fejezetében látott állatokat követően, az apokaliptikus kinyilatkoztatás egy bitorló erőt – egy fenevadat – azonosít. Dániel 7. és 8. fejezetének kis szarvához hasonlóan ez a fenevad azt állítja magáról, hogy isteni tulajdonságokkal rendelkezik (Jel 13:4), és üldözi Isten népét (Jel 13:5, 7). E jövődőlés gyors áttekintése azért szükséges, hogy megértsük a figyelmeztető prófétai szót, és bátorítsuk Isten népét (2Tim 1:7).

Alkalmazás

- 1 A kis szarv és a fenevad egyértelműen egy jól beazonosítható történelmi entitás: a Katolikus Egyház. Milyen magatartást kellene tanúsítanunk katolikus polgártársaink iránt? Azonosítsd Bábel specifikus gondolkodásmódját a történelemben (a Katolikus Egyház és a totalitárius – nemzetiszocialista és sztálinista – rendszerek esetében egyaránt)! Elemezd a lehetséges bábeli mechanizmusokat gyülekezetekben és személyes lelkedben, kapcsolataidban, családot vagy munkahelyi közösséged kö-

rében, valamint alkalmazottaidhoz, házastársadhoz, gyermekeidhez való viszonyulásodban! Hogyan térhetünk át a babiloni mentalitásról a bibliai gondolkodásmódra?

- 2** Hasonlítsd össze Bábel táborát a három zsidó férfi táborával, és vond le a tanulságokat, amelyeket alkalmazhatsz az életedben! Hogyan befolyásolja ez az összehasonlítás a gyülekezeted életét? Mit tanulhatunk ezekből a példákból az istentiszteleteinkre vonatkozóan? A mód, ahogyan éneklünk, zenélünk és prédikálunk a gyülekezetben, milyen hatást gyakorol áhítati szertartásainkra? Mit tanulhatunk abból a megállapításból, hogy Isten tábora mindig kisebbségben van? Hogyan alkalmazható ez az igazság a többség által hangoztatott érvre a teológiai igazság védelmében?
- 3** Beszéljess a csoportod tagjaival arról, hogy sokszor úgy érezzük, nagyobb szükségünk van a jövővel foglalkozni, mint a jelennek. Hogyan befolyásolja erkölcsi döntéseidet (például a párválasztás terén) a jövő felé orientált gondolkodás? Milyen befolyása lenne a jelen-orientált mentalitásnak? A jövő felé irányított perspektíva arra kötelez, hogy számoljunk cselekedeteink következményeivel. A jelenre szorító, azonnali jutalmat váró mentalitás felületes, önző és anyagi, s végső soron veszélyes számunkra és mások számára egyaránt.

A végidő képei

Szombat délután

E heti tanulmányunk: 2Krónikák 36:22-23; Dániel 5:1-31; Jónás 3:5-10;
Máté 12:38-42; Jelenések 16:12-19; 18:4

Alapige: „És monda nékik: Héber vagyok én, és az Urat, az egek Istenét félelem én, aki a tengert és a szárazt teremttette” (Jón 1:9, ÚRK).

Ezen a héten még egy pillantást vetünk a végidei eseményeket megvilágító beszámolókra. Foglalkozunk Jónás ninivei missziójával, Babilon bukásával, a perzsa király, Círusz felemelkedésével, aki szabaddá tette Isten népét, és megengedte, hogy visszatérjenek az ígért földjére.

Az eddig tanulmányozott esetek történelmi beszámolói mély jelentőséggel bírtak minden generáció életében, de *különösen* sokatmondóak a Krisztus visszatérése előtti utolsó nemzedék számára. Sok olyan elemre bukkanhatunk ezekben, amelyek segítségével jobban megérthetjük azt, amit „jelenvaló igazságnak” nevezünk.

Ugyanakkor a végidei eseményekre előre mutató történetek vizsgálatakor egy dologgal tisztában kell lennünk: vigyázzunk arra, hogy a különböző témákat és utalásokat a maguk teljességében nézzük, és ne akarjunk minden egyes részletet elemezni, abszurd próféciamagyarázatokat gyártva. Mint Jézus példázataiban, úgy itt is keressük a fő pontokat és elveket. Ne próbáljunk kicsavarni minden részletet azt remélve, hogy rejtett igazságra bukkanunk! Keressük inkább a fő vázat, az elveket, úgy fedezzünk majd az utolsó napokkal kapcsolatos részeket!

Jónás próféta könyve rövid, de felettebb nagy a hatása. Bizonyos tekintetben sok hívő magára ismerhet a vonakodó prófétában. A történet tartalmazza jövőbeli események felhangjait.

- 1** Olvassuk el **Mt 12:38-42** verseit! Jónás történetének mely részeire utalt Jézus, amikor az írástudókkal és farizeusokkal beszélt? Kijelentéséből milyen tanulságokat vonhatunk le az ítélettel kapcsolatban?

Jézus kijelentette, hogy Ő nagyobb Jónásnál. Tudta, ha a világunkba jön, az a keresztet jelenti számára, mégis eljött, hogy „*megkeresse és megtartsa, ami elveszett*” (Lk 19:10). Jónás három napot töltött a nagy hal belsejében – a saját bűnei miatt. Jézus három napot töltött a sírban a mi bűneink miatt. Erre volt szükség az elveszettek megmentéséhez.

Ma vonakodó prófétának nevezzük Jónást, aki nem akart Ninivébe menni. Emberi nézőpontból érthető is: az asszírok birodalma brutális volt. Falfestményeik tele vannak szörnyűségeket ábrázoló jelenetekkel, a leigázott népeket elképzelhetetlenül kegyetlen módszerekkel gyilkolták le. Ugyan ki akarná vállalni annak következményeit, hogy a fővárosukban prédikál a bűnbánatról?

A történet egy fontos pontja talán előre mutat a végidei maradék mozgalomra: amikor Jónástól megkérdezik, hogy ki ő, ezt feleli: „*Héber vagyok, és az URat, az egek Istenét félem, aki a tengert és a szárazföldet teremtette*” (Jón 1:9, ÚRK). Szavai emlékeztetnek az első angyal üzenetére (Jel 14:7). Azt emelte ki, hogy az Úr teremtette „*a tengert és a szárazföldet*”, vagyis rámutatott: Ő a Teremtő. Ezért kell imádnunk Őt, és az imádat kérdésének szerepe központi a végidei események során.

Nekünk is népszerűtlen üzenetet kell hirdetnünk a lelki Babilonban. Amikor azt mondjuk a világnak: „*Fussatok ki belőle, én népem*” (Jel 18:4), kifejezzük, hogy meg kell térniük. Az ilyen üzenet szinte mindig haragot vált ki sokakból, még ha a lehető legkedvesebben mondjuk is. Vajon ki az közülünk, aki nem találkozott még negatív, sőt ellenséges reakcióval, amikor bizonyosságot tett? Ez egyszerűen együtt jár a „feladattal”.

Mennyit látunk Jónásból önmagunkban? Hogyan tudunk túllépni a helytelen hozzáálláson?

Jónásnak határozott üzenetet kellett hirdetnie Ninive lakosainak. „*Elindult Jónás, és bement a városba egynapi járásra, és így kiáltott: Még negyven nap, és elpusztul Ninive*” (Jón 3:4, ÚRK). Világos, hogy a városnak vége. Hiszen nem maga az Úr prófétája mondta?

Mégis mi történt Ninivével?

2 Olvassuk el Jón 3:5-10 verseit! Miért nem teljesült végül ez a prófécia?

Igen, megtört az egész város, és a megjövendőlt végzet nem következett be, legalábbis akkor nem. „Az ítélet elhárult. Izráel Istene felmagasztaltatott és megdicsőült az egész pogány világban, törvényét pedig tisztelték. Ninive csak hosszú évekkel később lett a környező népek zsákmánya, amikor büszke gőgjében elfeledkezett Istenről” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 170. o.).

Számíthatunk hasonlóra az utolsó napokban, amikor a végső üzenet hangzik a bűnbe sülyedt világnak? Igen és nem. Vagyis világszerte mindenütt lesznek sokan, akik hallgatnak a szóra: „*Fussatok ki belőle én népem, hogy ne legyetek részesek az ő bűneiben, és na kapjatok az ő csapásaiból*” (Jel 18:4). Az egész világon mindenütt lesznek, akik kiállnak, és a fenevaddal dacolva „megtartják az Isten parancsolatait és a Jézus hitét” (Jel 14:12). Ninive egykori lakóihoz hasonlóan ők is megmenekülnek az ítélettől, ami az elveszetteket sújtja.

Viszont vannak feltételes próféciaik is, mint amilyen a Ninive pusztulását hirdető üzenet volt: *elpusztul, ha az emberek nem fordulnak el gonoszáguktól* (lásd Jer 18:7-10). Csakhogy nem minden prófécia feltételhez kötött. Vannak olyanok is, amelyek az emberek reakcióitól függetlenül teljesednek. Krisztus első és második adventjének messiási próféciai, a fenevad bélyege, a csapások, a végidei üldözés – ezek egyike sem feltételes, bekövetkeznek, bármit is tesznek az emberek. Az emberek tettei, döntései azt határozzák meg, hogy a próféták által előre elmondott végső események idején ők melyik oldalra kerülnek.

Milyen döntéseket hozunk meg most, amelyek meghatározhatják azokat a döntéseinket, amikor majd Isten vagy a fenevad képeinek imáadásának kérdése tör rá a világra?

Miután a médek és a babiloniak szövetséges seregei (Nabukodonozor apja vezetésével) legyőzték Ninivét (Kr. e. 612), Babilon városa újból felemelkedett, olyan mértékben, amihez foghatót a nagy törvényadó, Hamurapi napjai óta nem tapasztalt. Nabukodonozor király dolgát már nem nehezítették az asszír támadások, így Babilon gazdagsága és befolyása annyira megnőtt, hogy a szomszédos népeknek nemigen volt más választása: ha vonakodva is, de el kellett fogadniuk fölényét. Babilon volt a világ királynője, és a prosperálni kívánó népek hűséget fogadtak neki.

Amennyire tudjuk, Nabukodonozor hívóként halt meg, megvallotta, hogy Dániel Istene minden nép jogos uralkodója (Dán 4:31-34). A következő történet, amiről Dániel beszámol, már Nabukodonozor utódjáról, Belsazárról szól.

3 Olvassuk el Dániel próféta könyve 5. fejezetét! Milyen fontos lelki tanulságot találunk ebben a részben? Valójában mi okozta Belsazar vesztét?

A történetnek talán a legszomorúbb, legtragikusabb része Dán 5:22 verse. Dániel beszélt a királynak Nabukodonozor bukásáról és felemelkedéséről, majd ezt mondta neki: *„És te, Belsazar, az ő fia, nem aláztad meg a szívedet, noha mindezt tudtad.”* Vagyis alkalmá volt megtudni, mi az igazság, talán saját szemével láthatta, mi történt Nabukodonozorral, mégis úgy döntött, hogy a történeteket figyelmen kívül hagyva inkább arra az útra lép, ami elődeinek is annyi bajt okozott.

Amint egykor Nabukodonozor felállíttatta az aranyaszobrot, úgy Belsazar is nyíltan dacolt Isten kijelentésével. A templomi szent edényeket közönséges célra használta, és ezzel valószínűleg azt akarta érzékeltetni, hogy Babilon leigázta a zsidókat, ezért kerültek a birtokába a zsidó istentisztelet szent tárgyai, vagyis ők továbbra is hatalmasabbak Istennél, aki megjövendölte a hanyatlásukat.

Ez valóban tudatos ellenszegülés volt, pedig Belsazar sok bizonyítékot látott, ami bölcsebbé tehetné volna. Elegendő információ állt a rendelkezésére ahhoz, hogy tisztában legyen az igazsággal, de a szívbeli állapotával volt a baj. Amikor az utolsó időben végső válságba kerül a világ, az emberek akkor is lehetőséget kapnak az igazság megismerésére, és a döntésüket ők is a szívükben hozzák meg, mint Belsazar.

Babilon egyik erőssége volt, hogy a falai alatt folyt át az Eufrátesz, korlátlan mennyiségű ivóvízzel látva el a várost. Ugyanakkor ez jelentette a gyengeségét is. Nitocris, ókori babiloni királynő földmunkákat végeztetett a folyó mentén, hogy a vizet a városba vezessék. Az építkezés idejére a vizet egy mocsárba terelték, hogy a munkások zavartalanul dolgozhassanak. Círusz arra gondolt, hogy ezt ők is megtehetik: kiszáráthatják az Eufrátesz medrét, hogy a csapatai kényelmesen bevonulhassanak a városfal alatt. Amikor a falon belülre értek, a folyó mentén épített belső védőfalakat őrizetlenül találták, és a város egyetlen éjszaka leforgása alatt elesett. Hérodotosz, ókori görög történetíró beszámol róla, hogy „azoknak, akik Babilon városának központjában éltek, fogalmuk sem volt róla, hogy a külvárosokat már elfoglalták, mert a nagy ünnepség forgatagában mindenki táncolt, elmerültek az élvezetekben” (Herodotus: *The Histories*. Tom Holland, ford., New York, 2015, Penguin, 94. o.). Volna okunk kételkedni abban, hogy ez ugyanaz az ünnepség volt, mint amiről Dániel 5. fejezete ír?

4 Olvassuk el Dán 5:18-31 és Jel 16:12-19 verseit! Milyen párhuzamokat találunk A jelenések könyvében felsorolt csapások és Babilon elestének története között?

Jézus így figyelmeztette a tanítványait, amikor azt magyarázta, hogyan ismerhetik fel az idők jeleit: „Vigyázzatok azért, mert nem tudjátok, melyik órában jön el a ti Uratok! Azért pedig jegyezzétek meg: ha tudná a ház ura, hogy az éjszakának melyik szakaszában jön el a tolvaj, vigyázna, és nem engedné, hogy házába betörjön” (Mt 24:42-43, ÚRK). Amint Babilon elestekor történt, úgy a mai Babilont is meglepetésként fogja érni Krisztus váratlan megjelenése. Persze nem szükségszerű, hogy ez velünk is így legyen. Kaptunk elég bizonyítékot, részletes próféciaik sokaságát arról, hogy Jézus hamarosan visszatér.

A világra nem azért tör hirtelen a meglepetés, mintha nem tudnának arról, amit Isten előre megjelentett. Azért fognak meglepődni, mert eldöntötték, hogy nem hiszik el azt, aminek a bekövetkezéséről Isten előre szólt.

5 Olvassuk el Jel 16:15 versét! Milyen evangéliumi üzenettel találkozunk itt, még a végidőre vonatkozó figyelmeztetések között is? Mit jelent az, hogy „mezítelenül ne járjon” (ÚRK)?

Miután Círusz elfoglalta Babilon városát, Isten népének fogsága végét ért. A perzsák engedélyezték, hogy visszatérjenek az ígéret földjére és újjáépítsék a templomot. A Perzsa Birodalom területe Círusz uralkodása alatt volt a legnagyobb a történelem során, amiről Tom Holland történész így ír: „A területek leghatalmasabb egybecsatolása volt ez, amit a világ valaha látott” (Tom Holland: *Dominion Basic Books*. Kindle Edition, 25. o.).

Perzsa szokás szerint úgy nevezték Círuszt, hogy „a nagy király” vagy „a királyok királya”.

Círusz előrevetíti, ami akkor történik majd, amikor Krisztus visszatér egyházáért: Ő a napkeletről jövő Király (vö. Mt 24:27), aki megküzd Babilonnal, és szabaddá teszi népét, hogy végül Babilonból megmenekülve visszatérhessenek az ígéret földjére (lásd Jel 19:11-16). Ezért utal Isten Círusra úgy, hogy az Ő „felkentje” (Ézs 45:1). A híres perzsa király egyrészt szabadságot adott Isten népének, de azon túlmenően a Babilon eleni hadjárata Krisztus második adventjének az előképeként is szolgál.

6 Olvassuk el 2Krón 36:22-23 verseit! Milyen párhuzamokat találunk Círusz és Nabukodonozor története között? Miben különbözik a kettő? Mi a jelentősége Círusz rendeletének? Mi volt a hatása évszázadokkal később Jézus első adventjére?

A mi korunkra már megváltozott az ószövetségi könyvek sorrendje, ami most *Malakiás próféta könyvével* végződik. Eredetileg azonban Círusz rendelete zárta az Ószövetséget. A Szentírás kánonjában a változtatás nélkül a következő epizód *Máté evangéliuma* lenne, ami Krisztus születésével kezdődik. Círusz Krisztus előképe volt. A perzsa uralkodó rendelkezett a földi templom újjáépítéséről, Jézus pedig megkezdte szolgálatát a mennyei szentélyben, és majd visszatér, hogy elhozza a szabadságunkat. Círusz természetesen nem *tökéletesen* jelképezte Krisztust; a kép és az előkép soha nem egyezik teljesen, és vigyáznunk kell, ne-hogy túl sokat képzeljünk bele minden apró részletbe. Tágabb értelemben véve azonban Círusz a „Szabadító” előképe volt.

Bámulatos, hogy Isten ilyen különleges módon felhasználna egy pogány uralkodót akaratának végrehajtására! Hogyan tanulhatjuk meg, hogy hosszútávon nézve valóban bekövetkeznek a próféciákban kijelentett végidei események, bármilyennek tűnik is most a helyzet?

További tanulmányozásra: Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, „A láthatatlan vigyázó” c. fejezet, 331–334. o.

„A cselekvés színterére lépő nemzetek azért foglalhatják el helyüket a földön, hogy megmutatkozzék, betöltik-e a »Vigyázó« és a »Szent« szándékát. A prófécia felvázolta a világ nagy birodalmainak – Babilónia, Médó-Perzsia, Görögország és Róma – emelkedését és útját. Mindegyikükönél – mint a kevésbé hatalmas nemzeteknél is – a történelem megismételte önmagát. Mindegyiknek volt próbaideje; mindegyik kudarcot vallott, dicsőségük megfakult, hatalmuk elmúlt.

A nemzetek elutasították a mennyei elveket, és ezzel saját pusztulásukat munkálták. De az isteni, a mindent legyőző akarat megnyilvánult minden korszakban” (i. m. 331. o.).

Jeremiás próféta könyve 18. fejezetében Jeremiás figyel, amint egy fazekas edényeket formáz, alakít. Isten ezzel a képpel, az agyagot formázó fazekas hasonlatával magyarázza a feltételeesség elvét a próféciaiban, és hogy biztosan megértsük, Jeremiás által kifejti: „*Ha szólok egy nép ellen vagy egy ország ellen, hogy kigyomlálom, megrontom és elvesztem, de megtér az a nép gonoszságából, amely ellen szóltam, akkor én is megbánom a gonoszt, amelyet rajta véghez vinni gondoltam. És ha azt mondom egy népről vagy egy országról, hogy fölépítem, beültem, de gonoszul cselekszik előttem, és nem hallgat a szavamra, akkor megbánom azt a jót, amelyet tenni akartam vele*” (Jer 18:7-10, ÚRK).

Naponkénti tanulmányozásra: 2Mózes 10–16;

Ellen G. White: *Az apostolok története*, 26. fejezet

1. Az Úr Mózeshez intézett szava szerint miért nem hallgatott rájuk a fáraó? _____
2. Mi kellett, hogy jel gyanánt legyen a kézen és homlokkötő gyanánt a szem előtt? _____
3. Ki a vitéz harcos? _____
4. Milyen tevékenységet kellett végezni a hatodik napon? _____
5. Ki az egyedüli bírása minden ember munkájának? _____

Mélyítsd el a tanultakat, és válaszolj az online-kérdésekre:
adventist.ro/reconsacrare

Általános áttekintés

Mivel a Biblia lényegében Isten országáról szól, központi üzenete a vég idejére és Isten mennyei országára irányul. Ezt az eszkatológiai tudatosságot fedik fel és fejezik ki az apokaliptikus próféciaák, amelyek egyértelműen és kifejezetten leleplezik a vég idejére szóló forgatókönyvet. Az utolsó napokra vonatkozó kinyilatkoztatások a Szentírás más részeiben is felbukkannak az idők végén sorra kerülő ítélet és a szabadulás jeleneitnek formájában.

Erre a hétre három bibliai történetet választottunk, amelyben a közös elem az, hogy mindhárom a történelmi Izrael korszakának végén játszódik, és a „pogányokról”, a népekről és nemzetekről szól (vö. 1Móz 12:3; 22:18). Az első epizód drámai: Ninive népének ítélete és a Jónás által vonakodva végzett evangelizálásnak köszönhető megtérése. A második történet tragikus hangvételű: a megtéretlen Belszár feletti ítélet, és az általa kormányzott birodalom elvesztése. A harmadik jelenetnek dicsőséges kisugárzása van: Isten Círus király közreműködésével megmenti az Ő népét. Meglepő – ugyanakkor, Pál előrelátása szerint, az eszkatológiai pillanat egyetemességére jellemző – a tény, hogy az idők vége a pogányok üdvösségének alkalmá, és a népek belépnek Izrael soraiba. „... ameddig a pogányok teljessége bemegy. És így az egész Izrael megtartatik” (Róm 11:25–26).

Magyarázat

Ítélet Ninive felett

Jónás próféta, Ninive lakosainak izraelita misszionáriusa elmeséli sikere-kudarca történetét. Isten szolgálatra hívta el őt Gáth-Kéferből (2Kir 14:25), a kis észak-izraeli városkából, II. Jeroboám idejében, Kr. e. 785-ben. Ez az időszak – a Királyok könyve szerint – rossz tapasztalat volt Izrael népe számára, amelynek hűtlensége kiváltotta ellenük Isten haragját (2Kir 13:3). Mindezek ellenére „nem mondta azt az Úr, hogy az Izrael nevét eltörli az ég alól”, sőt, Jeroboám által megszabadította őket (2Kir 14:27).

Ironikusan, éppen ebben a periódusban, amikor Izrael hűtlen volt, Isten felszólította Jónást, hogy menjen el Ninivébe, és hirdesse a város lakóinak a megtérésre buzdító üzenetet. Jónás azt mondja, hogy nagy csatlódására az egész város megtért. Az elején nem akart engedelmeskedni

Istennek, és az északi Ninive helyett dél felé vette az irány: Jáfóban felszállt egy Társisba induló hajóra.

Jónás könyvéből megtudjuk tehát, hogy miként jutott a próféta a nagy hal gyomrába, amely aztán kivetette őt a szárazra (Jón 2:10). Jónás úgy maradt fenn a köztudatban, mint az a próféta, aki azért lett egy nagy hal áldozata, mert nem volt hajlandó elvinni Ninive lakosainak Isten ítéletének üzenetét. Érdekességgé megjegyzendő, hogy a niniveiek ékírása őrzi ennek a csodának az emlékét: Ninive város nevének ékírásos leképzése: „nagy hal a várban”. Mintha a város neve is azt sugallná, hogy mindig megy el a saját népében csalódott Isten, hogy megmentsen egy pogány nemzetet, amely fogékony az Ő irgalmára.

Szintén megjegyzendő, hogy ugyanazt a Ninivét látogatta meg 150 évvel később Náhum próféta is (Kr. e. 630), aki akkor elítélő üzenetet hirdetett neki a gonoszságuk miatt. Ezek az esetek tökéletes illusztrációi a módszernek, amellyel Isten az Izraellel és a többi néppel való viszonyában cselekszik. Ezekben a történetekben világosan láthatjuk, hogyan ajánlja fel Isten a bűnösöknek az Ő kegyelmét, és miként bünteti őket az el nem hagyott vétkeikért.

Ítélet Belszár felett

A babiloni király, Belszár elítélésének leírása Nabukodonozor elítélésének és megtérésének beszámolója után következik, mintha a bibliai szerző ki akarná emelni a két babiloni uralkodó közti ellentétet. Habár mindketten büszkék és vétkeztek Isten ellen, különböző ítéletben részesülnek. Nabukodonozor vétke megbocsáttatik, a fejezet pedig, amelyben le van írva a tapasztalata, Istent dicsőítő énekével ér véget. Isten megaláztatja a kevélyeket (Dán 4:34). Belszár viszont, aki tudott apja tapasztalatáról (Dán 5:22), nem hajlandó megtérni. Szándékosan újra elköveti Nabukodonozor bitorló cselekedeteit (ld. az 5. és a 12. tanulmány), és még tovább megy apja törvényszegésében. Miközben Nabukodonozor nem akart többet, mint elhozni a templomi edényeket a saját templomába, Belszár még ivott is azokból az edényekből, és megrészegedett. Nabukodonozor megelégszik azzal, hogy félreteszi a szobor többi fémét (ld. Dán 3.), és csak az aranyat tartja meg, amely őt magát képviseli. Végül visszatért hozzá az ő értelme, és elkezd dicsőíteni a menny örök Istenét (Dán 4:31). Belszár azonban a fémből, fából és kőből készült összes istent imádta (Dán 5:4), és szándékosan sértegette Istent. Éppen akkor, amikor a bálványait dicsőítette, egy kéz felírta a fehér falra Isten ellene szóló ítéletét.

Még a két király történetét bemutató narráció végkifejlete is a köztük lévő ellentétet hangsúlyozza. Nabukodonozor, aki állatként kúszott a földön a büszkesége miatt rázúduló isteni ítélet következtében, visszanyeri függőleges pozícióját, majd ékességét és méltóságát is visszakapta (4:33). A trónon ülő Belsazar, aki annyira magabiztos volt, most nem tud fölállni, mozgását nem tudja koordinálni, „és erősen kiáltozék” (Dán 5:7). Magához hivatja a bölcseit, hogy segítsenek neki, mivel nem képes elolvasni az írást, amit a titokzatos kéz a falra írt. De a bölcsei sem értették a szavak jelentését.

Ezt követően megjelenik az anya-királyné, Nabukodonozor felesége, és bizonyosságot tesz Dániel kimagasló képességeiről, emlékeztetve egyúttal Belsazárt Nabukodonozor lelki tapasztalatára. Dániel – annak az Istennek a képviselője, akit a király sértegetett – az egyetlen, aki képes elolvasni és értelmezni a falfelíratot, amely Belsazar uralmának végét jelenti be (Dán 5:26–29). A három szó a falon a következő: „*Mene*, azaz számba vette Isten a te országlásodat”; „*Tekel*, azaz megmértél”; „*Peresz*, azaz elosztott a te országod.”

Ítélet Círus felett

A perzsa Círus egyedi helyet foglal el a Szentírásban. Ő az egyetlen nem zsidó férfi a Bibliában, aki az Úr felkentje címet viselte (45:1). A Szentírás egészen addig megy el, hogy Círust a Messiással, Krisztussal társítja. Izrael népének a babiloni száműzetésből történt, Círus (az Úr felkentje) általi szabadulásán túl, Dániel próféta látja az egyetemes Messiást, aki ki fogja vezetni az emberiséget a gonoszság rabságából. Mi több, a próféta nemcsak az eseményt látja előre.

Párhuzamot vonva Círus 70 éve és a babiloni száműzetésben töltött 70 esztendő között, Dániel figyelmezteti olvasóit, hogy ezek a periódusok profetikusan értelemben értendők. A 70 év arra a szó szerinti 70 évre vonatkozik, amely elvezet a felkent Círus eljövételéhez (Ézs 45:1). A felkent Círus lehetővé tette, hogy Izrael népe visszatérjen Palesztina területére, személye valóban a Messiás Jézus Krisztus történelmi jellegére és az általa felajánlott szabadulásra utal. A 70 hét (év) próféciai hétként értelmezendő, amely az egyetemes Messiás eljövételéhez vezet el, aki meg fogja szabadítani a világot a bűntől, és az engesztelés által megbocsátja a bűnöket. Ez a két messiás közötti párhuzam Ézsaiás könyvében is jelen van, ahol a messiás Círus (Ézs 45) és a Szenvedő Szolga (Ézs 53) több nyelvi és tematikai szinten kölcsönösen egymásra utal.

A messiás Círus döntő szerepet játszott Babilon, Izrael legnagyobb ellensége bukásában; továbbá megengedte a népnek, hogy visszatérjen a saját országába (Ezsd 1:1–3), sőt, segítette is a zsidókat, hogy újjáépítsék Jeruzsálemben a templomukat Jésua főpap vezetése alatt (Ezsd 3:2–3).

A Jelenések könyve párhuzamot von Círus tettei és Krisztus második eljövetele között. Az Eufrátesz folyó medrének elterelése – amelynek köszönhetően a keleti király, Círus behatolhatott Babilon várába – modellként szolgál Krisztus második eljövetelének leírására (Jel 16:12). Círus előkészítette a terepet Krisztus közelgő eljövetelére és az emberiség megmentésére. Círus Krisztus jelképe volt. A szerep, amit Círus Krisztus első eljövetelében játszott, a lehetséges forgatókönyvet sejteti Krisztus második eljövetelével kapcsolatban. Levonhatjuk a következtetést: az üdvörténet utolsó eseményeiben a szokásos egyházi szereplőkön kívül más személyek is szerepet fognak játszani.

Alkalmazás

- 1 Jónás példája milyen értelemben figyelmeztetés a vallási előítéletek terén? Beszélgetsetek erről a csoportban!
- 2 Megtörténhet, hogy a gyülekezet ne tanúsítson igazlelkűséget, miközben a világi emberek igen. Hogyan történhet ez meg? Mit akart mondani az Úr Jézus kora vallásos embereinek a következő kijelentéssel: „A vámszedők és a parázna nők megelőznek titeket az Isten országában”(Mt 21:31)?
- 3 A jogosság is része az ítéletnek, ami Isten komolyságának garanciája a megmentés folyamatában, aminek eredménye a gonoszság és a halál felszámolása. A jogosság és a kegyelem közti feszültség mi módon lehet a vigasz és a reménység üzenete?
- 4 Két fontos igazság van, amit meg kell értenünk Isten végidei ítéletével kapcsolatban: elsősorban mindenki informálva és figyelmeztetve lesz az igazságot illetően, másodsorban pedig lesz idő, amikor már késő lesz a bűnösöknek megtérniük. Alkalmazd a Belszárnak megjelent írás három szavának jelentését az utolsó idők egyházára: „*Mene*, azaz számba vette Isten a te országlásodat” – felelősek vagyunk mindenért, amit teszünk, illetve amit elmulasztunk megtenni; „*Tekel*, azaz megmértél” – Isten különválasztja a jókat és a gonoszokat; „*Peresz*, azaz elosztatott a te országod” – az üdvösség másoknak adatik.
- 5 „Isten hamarosan a világ vezetői előtti bizonyosságtevésre szólítja népét. [...] Nincs idő könnyelműségekre, semmiségekre, elménk képességei-

nek jelentéktelen dolgokra való feccsérlésére” (Ellen G. White: *The Advent Review and Sabbath Herald*, 1892. április 26.). Hogyan buzdít ez az idézet arra, hogy megoszd Isten üzenetét és figyelmeztetéseit a vezető tisztséget betöltőkkel, hatalommal rendelkezőkkel?

[illegible]

[illegible]

ÁPRILIS

1. K. Zsolt 34:8
2. Sz. Zsolt 91:11-12
3. Cs. Mt 18:10
4. P. Zsolt 103:20
nny. MS 19:54, SM 20:02, AR 20:05
- 5. Sz. Zsid 1:14**
nny. MS 19:56, SM 20:04, AR 20:07
6. V. Csel 8:26
7. H. Zsid 11:1
8. K. Róm 8:24
9. Sz. 4Móz 23:19
10. Cs. Mt 9:29
11. P. Lk 8:46
nny. MS 20:04, SM 20:12, AR 20:15
- 12. Sz. Fil 3:9**
nny. MS 20:05, SM 20:14, AR 20:16
13. V. Gal 5:6
14. H. 2Thess 3:3
15. K. Zsid 11:8
16. Sz. Mt 6:25
17. Cs. Mt 6:26
18. P. Mt 6:28-29
nny. MS 20:13, SM 20:22, AR 20:24
- 19. Sz. Ézs 43:25-26**
nny. MS 20:15, SM 20:24, AR 20:25
20. V. 1Tim 6:12
21. H. Ézs 41:13
22. K. Zsolt 9:11
23. Sz. Zsolt 55:23
24. Cs. Zsolt 63:6-7
25. P. Fil 3:12
nny. MS 20:23, SM 20:32, AR 20:33
- 26. Sz. Hab 3:17-18**
nny. MS 20:24, SM 20:34, AR 20:35
27. V. Zsolt 62:6-7
28. H. Zsid 10:36
29. K. Zsid 10:23
30. Sz. 1Jn 3:2-3

MÁJUS

1. Cs. 5Móz 5:29
2. P. 1Pt 2:21-22
nny. MS 20:32, SM 20:42, AR 20:43
- 3. Sz. Ézs 28:16**
nny. MS 20:33, SM 20:43, AR 20:44
4. V. Lk 6:44
5. H. Zsolt 18:29
6. K. 2Tim 3:16-17
7. Sz. 1Thess 2:13
8. Cs. Zsolt 119:103
9. P. Zsolt 37:31
nny. MS 20:41, SM 20:52, AR 20:52
- 10. Sz. Zsolt 111:10**
nny. MS 20:42, SM 20:53, AR 20:53
11. V. Jn 5:39
12. H. 1Kor 2:10
13. K. Zsolt 51:8
14. Sz. Péld 3:13
15. Cs. Zsolt 73:25
16. P. Jer 9:23-24
nny. MS 20:50, SM 21:01, AR 21:00
- 17. Sz. Róm 8:16**
nny. MS 20:51, SM 21:02, AR 21:02
18. V. Jn 17:17
19. H. Gal 5:1
20. K. Zsolt 25:4-5
21. Sz. Róm 2:13
22. Cs. Csel 5:29
23. P. 5Móz 26:18
nny. MS 20:58, SM 21:09, AR 21:08
- 24. Sz. 2Móz 20:8-11**
nny. MS 20:59, SM 21:10, AR 21:09
25. V. Ézs 58:13-14
26. H. 1Jn 1:6-7
27. K. Zsid 8:5
28. Sz. Ef 3:19
29. Cs. 1Sám 2:3
30. P. Zsolt 119:73
nny. MS 21:05, SM 21:17, AR 21:15
- 31. Sz. Kol 1:10**
nny. MS 21:06, SM 21:18, AR 21:16

JÚNIUS

1. V. 1Kor 3:9
2. H. Róm 8:6-7
3. K. 1Krn 28:9
4. Sz. Péld 4:23
5. Cs. Zsolt 139:23-24
6. P. 2Kor 10:5
nny. MS 21:11, SM 21:23, AR 21:21
- 7. Sz. Jak 4:8**
nny. MS 21:12, SM 21:24, AR 21:22
8. V. Fil 2:5
9. H. 1Jn 2:15
10. K. Jak 4:4
11. Sz. Ef 5:9
12. Cs. 2Tim 2:4
13. P. Péld 2:20
nny. MS 21:15, SM 21:27, AR 21:26
- 14. Sz. Zsolt 119:63**
nny. MS 21:16, SM 21:28, AR 21:26
15. V. Péld 22:1
16. H. Zsolt 34:14
17. K. Ef 4:29
18. Sz. 1Pt 3:9
19. Cs. Mt 12:36-37
20. P. Ef 4:31
nny. MS 21:18, SM 21:30, AR 21:28
- 21. Sz. Péld 12:18**
nny. MS 21:18, SM 21:30, AR 21:28
22. V. Kol 4:6
23. H. Ézs 50:4
24. K. 1Pt 2:1-2
25. Sz. Zsid 6:1
26. Cs. 2Pt 3:18
27. P. Ef 4:13
nny. MS 21:18, SM 21:31, AR 21:29
- 28. Sz. Mt 5:48**
nny. MS 21:18, SM 21:31, AR 21:29
29. V. Ézs 32:17
30. H. Mt 28:20